

KONSOLIDEERITUD
MAJANDUSAASTA
ARUANNE

20
23

Sisukord

- 3 Juhatuse esimehe pöördumine
- 4 Kliinikumi 2023. aasta ajajoon
- 14 Kliinikumi võtmenäitajad 2023. majandusaastal ja võrdluses möödunud perioodidega
- 18 Eesti kõige patsiendisõbralikum haigla
- 26 Ravitegevus
- 40 Teadus- ja arendustöö
- 48 Motiveeritud töötaja kui suurim väärtus
- 62 Atraktiivne ravi- ja teaduskeskkond
- 70 Kliinikumi haiglad ja kiirabi
- 80 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Fotod:

Tartu Ülikooli Kliinikum, Evelin Lumi, Mana Kaasik, Merle Värv, Andres Tennus, Karli Saul, Timo Arbeiter, Firmasport

Ärinimi:

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum
Registrikood: 90001478

Juriidiline aadress:

L. Puusepa 1a, Tartu 50406
+372 731 9401

E-post:

kliinikum@kliinikum.ee

www.kliinikum.ee

Juhatuse esimehe pöördumine

Muutunud ootuste teel

Tervishoius on olnud viimased aastad täis väljakutseid, nii ka Tartu Ülikooli Kliinikum. Õnneks ei asetanud aasta meid taaskord ootamatusse kriisiolukorda, teiselt ei saa ka öelda, et kriisid on kadunud. Taustal toimub jätkuvalt sõda ning samuti majanduskasvu aeglustumine inflatsiooni ohjeldamise tõttu. Covid-19 olukord, mille lahendamisel oleme kõik olnud eeslinil, hakkab loodetavasti stabiliseeruma. Väljumise faas juhatab meid ühest küljest tagasi pandeemiaeelsele rutiinsetele radadele, teisalt on ootamatused muutnud ka inimeste ja ühiskonna ootusi.

Mul on väga hea meel, et Tartu Ülikooli Kliinikumis raviti 2023. aastal rohkem patsiente kui eelmistel aastatel. See tähendab, et me kõik oleme pühendunult suures mahus tööd teinud ning meie ravimahud on sarnased pandeemia eelse ajaga. Kasvutrendis olid päevaravi, ödede iseseisvad vastuvõttud ning e-konsultatsioonid. Just viimaste hüppeline kasv Kliinikumis on võimaldanud patsientidel saada paremini õigel ajal õiget ravi – olgu selleks perearsti juures ravi jätkamine, eriarstiabi süsteemi üle võtmine või patsientidele erakorralise abi osutamine. E-konsultatsioonidega oleme liikunud lähemale nii patsientidele kui perearstidele. Ootus ühiskonnas ravijärjekordade lühenemiseks ning tervishoiuteenuste kättesaadavuse paranemiseks jääb ning lahendusi saame otsida siin kõikide osapoolte koostöös.

2023. aastal parandasime Kliinikumis oluliselt töö- ja ravitingimusi. Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärg on soojalt vastu võetud nii patsientide kui meie töötajate poolt. Ei ole liialdus väita, et meie laste- ja kõrvakliinik ning uus operatsiooniplokk on Eestis kõige kaasaegsemad pikaks ajaks. III ehitusjärgu varjus valmis ka A-korpus, mis kaasajastab Kliinikumi ravitingimusi veelgi. Tulevikku vaadates töötame selle nimel,

et meie ettevalmistused ja plaanid uue F-korpuse kui Eesti kõige kaasaegseima südamehaiguste keskuse rajamiseks realiseeruvad.

Atraktiivsed töötingimused hoonete ja ülikoolihaiglale omaselt pädevate kolleegide näol muudavad meid nähtavaks nii patsientidele kui ka noortele tulevikutegijatele. Teame, et ühiskonna ootused töö sisule ja ajale on muutunud, mis peegelduvad ka meie töötajate ootustes. See on kindlasti tulevikus väljakutseks, ent üheskoos, heatahtlikult teineteist mõistes, kohaneme ka nende ootuste ja muutustega. Võtmesõna on koostöö, üksteise hoidmine ja inimesekeskus, olgu tegemist patsientide või kolleegidega.

Alanud aasta, 2024, on Tartus ja Lõuna-Eestis silmapaistev. Silmapaistev on see ka Tartu Ülikooli Kliinikumi jaoks, kuna tähistame väärikat 220. sünnipäeva. 1804. aastal loodud Eesti ainus ülikoolihaigla on rajanud teed Eesti tervishoius ravid, õpetades ning teadus- ja arendustööd tehes. Meie tegevuse pikk traditsioon ja sellega kaasnevad kogutud teadmised loovad aluse pikaajalisele jätkusuutlikkusele.

Täna kõiki Kliinikumi töötajad, kes kannavad meie väärtusi ja tagavad jätkusuutlikkuse.

Priit Perens
juhatuse esimees

Kliinikumi 2023. aasta ajajoon

JAANUAR

- 6. jaanuaril 2023 viidi Tartu Ülikooli Kliinikumis läbi põlve liigeskõhre defekti ravi, kasutades selleks innovaatilist bioresorbeeruvat implantaati. Tegemist oli maailmas esimese operatsiooniga, kus liigespinna terviklikkus taastatakse sel moel. Operatsiooni läbiviimisele eelnes pooleteise aasta pikkune rahvusvaheline teadusuuringu planeerimine, kus lisaks Tartu Ülikooli Kliinikumile osalesid ka erinevad Soome ja Rootsi haiglad.
- 17. jaanuaril tutvustas Tartu Ülikooli Kliinikum 2022. aastal arendusfondi poolt rahastatud projekte, mille eesmärk on tagada, et ülikoolihaigla teadustöö jõuaks ka kliinilisse praktikasse ehk patsientide ravisse. Aastatel 2021–2022 toetati Kliinikumi arendusfondist erinevaid arendus- ja koolitusprojekte ligi 1,5 miljoni euroga.
- Jaanuaris sai Tartu Ülikool 30 miljonit eurot personaalmeditsiini keskuse loomiseks, mille tulemusel luuakse Tartu Ülikooli ja Tartu Ülikooli Kliinikumi eestvedamisel järgmise kuue aasta jooksul Eestisse rahvusvahelisel tippasemel personaalmeditsiini teadus- ja arenduskeskus. Projekti elluviimist toetab Euroopa Komisjon 15 miljoni euroga ning sama suure investeeringu teeb Eesti riik.

VEEBRUAR

- 7.–14. veebruaril tähistati rahvusvahelist kaasasündinud südamerikete nädalat, 2023. aastal oli nädala kitsam fookus seatud südamerikete sünnieelsele tuvastamisele. Kaasasündinud südamerike on vastasündinutel kõige sagedasem kaasasündinud rike.

“ Enamus raskeid südamerikkeid on sünnieelselt diagnoositavad. Raseduse ajal on ette nähtud kaks ultraheli sõeluuringut, mille üheks eesmärgiks on ka kaasasündinud südamerikete sünnieelne tuvastamine. Kui uuringu tulemusel selgub südamerikke kahtlus, suunatakse naised Tartu Ülikooli Kliinikumi täpsustavale ultraheliuuringule, kus osaleb juba ka kogemustega lastekardioloog,“ rääkis Tartu Ülikooli Kliinikumi sünnitusabi ja günekoloogia eriala arst-õppejõud Eva-Liina Süüden.

Kui loote südame ultraheliuuringul diagnoositakse südamerike, tegeleb Kliinikumis naise ja perekonnaga lähtuvalt rikke eripärasel erialadeülene lootemeditsiini meeskond, kuhu kuuluvad naistearst, ultraheliarst, lastekardioloog, meditsiinigeneetik, neonatoloog, lasteintensiivravi arst, ämmaemand ja raseduskriisi nõustaja.

- 15. veebruar oli ülemaailmselt pühendatud vähihaigetele lastele. Lapseea vähk kujuneb ligikaudu ühel lapsel 300st enne täiskasvanuikka jõudmist. Hematoloogia-onkoloogia kliiniku arst-õppejõu dr Lenne-Triin Kõrgvee sõnul suudab suure osa kasvajadiagnosiga lastest kaasaegne meditsiin terveks ravida. Viimase poolsajandi jooksul on laste vähiravi teinud läbi murrangulise arengu – kui eelmise sajandi keskpaigas oli pahaloomulise kasvaja diagnoosiga lapse viie aasta elulemus kõigest 10–20%, siis tänaseks ületab antud näitaja 80% piiri. Ehk siis viis aastat peale esmasdiagnoosi on elus ligikaudu kaheksa vähki haigestunud last kümnest. Eestis ravitakse vähidiagnosiga lapsi kahes rahvusvahelistele standarditele vastavas laste hematoloogia-onkoloogiakeskuses – üheks neist Tartu Ülikooli Kliinikumi hematoloogia-onkoloogiakliinik.
- 22. veebruaril anti Eesti Rahva Muuseumis üle Tartu linna aukodaniku ja Tartu Tähe aumärgid. Aukodaniku nimetus on auavaldus Tartu linnale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest

ning Tartu Täht antakse Tartu linnale osutatud eriliste teenete eest. Tartu Ülikooli Kliinikumist pälvis aukodaniku tiitli dr Tiina Stelmach, kes on oma elu ja töö pühendanud erivajadustega lastele, noorukitele ja nende peredele. Tartu Tähe aumärgi pälvis Kliinikumi naistekliinikus ja lastekliinikus hingehoidjana ametis olev ning Kliinikumi kliinilise eetika komitee esimees Naatan Haamer.

- 23. veebruaril toimus Tartu Ülikooli Kliinikumi töötajate ühine talispordipäev.

- 28. veebruaril toimus harvikaiguste päevale pühendatud rahvusvaheline konverents, kus keskenduti harvikaiguste ravi kättesaadavusele ja edukuse mõõdupuule Eestis. Tartu Ülikooli Kliinikumi harvikaiguste kompetentsikeskuse eesmärk on muuta harvikaigustega patsientide raviteekond sujuvamaks – alates varajast diagnostikast, nõustamisest kuni põhjaliku ravi saamiseni. Harvikaiguste keskusesse on koondunud parim erialadeülene kompetents, kus koostööd tehakse spetsialistidega nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.

- Veebruaris osales Tartu Ülikooli Kliinikumi erakorralise meditsiini osakonna juht dr Sander Poks Eesti siseministeeriumi, välisministeeriumi ja Päästeameti koordineeritud 35-liikmelisse EST-USAR varingupäästemeeskonda, mis reageeris pärast laastavat maavärinat Türgi rahvusvahelisele abipalvele. Dr Poksi ülesandeks meeskonnas oli tagada maavärina järgselt meditsiiniline abi päästemeeskonna liikmetele ja päästetud kannatanutele.

- Veebruaris tänas ja tunnustas Eesti president Alar Karis teenetemärkidega inimesi, kelle töö ja tegevus on aidanud muuta Eestit paremaks, kaitstumaks, sõbralikumaks ja hoolivamaks. Tartu Ülikooli Kliinikumist pälvisid teenetemärgid viis töötajat – Eesti Punase Risti III klassi teenetemärgi dr Ain Kaare, dr Natan-Toomas Aro, dr Anne

Kallaste, dr Pilleriin Soodla ja Eesti Punase Risti IV klassi teenemärgi dr Anu Susi.

- Veebruaris pälvisid riigi teaduspreemia arstiteaduste valdkonnas Tartu Ülikooli meditsiinilise mikrobioloogia professor Irja Lutsar ja Tartu Ülikooli Kliinikumi laste intensiivravi ja farmakoteraapia vanemarst-õppejõud professor Tuuli Metsvaht tööde tsükli „Vastsündinute sepsise interdistsiplinaarne käsitus“ eest. Aastapreemiad (à 20 000 eurot) antakse välja eelneva nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest.

- Veebruaris viidi Kliinikumis läbi pahaloomulise luukasvaja eemaldamine puusanapa piirkonnas, mille järel asendati kasvajast kahjustatud ala uude proteesiga. Tartu Ülikooli Kliinikumi ortopeediakliiniku ülemarst-õppejõu prof Aare Märtsoni sõnul kasutati proteesi, mis asendab puusanapa piirkonda ja kinnitub vaagnaluusse, luukasvaja korral esimest korda. Varem on sarnast proteesi kasutatud vaagnaluu deformatsioonide korral.

„Suuri kasvaja rekonstruktsioone tuleb Kliinikumis aastas ette viis kuni kümme. Kondrosarkoomi eripäraks on aga teiste ravivõimaluste puudumine, mistõttu kiiritus- ja keemiaravi asemel on ainsaks võimaluseks kirurgiline ravi,“ selgitas prof Märtsen. Patsiendil, kel löikus läbi viidi, asus pahaloomuline kõhreline kasvaja ehk kondrosarkoom parema puusanapa piirkonnas. „Operatsiooni käigus eemaldati kasvajast kahjustatud vaagnaluu koos puusanapaga, millest tekkinud tühimik täideti defekti asendamiseks proteesiga, mis kinnitati vaagnaluusse,“ kirjeldas prof Aare Märtsen.

Innovaatilise operatsiooni meeskond koosnes nii Kliinikumi ortopeediakliiniku kui ka operatsiooniteenistuse kolleegidest, samuti kuulus operatsioonimeeskonda ka Helsingi Ülikooli Haigla professor Minna Laitinen.

MÄRTS

- Märtsis alustas Tartu Ülikooli Kliinikum kogukonnakooli projektiga, mille eesmärk on toetada tervisteadliku põlvkonna kasvamist ning suurendada haigla ja kogukonna vahelist ühisosa. Kliinikumi õenduse ja patsiendikogemuse juht Ilona Pastarus peab oluliseks, et ülikoolihaigla panustaks õpetava haiglana varakult noorte tervisevalikute ja -teadlikkuse kujundamisesse.

„Kui õpilased omavad eakohast terviseinfot, aitab see teadvustada nende endi ja lähedaste rolli oma tervise ja heaolu hoidmisel. Lisaks tervisekasule saame kujundada ka õpilaste hoiakuid ning luua eeldused usalduslikuks koostööks tervishoiusektoriga,“ rääkis juhatuse liige Ilona Pastarus.

- Alates märtsikuust oli Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Narva Haigla koostöö tulemusel Narva ja teistel Ida-Virumaa elanikel võimalik käia keemiaravi seanssidel kodukoha lähedal Narva Haiglas. Keemiaravi viivad läbi ülikoolihaigla arstid ning teised Narva Haigla erialaspetsialistid.
- Märtsis alustati Kliinikumis esimesena Eestis uue endoskoopilise uuringu, spiraalenteroskoopia läbiviimist. Uus uuringumetoodika võimaldab saada senisest paremaid tulemusi peensoole limaskestast uurimisel. Esimene patsient, kellel uudset meetodikat kasutati, oli Crohn'i tõvega naine.

APRILL

- 3.–30. aprill viis Tartu Ülikooli Kliinikum läbi rahulolu-uuringu haiglaravil viibivate patsientide seas. Uuringu läbiviijate eesmärk oli koguda sisendit haiglaravi kogemuse kohta, mille põhjal arendada järgnevatel aastatel neid valdkondi, mis on patsientide arvates kõige olulisemad. Kliinikumis vajab aastas haiglaravi ligi 40 000 patsienti, mistõttu on Kliinikum väga huvitatud patsientide tagasisidest nii ravi, inimsuhete kui ka füüsilise haiglateskkonna osas.
- Aprillis valmis Kliinikumi arendusfondi projekti raames antibakteriaalse ravi veebirakendus, mis koondas kokku kõik Kliinikumi antibakteriaalset ravi käsitlevad juhendid. Infektsioonikontrolliteenistuse, apteegi ning anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku koostöös valminud veebirakenduses käsitletakse sagedasemaid haiglas esinevaid täiskasvanute ja laste infektsioonhaigusi. Projekti üks eestvedajaid, Kliinikumi kliiniline proviisor Jana Lass selgitas: „Antibiootikumide õige annustamine on oluline

nii antibiootikumresistentuse vältimiseks kui ka parima raviefekti saavutamiseks. Tulemuseks on kiire ja mugav võimalus patsiendile sobiva ravimiannuse leidmiseks keerulistes ja kiiresti muutuvates olukordades.

MAI

- 1. maist 2023 alustas Tartu Ülikooli Kliinikumi stomatoloogia kliiniku juhina dr Piret Vilborn.
- 12. mail, rahvusvahelisel ödede päeval, toimus Kliinikumi ödede ja ämmaemandate konverents “Teistmoodi tulevik – kuidas leida tasakaal?“, kus räägiti väljakutsetest öendustöös ning kuulati ja arutati, millised võiksid olla erinevad tulevikulahendused tervishoius, kaasates nii tehnoloogiat kui tehisintellekti. Konverentsil anti välja ka Kliinikumi õenduse ja ämmaemandate aastapreemiad ning tunnustati parimaid praktikajuhendajaid. Lisaks üllatati kolleege eripreemiatega: Väsimatu innovaator – psühhiaatrikliiniku ülemõde Reet Tohvre; Tööroomu looja – EMO vanemõde Mari Teugas-Koit; E-intensiivravi saadik – 2. intensiivravi osakonna intensiivraviõde Karin Vichmann; Talent oma erialal – kopsukliiniku öde-spetsialist Riina Kubja.
- 12. mail pälvis Kliinikumi õenduspreemia Kaija Piller ning ämmaemanduspreemia Kärt Hüdsi.

- 12. mail kuulutati välja Kliinikumi parimad tudengite poolt esile tõstetud ödede praktikajuhendajad, kelleks on Sabrina Käst ortopeediakliinikust ja Virve Roio kopsukliinikust.
- 18. mail sai Eestis kaheks päevaks Skandinaaviamaade transplantatsioonikeskus, kui Eesti Transplantatsioonikonverentsile kogunesid Eesti, Soome, Rootsi, Norra ja Inglismaa tervishoiutöötajad, kes puutuvad töös kokku rakkude, kudede ja elundite annetamise ning siirdamisega. Tartu Ülikooli Kliinikumi transplantatsioonikeskuse direktori Virge Palli sõnul oli rahvusvahelise transplantatsiooniteemalise

sündmuse eesmärk nii teadmiste värskendamine kui ka koostöövõrgustiku tugevdamine.

- 19. mail avati pidulikult Tartu Ülikooli Kliinikumi Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärg, mille raames rajati uued ravikorpused laste- ja kõrvakliinikule, samuti uus operatsiooniplokk. Ravitöö algas uutest ruumides suve teises pooles. Kliinikumi juhatuse esimehe Priit Perensi sõnul oli kolmanda ehitusjärgu eesmärk sarnaselt eelmiste etappidega koondada aktiivravi ühte kompleksesse taristusse.

“„Selleks, et olla ravi-, õppe- ja teadustöös eestvedajaks, on vajalik kaasajastada nii ravikeskkonda kui ka töötajate olmetingimusi ning võimalusi õppetöö ja teadustöö läbiviimiseks. Erialade koondumine meditsiinilinnakusse kiirendab patsientide raviteekonda, võimaldades võimalikult paljud uuringud ja protseduurid viia läbi ühes kohas. See on suur hüpe kaasaegse infrastruktuuriga ülikoolihaigla suunas,“ lausus juhatuse esimees. Terviseminister Riina Sikkut rõõmustas, et Kliinikumi laste- ja kõrvakliinik saavad kolida uutesse, kaasaegsete töötingimustega ruumidesse. „Lõpule jõuab kogu Eesti tervishoiu jaoks väga oluline ehitusprojekt, millega paranevad tervikuna laste ravi võimalused Eestis. Saame nii väikestele kui suurtele patsientidele pakkuda kaasaegsemat ja meeldivamat ravikeskkonda ning tervishoiutöötajatele paremaid olme- ja töötingimusi. See on olnud vajalik investeering inimeste heaolusse ja tervisesse.“

Maarjamõisa III ehitusjärgu käigus rajatud sirelililla tunnusvärviga M-korpus ehk lastehaigla on kuue maapealse korrusega, kuhu koliti senisest N. Lunini tänava majast.

“„Laste ravi koondus L. Puusepa 8 aktiivravikeskusesse, kus on kättesaadavad kõik Kliinikumis kasutusel olevad kõrgtehnoloogilised tervishoiuteenused. Uues lastehaiglas on Eesti kaasaegseimad tingimused laste haiglaraviks, samuti päevaraviks ja ambulatoorsete vastuvõttude jaoks. Oluliselt paraneb ka koostöö teiste erialadega. See on väga oluline, kuna Kliinikumis ravitakse muuhulgas Eesti kõige keerulisemaid juhtumeid, mille puhul võib aeg olla kriitilise tähtsusega. Sel põhjusel on rajatud ka lasteintensiivravi ning vastsündinute osakonna palatid kolmandale korrusele, kus neil on otseühendus sünnitustubadega juhaks, kui vastsündinu vajab kiirelt üleviimist

lastehaiglasse,“ tutvustas Kliinikumi taristu suurprojektide osakonna juht Toomas Kivastik.

Ta lisas, et esimesena Eestis on laste 3. astme intensiivravipalatid ühekohalised, kus väikesed patsiendid koos oma vanemaga privaatset viibida saavad.

“„Heas koostöös projekteerijaga püüdsime arvestada patsiendisõbralikkusega kõigis võimalikes nüanssides – nii näiteks saavad väikesed patsiendid end rõõmustada valides ise oma palatile aknavalgustust. Lapsesõbralikku sisearhitektuuri rikastab ka lastehaigla seintelt avanev „Tireli-tareli-tiit, seiklus algab siit“ võlmaailm koos põnevate ja salapärate tegelastega, mille loojateks disainistuudio Unt/Tammik koos illustraator Marju Tammikuga,“ rääkis Kivastik.

Uus C-korpus on ehitatud endise hoone asemel, milleks vana hoonetiib esmalt lammutati. Meresinise tunnusvärviga uude neljakorruselisse haiglakorpusesse kolib kõrvakliinik senisest J. Kuperjanovi majast, uued ja avarad ruumid saavad endale ka näo- ja lõualuudekirurgia osakond ning naistekliiniku perekeskus. Samuti alustab tööd innovaatiline operatsiooniplokk, kus ravitakse nii päevakirurgia kui ka statsionaarset ravi vajavaid patsiente. Uued operatsioonitoad on varustatud lähimaade moodsaima tehnikaga,“ kirjeldas Toomas Kivastik.

M-korpuse brutopinna suurus on ligikaudu 18 300 m² ning C-korpusel 13 600 m². Hoonete ehitusprojekti koostasid Sweco Projekt AS ja AW2 Architects OY Eesti filiaal. Ehituse peatöövõtja oli AS Nordecon koos OÜ Embach Ehitusega.

Uute ravikorpuste kogumaksumus koos seadmete ja mööbliga on ligikaudu 70 miljonit eurot, mida kaasrahastati Euroopa Regionaalarengu Fondist projekti „SA Tartu Ülikooli Kliinikumi juurde- ja

ümberehituse III ehitusetapp“ (struktuuritoetuse riikliku registri tunnusnumber 2014-2020.2.04.17-0071) raames.

Kliinikumiga jagasid uute ravikorpuste avamise hetki president Alar Karis ja tema abikaasa Sirje Karis, terviseminister Riina Sikkut, Tartu Ülikooli rektor prof Toomas Asser, Tartu linnapea Urmas Klaas, projekterija, ehitaja ja Euroopa Komisjoni Eesti esinduse esindajad ning Kliinikumi enda kolleegid.

→ 23. mail andis Eesti Vabariigi President Alar Karis üle noore teadlase preemia. Presidendi noore teadlase preemia laureaat on Tartu Ülikooli Kliinikumi ortopeedia arst-õppejõud Kaspar Tootsi, kes uurib innovaatilisi lahendusi ortopeedilistele haigustele, eeskätt osteoartroosile. Lisaks tuvastamisele, et osteoartroos ei kahjusta ainult liigest, vaid kogu organismi süsteemselt, uurib Tootsi liigete asendamise mõju kogu organismile.

→ 24. mail avati Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Kõrgema Kunstikooli Pallas koostöös valminud siseliikumisraja esimene ning kõige värvikam osa, mille kunstiline lahendus on inspireeritud tervishoiutöötajatest. Siseliikumisraja eesmärk on rikastada nii töötajate, üliõpilaste kui patsientide igapäevast keskkonda.

“Liikumisrada on üks viis hoolitseda meie töötajate, üliõpilaste, patsientide ja nende lähedaste liikumisharjumuste eest. Selleks, et rajal ei oleks pelgalt harjutused, vaid see rikastaks keskkonda ka visuaalselt, alustasime koostööd Pallase üliõpilastega. Oleme tulemusega väga rahul. Johanna Maueri loodud kujud, mis arvestavad Kliinikumi visuaalset keelt, kõnetavad ka neid möödujaid, kes kohe harjutusi tegema ei ruttu,” ütles Kliinikumi juhatuse liige Ilona Pastarus.

→ 26. mail toimunud Tartu Ülikooli Kliinikumi arvamislõunal arutlesid tervishoiuekspertid, kas arstiabi on Eestis kättesaadav. Arvamislõuna külalisesinejaks oli Soome Lääne-Uusimaa heaolu tervishoiupiirkonna juht Sanna Svahn, kes tegi ülevaate Soome tervishoiu juhtimisreformist. Päeva lõpetas ühine aruteluring, kus osalesid terviseminister Riina Sikkut, riigikontrolör Janar Holm, prof Ruth Kalda, Jaanus Pikani, Sanna Svahn ja prof Joel Starkopf. Ühiselt tõdeti, et tervishoiu rahastamismudel vajab muutusi, ent mitte pelgalt läbi eelarve suurendamise, vaid ka läbi tervishoiusüsteemi muutuste. Samuti nõustuti, et võtmeroll on koostööl süsteemi sees – alustades sellest, et erinevad tervishoiuteenuste osutamise kriteeriumid on kokku lepitud kuni

selleni, et erinevate tervishoiutasandite ja erialaseltside arengukavad valmivad koostöös, võttes arvesse laiemat, kogu tervishoiule ja selle lõppkasutajale ehk patsiendile suunatud vaadet. Lisaks tervishoiuekspertide mõttevahetusele anti pidulikult üle ka Kliinikumi preemia, Eesti Arsti teadusartikli preemia ning Neinar Seli stipendiumid.

→ Mais pälvis Tartu Ülikooli Kliinikumi elutöö preemia dr Manfrid Danilovitš, kes on olnud tuberkuloosiravi eestvedajaks Eestis ning andnud ka üleriigilise panuse tuberkuloositorje strateegia loomisel ja rakendamisel.

→ Maikus pälvisid dr Rain Jõgi ja prof Margus Punab Neinar Seli stipendiumid.

→ Mais premeeris Kliinikum parimat ajakirjas Eesti Arst ilmunud artiklit. 2022. aasta parima artikli preemia pälvis artikkel „Implanteeritavate südameaparaatide kaug-kodujälgimine“, mille autoriks Nikita Umov ning juhendajaks Priit Kampus (Eesti Arst 2022;101:487–93).

→ Mais nimetas meditsiiniteaduste valdkonna üliõpilaskogu (MVÜK) parimaid õppejõud nende seast, kes juhendavad tudengeid Kliinikumis. Seekord valisid arstitudengid parimaks arst-õppejõuks dr Maksim Zagura ning hambaarsti tudengid nimetasid parimaks dr Marika Morozenko.

→ Maikus jõudis Tartu Ülikooli Kliinikumi geneetika ja personaalmeditsiini kliinikusse Illumina NovaSeq X Plus sekvenaator, mis viib diagnostilised geeniuuringud uuele tasemele, edendades nii kliinilist geneetikat kui ka personaalmeditsiini Eestis. Geneetika ja personaalmeditsiini kliiniku juhi dr Sander Pajusalu sõnul on uue sekvenaatori puhul tegemist absoluutse maailma tippmudeliga.

“Oleme ühed esimestest asutustest Euroopas, kes kõige uuema seeria masina sisse seavad, mistõttu on see kõnekas verstapost nii Tartule kui kogu Eestile. Illumina NovaSeq X Plus sekvenaator on suure läbilaskevõimega DNA

analüüsiplatvorm, mis suudab kiiresti ja täpselt genereerida tohtul hulgal genoomiandmeid. Neid andmeid hakkavad omakorda kasutama Tartu Ülikooli Kliinikumi arstid ja laborispetsialistid nii haiguste geneetiliseks uurimiseks ja ka uute ravisihtmärkide väljaselgitamiseks näiteks täppisonkoloogias,” tutvustas dr Pajusalu.

- Maikuu loodi Tartu Ülikooli Kliinikumi vereloome tüvirakkude ja rakuravi kompetentsikeskus, mille ülesandeks on vereloome tüvirakkude siirdamise ja rakuravi tegevuse koordineerimine, arendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine Kliinikumis. Kliinikum on ainus raviasutus Eestis, kus tehakse allogeenset vereloome tüvirakkude siirdamist ning vereloome tüvirakkude siirdamist lapspatientidele.

Kompetentsikeskuse juhi dr Ain Kaare sõnul kasutatakse vereloome tüvirakkude siirdamist paljude vereloome ja lümfisüsteemi haiguste korral. Kliinikumis on vereloome tüvirakkude siirdamist tehtud 30 aastat, mille jooksul on viidud läbi 400 autoloogset ja 349 allogeenset vereloome tüvirakkude siirdamist. Dr Ain Kaare sõnul on vereloome tüvirakkude siirdamine kindlasti ajas kasvav ravimeetod.

- “Nii Eestis kui mujal maailmas kasutatakse siirdamist ravi ühe osana üha vanematel inimestel. Tänu meie 30-aastasele tüvirakkude siirdamise kogemusele saame ka Kliinikumis võtta ravile aina vanemaid patsiente,” lausub dr Kaare.

JUUNI

- 8. juunil 2023 tähistas Tartu Ülikooli Kliinikumi kopsukliinik oma 100. sünnipäeva. Sajandi jooksul ravitud kopsuhaigused on küll ajas muutunud, ent nende haiguste ravimise kompetents on kujundanud kopsukliinikust Eesti ainsa pulmonoloogia eriala organkliiniku.

- “Kopsukliinikus diagnoositakse ja ravitakse nii ambulatoorselt kui ka haiglaravil kõiki hingamisteede haigusi ja kopsuhaigusi, mida täiendab ka rindkerepiirkonna kirurgiline ravi, samuti funktsionaalne diagnostika, erinevad bronhoskoopilised protseduurid ja invasiivne kirurgiline diagnostika. Tihe koostöö kirurgide ja kopsuarstide vahel on aidanud luua kvalitatiivset erinevust. Selle tulemusel on saanud võimalikuks ka kopsutransplantatsiooni arendamine, mis eeldab tervishoiutöötajatelt nii kõrget kirurgilist taset kui ka oskusi raviks enne ja pärast siirdamist,” tutvustas kopsukliiniku juht dr Rain Jõgi.

- 28. juunil 2023 viidi Tartu Ülikooli Kliinikumis läbi Eesti esimene virtuaalnavigatsiooni bronhoskoopia. Uuringu läbiviimiseks seati Kliinikumi kopsukliinikusse sisse innovaatiline virtuaalnavigatsiooni bronhoskoopia süsteem, mis võimaldab diagnoosida kopsukoos olevad muutusi täpsemalt ja ohutumalt. Kopsukliiniku pulmonoloogia eriala vanemarst-õppejõu prof Alan Altraja sõnul on kopsuvähk üks sagedasemaid ja pahaloomulisemaid kasvajaid kogu maailmas.

- “Euroopas haigestub igal aastal ligi 400 000 inimest, kellest sureb umbes 350 000. Nii on kopsuvähi suremus võrreldes teiste kasvajatega kõrge ning viie aasta elulemus hilineunud diagnoosi tõttu madal. Seetõttu on äärmiselt oluline kopsukoos olevate kasvajakollete varajane avastamine ja diagnoosimine,” selgitas prof Altraja.

Täpse diagnoosimise tulemusena on võimalik vara avastatud kopsuvähi kolle edukalt kirurgiliselt eemaldada. Virtuaalnavigatsiooni bronhoskoopia süsteemi töö tagamiseks teevad koostööd mitme erineva eriala esindajad – pulmonoloogid, kopsukirurgid, meditsiintehnikud, radioloogiatehnikud, anesteesia meeskond, erioed ja hooldajad. Oluline osa on patoloogidel, kes kogutud materjali alusel annavad lõpliku diagnoosi koos haiguse molekulaarse iseloomustusega.

- 29. juunil, Tartu linna päeval tunnustati silmapaistvaid tartlasi, kes pühendunult oma erialal töötades on jätnud jälje linna arengusse. Kliinikumist pälvisid Tartu linna medali taristu suurprojektide osakonna juht Toomas Kivastik ning öde Viia Viirsalu.

AUGUST

- 3. augustil 2023 külastas Tartu Ülikooli Kliinikumi Jaapani delegatsioon. Visiidi eesmärk oli tutvuda Kliinikumis kasutusel olevate patsientidele mõeldud tervisetehnoloogiliste lahendustega. Jaapani suursaadiku Hr Yukihiko Matsumura ja parlamendiliikmete Tartusse toonud Eestis visiidi teemaks oli "How digital technology makes people happier".
- 4. augustil toimus Tartus Ameerika liitlasvägede õppus, mille üks osaline oli ka Tartu Ülikooli Kliinikum. Õppuse raames maandus USA armee helikopter HH-60 Black Hawk Kliinikumi lähedal asuval maa-alal, eesmärgiga simuleerida kahe liitlasväelase evakueerimist õhutranspordiga ning nende edasist ravi. Õppusel osalesid USA armee 1. pataljoni, 506. jalaväe ja 3. lahingulennubrigaadi sõdurid koos Tartu Ülikooli Kliinikumi, Tartu Kiirabi, Tartu Ülikooli ja Tartu politseiga. Liitlasvägede sõnul näitas õppus USA vägede võimekust teha koostööd meditsiinilise evakueerumise vajadusel kohalike hädaabi- ja meditsiiniteenustega.
- 14. augustil 2023 pälvis Tartu Ülikooli Kliinikumi närvikliinik ESO sertifikaadi, mis on Euroopa Insuldiorganisatsiooni kõrgeim tunnustus insuldiravile. Sertifikaat kinnitab, et insuldipatsiendid saavad Kliinikumis parimat Euroopa standarditele vastavat ravi. ESO (European Stroke Organisation) sertifikaadi väljaandmiseks on Euroopa Insuldiorganisatsioon kehtestanud ranged ja standardiseeritud nõuded insuldi raviga tegelevatele keskustele. „Sertifitseerimisprotsess hindab, kas vastavad nõuded on täidetud parimal võimalikul moel. Muuhulgas on oluline ravikvaliteet, osalemine kvaliteediregistris, igapäevatöö korraldus, kvalifitseeritud tugispetsialistide olemasolu, kohalikud ravijuhised ja kaardistatud raviteekonnad, personali hulk ning kvalifikatsioon, järjepidev koolitussüsteem ning palju muud,“ selgitas närvikliiniku vanemarst-õppejõud ja insuldikeskuse juht prof Janika Kõrv. Ta lisas, et sertifikaadi pälvimine ei ole oluline tunnustus ainult insuldiravile, vaid märgib raviprotsesside tippaset kogu organisatsioonis. „Oleme esimene tervishoiuasutus Eestis, kes on täitnud ESO standardid, mis omakorda tõendab Tartu Ülikooli Kliinikumi insuldiravi vastavust parimale Euroopa standardile,“ lausus neuroloog prof Kõrv.
- 28. augustil toimus Tartu Ülikooli Kliinikumi töötajate suvelõpukontsert Tartu Lauluväljakul, kus esines ansambel Smilers ja duo Pur Mudd. Enne suvelõpukontserti toimus ka töötajatele pühendatud seiklusmäng "Roosa maja saladused", mille käigus tuli töötajatel tühjaks jäänud

lastekliinikus lahendada erinevaid ülesandeid, mis nõudsid head meeskonnatööd, nutikust, kiirust, aga ka huumorit ja hetke nautimise oskust.

- 30. augustil kogunenud Tartu Ülikooli Kliinikumi nõukogu valis Kliinikumi juhatuse liikmeks-ravijuhiks dr Liis Salumäe. Ravijuhi ametiaeg algas 1. oktoobril 2023 ning kestab viis aastat.

- 31. augustil korraldas Kliinikumi juhatuse tänu- ja tervitussündmuse kliinikute ja teenistuste juhtidele, et vaadata tänuga tagasi Kliinikumis tehtule ning soovida tuult tiibadesse uues rollis alustavatele kolleegidele. Kliinikute ja teenistuste pühendunud juhtimise ja arendamise eest anti juhatuse otsusega välja ka Kliinikumi hõbemärgid.
- Augustis alustasid Maarjamõisa meditsiinilinnaku uutes ravikorpustes tööd kõrvakliinik, lastekliinik ja uus operatsiooniplokk.

SEPTEMBER

- 1. septembrist 2023 alustasid Tartu Ülikooli Kliinikumis uut tähtajalist juhtimisperiodi kaheksa uut kliinikujuhti ning üks meditsiinilise teenistuse juht – naistekliinikus prof Kristiina Rull, kirurgiikliinikus dr Marko Murruste, lastekliinikus prof Tuuli Metsvaht, sisekliinikus dr Toomas Kariis, kopsukliinikus kaasprof Tanel Laisaar, südamekliinikus dr Alar Irs, närvikliinikus prof Pille Taba, operatsiooniteenistuses dr Alo Rull ning radioloogikliinikus kaasprof Pilvi Ilves.
- 13. septembril avati pidulikult Tartu Teerajajate alleel uued pronksist jalajäljed. Ühed neist kuuluvad Eesti vähiravi eestvedajale ja luuüdi siirdamise algatajale professor Hele Everausile. Kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliiniku arst-konsultandi professor Hele Everausi eestvedamisel ja juhtimisel tehti 30 aastat tagasi Eestis luuüdi siirdamine, mis ravina on kasutusel tänaseni mitme vähivormi korral.

- Septembrikuus liitus Tartu Ülikooli Kliinikumiga 84 uut arst-residenti. Koos äsja liitunudega töötab ülikoolihaiglas kokku 300 arst-residenti, mis on ligi kolmandik Kliinikumi arstkonnast.

- Septembri alguses alustas Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliiniku perikeskus tööd Maarjamõisa meditsiinilinnaku uutes ruumides C-korpuses.
- Septembrikuus nimetasid meditsiinitudengid Kliinikumi atraktiivseks tööandjaks.
- Septembris pälvisid Kliinikumi kirurgiikliiniku kirurgilise ja günekoloogilise onkoloogia osakonna arstid dr Inga Vaasna ja dr Arno Uppin elutöö tunnustuse Euroopa Günekoloogilise Onkoloogia Seltsi poolt (European Society of Gynaecological Oncology, ESGO). Tunnustus anti välja elutöö ja oma eriala edendamise eest.

OKTOOBER

- 6. oktoobril külastasid Tartu Ülikooli Kliinikumi Ida-Riia Kliinilise ülikoolihaigla juhid, eesmärgiga vahetada kogemusi ülikoolihaiglate töö juhtimisel ja korraldamisel. Lõunanaabrite delegatsiooni kuulusid nii Ida-Riia Kliinilise ülikoolihaigla juhatuse liige prof Haralds Plaudis kui ka mitukümmend juhti ja eriala esindajat, kelle vastutada on haiglas lisaks üldisele ravitöö juhtimisele finantsjuhtimine, kvaliteedijuhtimine, patsiendiohutus, IT-lahendused, teadus- ja õppetöö, erakorraline meditsiin, vähiravi, labori ja patoloogia valdkond, haruldaste haiguste valdkond, infrastruktuur, kõnekeskus ja muud valdkonnad.
- 13. oktoobril andis Kliinikumi üle teadustöö preemia, mille pälvis üliõpilane Kadri Liis Laas tööga „Prenataalse paratsetamooliga kokkupuute mõju aju funktsionaalsetele ühendustele ja sotsiaalsele käitumisele täiskasvanueas“.
- 24.-25. oktoobril külastasid Tartu Ülikooli Kliinikumi Helsingi Uue Lastehaigla lastekardioloogia professor

Tiina Ojala ning kardiokirurg dr Ilkka Mattila. Tartu ja Helsingi ülikoolihaiglate tihe koostöö võimaldab leida parimad kaasaegsed ravilahendused ka kõige keerukamate südameriketega lastele. Kaasasündinud südamerikete kirurgilise raviga tegeleva Kliinikumi südamekirurgi Raili Tageni sõnul on kaasasündinud südamerikete ravi keerukas ning nüansirohke ning seetõttu liigutakse kogu maailmas ravi tsentraliseerimise ja erialade ning üksuste ülese koostöö teed.

„Nii Eestis kui ka Soomes on kogu riigi kaasasündinud südamerikete invasiivne ja kirurgiline ravi koondunud ühte keskusesse, vastavalt siis Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Helsingi Uude Lastehaiglasse. Tihe koostöö Helsingiga avab võimaluse ka ülikeerukate juhtude osas aruteluks ning kiire ravi korraldamiseks põhjanaabrite juures. Lisaks headele suhetele eeldab see Helsingi lastehaiglagaga sarnaseid ravipõhimõtteid ja kvaliteedistandardeid ka Tartus. Seepärast on Kliinikumi kaasasündinud südamerikete ravimeeskonda kuuluvad kolleegid käinud arendusfondi toel viimase aasta jooksul Helsingis ka töökorralduse ja -põhimõtetega tutvumas,“ selgitas dr Tagen.

Professor Tiina Ojala ja dr Ilkka Mattila tutvusid Kliinikumis südamekliiniku tööga ning uue lastekliinikuga.

„Seni nähtu on olnud väga muljetavaldav ning ma julgeks öelda, teie haigla on üks ilusamaid, kus käinud olen. Kardiokirurgia jaoks on kõik vajalik kompaktselt üksteisele lähedal. See loob väga head eeldused kiireks ja tulemuslikuks tiimitööks ning omavahelisteks headeks töösuheteks. Helsingi uues lastehaiglas on hoone fookus rohkem patsientidel, siin Tartus

aga ka töötajate mugavusel,” kommenteeris kardiokirurg Ilkka Mattila.

- 27. oktoobril alustas Tartu Ülikooli Kliinikum oma kodulehel juturoboti loomise ja katsetamise projektiga. Projekti eesmärk on kaardistada inimeste korduvad küsimused ja teemad, milles vajatakse enim abi ja nõu. Saadud sisendit kasutatakse juturoboti vastuste algoritmide loomiseks.

NOVEMBER

- 17. november oli ülemaailmselt pühendatud enneaegselt sündinud lastele ja nende peredele. Eestis ja maailmas sünnib iga kümnes laps enneaegsena ehk enne 37. rasedusnädalat. Tartu Ülikooli Kliinikumis ravitakse enneaegselt sündinud lapsi laste intensiivravi ja neonatoloogia osakonnas, mille töötajad on spetsialiseerunud just nende laste sünnijärgse kohanemise toetamisele ja ravile. Enneaegse sünni päeva puhul näitas Kliinikum oma toetust nii emadele kui liiga vara sündinud lastele läbi erinevate tegevuste. Et enneaegse sünni värv on sirelilla, värvusid lillaks ka lastekliiniku aknad. Neonatoloogia osakonna emasid tervitati temaatiliselt kaunistatud osakonnas ning neonatoloogia, lasteintensiivravi ja sünnitusosakond pidasid ühise seminari, et arutleda nahk-naha kontakti kasu ja väljakutsete üle.
- 17. novembril tähistas Kliinikumi psühhiaatrikliiniku laste ja noorukite vaimse tervise keskus oma 40. tegutsemisaastat. Keskuse juhi dr Reigo Reppo sõnul toetab tänane laste turvaline ja toetav keskkond õnnelikumat, targemat ja rahumeelsemat ühiskonda homme. Terviseminister Riina Sikkut tõdes sünnipäevakonverentsil, et Kliinikumi laste ja noorte vaimse tervise keskuse spetsialistid on 40 aastat aidanud tõsiste muredega lapsi – seda ka aegadel, kui vaimset tervist alaväärtustati.

“Järjest suurema tähtsuse on ühiskonnas saanud ennetus, muuhulgas pakub keskus vanemlusprogramme, et paremate vanemlike oskuste abil toetada nii vanemate kui ka laste vaimset tervist. Ka kiindumussuhte vajaduse ja rolli parem mõistmine aitab kiindumussuhte häirega lastele luua parema vundamendi kogu eluks ja vältida pikaajalisi terviseriske,” märkis terviseminister.

- 17.-18. novembril toimus suurim asutustevaheline pallimängude turniir Kuldpall 2023, kus kahe päeva jooksul sai osa võtta 10 erinevast pallimängualast.

Tartu Ülikooli Kliinikum oli võistlustules viies pallimängu kategoorias.

- Novembris võitis Euroteo konkursi Tartu Ülikooli Kliinikumi uus lastekliinik. Septembrist novembrini toimunud konkursil “Südamega tehtud eurotegu” said kõik Eesti inimesed seada pingeritta kõige

enam silma jäänud ja hinge läinud projektid. Lõpphääletusele valis žürii 140 projekti seast 30, hinnates valitud projektide tunnetuslikku mõju ja olulisust konkreetsele valdkonnale, sihtrühmale, piirkonnale või kogukonnale. Parimatest parimad selgitati välja rahvahääletusel, kus projektid kogusid kokku üle 23 000 hääle. Konkurentsituks võitjaks osutus Kliinikumi lastehaigla projekt.

DETSEMBER

- 7. detsembril andis Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond Kliinikumile üle Maarjamõisa mängu- ja tegevuspargi, mis on mõeldud kasutamiseks erivajadustega lastele ja noortele kui ka kõigile värskes õhus tegutsemisest rõõmu tundvatele inimestele. Mängu- ja tegevuspark asub L. Puusepa 2 maja taga pargis, kus lastele mõeldud mängualale on rajatud ratastooliga ligipääsetav ronimislinnak, kiik ja mitmekülgsed võimalustega liivakastiala ning eraldi ronimisrõõmu pakkuv kerakala. Treeningalal on omakorda ligipääsetavad ja mitmekülgsed harjutamisvõimalusi pakkuvad spordiseadmed ning seda läbib ratastoolirada, kus saab harjutada erinevatel tasapindadel liikumist ja ratastooli käsitlemist. Lisaks on pargis taastusraviks mõeldud sensorikarada.
- 18. detsembril toimus Tartu Ülikooli Kliinikumi töötajate aastalõpukontsert, kus esines ansambel 2 Quick Start. Lisaks anti aastalõpusündmusel üle tunnustused 2023. aasta jooksul doktoritöö kaitsnud kolleegidele, samuti 2023. aastal enim patsientide tänu pälvinud kolleegidele. Kliinilise eetika

komitee kuulutas traditsiooniliselt välja parima kolleegi preemia laureaadid ning ühisel vaatamisel

selgusid ka töötajate poolt enim hääli kogunud videokonkursi „220 aastat ja ikka noor: Kliinikumi salaretsept“ teosed. Uudse tunnustusena kuulutati Kliinikumi patsientide nõukoja eestvedamisel välja 2023. aasta patsiendisõbralik tegu.

- 18. detsembril tunnustati enim patsientide tänusõnu pälvinud töötajaid - dr Jaak Lehtsaarelt ja dr Taavi Põdramägi, Kliinikumi kirurgiakliiniku kirurgilise ja günekoloogilise onkoloogia osakonnast.
- 18. detsembril pälvisid parima kolleegi tiitli dr Mare Lintrop radioloogiakliinikust ja Leelo Ravis ortopeediakliinikust.
- 18. detsembril kuulutati välja Kliinikumi töötajate videokonkurss „220 aastat ja ikka noor: Kliinikumi salaretsept“ esikolmik. Videokonkursi võitis ühendmeeskonna video „Valvekliinik“, kuhu kuulusid silmakliiniku, kõrvakliiniku, näo- ja lõualuudekirurgia osakonna, radioloogia osakonna, anestesioloogia osakonna ning erakorralise meditsiini osakonna töötajad. Teisele kohale hääletasid Kliinikumi töötajad kardiointensiivravi osakonna video ning kolmanda koha patoloogiateenistuse video „Päevaluuraja“.
- 18. detsembril kuulutati välja Kliinikumi patsiendisõbralik tegu. Rahvahääletuse tulemusel valiti patsiendisõbralikuks teoks 2023. aastal: „Pallirada lastekliiniku teejuhisenä“. Kliinikumi patsientide nõukoja poolt nimetati aasta teoks 2023. aastal „Patsiendisõbralikud tegevused 2. intensiivravi osakonnas“.
- 22. detsembril võõrustas Tartu Ülikooli Kliinikum I presidendi abikaasa Sirje Karist ning proua Laine Randjärve, kes andsid Sünnitusmajade Fondi esindajatena üle 7000 euro suuruse kingituse.

- 28. detsembril kuulutati välja Tartu Linnavalitsuse ja ajalehe Tartu Postimees ühise konkursi tulemusel „Tartu aasta tegu 2023“, milleks tartlased hääletasid Tartu Ülikooli Kliinikumi laste- ja kõrvakliiniku uued majad. Linnapea Urmas Klaasi sõnul on uute haiglahoonete valmimine Tartu ja kogu Eesti jaoks väga vajalik. „Tartu on väga oluline meditsiinikeskus, kuid ravi- ja töötingimused neis kahes kliinikus vajasid kaasajastamist. Kauaoodatud töö sai tehtud ja mul on hea meel, et ka linlased seda oluliseks pidasid,“ lisas linnapea.

Kliinikumi võtmenäitajad 2023. majandusaastal ja võrdluses möödunud perioodidega

Ravitöö võtmenäitajad

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Päevakirurgias plaaniliselt opereeritud patsientide osakaal kõikidest plaanilises korras teostatud operatsioonidest ¹	n/a	n/a	49,7%	48,9%	51,0%
Operatsioonitubade kasutamise efektiivsus ²	73,4%	72,8%	70%	74,7%	75,9%
Hospitaliseeritud patsientide osakaal, kes viibisid erakorralise meditsiini osakonnas rohkem kui 360 minutit ³	13,0%	14,0%	14,9%	17,5%	16,9%
Väljaspool Tartut (sh Tallinnas) tehtud ambulatoorsete vastuvõttude osakaal kõigist vastuvõttudest ⁴	7,0%	7,0%	7,1%	7,1%	7,2
Haiglatekkestes vereringeinfektsioonide haigestumus (episoodide arv 1000 voodipäeva kohta) ⁵	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ Valem $Z (%) = (X / N) * 100$

X - patsientide arv, kellel on teostatud plaaniline operatsioon päevakirurgias

N - patsientide arv, kellel on teostatud plaaniline operatsioon statsionaaris + päevaravis

Sihtgrupp: kõik plaaniliselt opereeritud patsiendid, kellel teostatakse operatsioon operatsioonitoa tingimustes

² (Tegelik patsientide viibimine operatsioonitoas / igale operatsioonitoale eraldatud kogu operatsiooniaeg (planeeritud operatsioonitoa tööaeg tundides)) *100. Näitajat L. Puusepa, G-korpuses suur operatsioonibloki (OR1) kohta

³ (Hospitaliseeritud patsientide arv, kes viibisid EMOs >360 minutit / hospitaliseeritud patsientide arv) *100

⁴ Väljaspool Tartut (Tallinnas, Ida-Virumaal, Võrus, Põlvas jne) tehtud arsti vastuvõttude arv / arsti vastuvõttude arv, sõltumata teenuse osutamise kohast) *100

⁵ (Aasta jooksul registreeritud haiglatekkestes vereringeinfektsioonide episoodide arv / voodipäevade arv) *1000

Patsiendikogemuse võtmenäitajad

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Patsientide rahulolu ambulatoorse tervishoiuteenustega ¹	n/a	n/a	n/a	81,0%	n/a
Patsientide rahulolu statsionaarse tervishoiuteenustega ²	77,0%	n/a	80,0%	n/a	75,0%
Patsientide soovitusindeks ³	n/a	n/a	n/a	75	75
Patsientide haiglas kukkumiste määr ⁴	0,4%	0,5%	0,3%	0,4%	0,49%
Esmaste ambulatoorsete vastuvõttude osakaal, millele eelnes e-konsultatsioon ⁵	3,8%	4,0%	4,6%	6,1%	9,7%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ (Ambulatoorsete teenustega väga rahul olevate vastajate arv / küsitlusuuringus üldise rahulolu küsimusele vastanute arv) *100

² (Statsionaarse teenustega väga rahul olevate vastajate arv / küsitlusuuringus üldise rahulolu küsimusele vastanute arv) *100

³ Küsimusele "kas soovitaksite Kliinikumi ravivajadusel oma lähedastele ja tuttavatele" vastatakse skaalal 0 kuni 10. Soovitusindeksi arvutamine: vastuste väärtused 9 ja 10 kutsutakse soovitajateks. Vastuse väärtused 0 kuni 6 loetakse rahulolematuteks ja neid arvatakse vähem tõenäoliselt väärtust loovateks. Vastused 7 ja 8 märgistatakse passiivseteks ja nende käitumine langeb soovitajate ja rahulolematute vahepeale. Indeks = soovitajate osakaal (%) - rahulolematute osakaal (%). Passiivsed lähevad arvesse vastajate koguarvu ja seega vähendavad soovitajate ja rahulolematute osakaalu ning kallutavad NPS väärtust 0 suunas

⁴ (Statsionaaris registreeritud patsientide kukkumiste arv / statsionaaris ravitud haigete arv aastas)*100. Näitaja on haigla kohta, st aktiivravi ja õendusabi

⁵ (E-konsultatsioonide (võtan ravi üle tunnusega) arv aastas erialadel, kus seda osutatakse / arsti esmaste vastuvõttude arv erialadel, kus e-konsultatsioone osutatakse)*100

Töötajate võtmenäitajad

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Töötajate rahulolu ¹	95%	88%	91%	88%	n/a
Töötajate soovitusindeks ²	n/a	n/a	3	-3	n/a
Arstide osalemine täienduskoolitustel (akadeemilist tundi inimese kohta aastas) ³	63,6	23,4	40,9	65,8	75,0
Õendustöötajate osalemine täienduskoolitustel (akadeemilist tundi inimese kohta aastas) ⁴	29,3	19,2	29,2	43,5	43,0
Alla 40-aastaste arstide osakaal kõigist arstidest ⁵	26,7%	28,9%	28,2%	29,0%	28,9%
Alla 40-aastaste õendustöötajate osakaal kõigist õendustöötajatest ⁶	44,2%	45,5%	45,8%	45,4%	44,5%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ (Oma tööga rahul olevate töötajate arv, kes vastasid küsimusele kas kindlasti nõus või pigem nõus / küsitlusuuringus küsitlusele vastanud töötajate arv)*100

² Küsimusele "kas soovitaksite Kliinikumi töökohana oma tuttavatele" vastatakse skaalal 0 kuni 10. Soovitusindeksi arvutamine: vastuste väärtused 9 ja 10 kutsutakse soovitajateks. Vastuse väärtused 0 kuni 6 loetakse rahulolematuteks ja neid arvatakse vähem tõenäoliselt väärtust loovateks. Vastused 7 ja 8 märgistatakse passiivseteks ja nende käitumine langeb soovitajate ja rahulolematute vahepeale. Indeks = soovitajate osakaal (%) - rahulolematute osakaal (%). Passiivsed lähevad arvesse vastajate koguarvu ja seega vähendavad soovitajate ja rahulolematute osakaalu ning kallutavad NPS väärtust 0 suunas.

³ Arstide täienduskoolituste akadeemiliste tundide arv aastas / arstide (füüsiliste isikute) arv kokku)*100

⁴ Õendustöötajate täienduskoolituste akadeemiliste tundide arv aastas / õendustöötajate (füüsiliste isikute) arv kokku)*100

⁵ (<40 aastaste arstide (v.a. arst-residendid) arv / kõigi arstide (v.a. arst-residendid) füüsiliste isikute arv)*100

⁶ (<40-aastaste õendustöötajate arv / õendustöötajate (füüsiliste isikute) arv kokku)*100

Teadus- ja õppetöö võtmenäitajad

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv ¹	262	216	260	282	168
Tartu Ülikooliga töö- ja käsunduslepinguga seotud arstide osakaal kõigist arstidest ²	n/a	n/a	n/a	21,8%	n/a
Doktorikraadiga arstide osakaal ³	16,2%	15,6%	18,4%	18,4%	18,9%
Magistrikraadiga õdede osakaal ⁴	3,9%	3,9%	3,9%	4,3%	4,7%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ ETIS-e 1.1, 1.2, 2.1 ja 3.1 avaldatud publikatsioonide arv, 01.01 - 31.12

² (Tartu Ülikoolis töölepinguga töötavate arstide arv / arst-õppejõudude arv Kliinikumis)*100, 31.12 seisuga

³ (Doktorikraadiga arstide arv / arstide koguarv)*100, 31.12 seisuga

⁴ (Magistrikraadiga õdede arv / õdede koguarv)*100, 31.12. seisuga

Finantstegevuse võtmenäitajad

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Kliinikumi eriarstiabi turuosa Eesti Tervisekassa eriarstiabi mahust ¹	23,9%	23,8%	24,1%	23,6%	23,65%
Tulu-kulu suhe ²	1,05	1,02	1,00	1,03	1,03
Investeeringute maht (osakaaluna kogukäibest) ³	6,90%	9,46%	4,00%	14,00%	11,72%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ [Kliinikumi ravi rahastamise lepingu eriarstiabi (lepingu lisa, sh periooditasud ja erijuhud) lepingu täitmise tegelik rahaline maht ületöö koefitsiendiga / Tervisekassa poolt rahastatud eriarstiabi tervishoiuteenuste (sh periooditasud ja erijuhud) tegelike kulude maht (aasta lõpu seisuga)]*100, 31.12 seisuga

² Kogutulu / kogukulu, 31.12 seisuga

³ Koguinvesteeringud (hooned, aparatuur, jm) / Kliinikumi kogukäive) * 100, 31.12 seisuga

Keskkonnahoiu võtmenäitajad

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Energiatarbimine voodipäeva kohta ¹	n/a	n/a	0,195	0,182	0,182
Energiatarbimine ambulatoorse vastuvõtu kohta ²	n/a	n/a	0,070	0,068	0,068
Liigiti kogutud jäätmete osakaal ³	23,0%	24,0%	28,0%	28,4%	30,9%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ Kliinikumi kogu energiakulu aastas / voodipäevade arv aastas

² Kliinikumi kogu energiakulu aastas / ambulatoorsete vastuvõttude arv aastas

³ Liigiti kogutud jäätmete (pakendid, vanapaber, biolagunevad jäätmed) / olmejäätmete kogukogus

Eesti kõige patsiendi- sõbralikum haigla

Kliinikumi visioon on olla patsientide
esimene eelistus

Patsiendikogemuse loomine ja kujundamine

Kõige enam mõjutab patsientide ravikogemust suhtlus tervishoiutöötajatega. Ehkki personali suhtlusstiil ja selgitusvõime on väga tähtsad, on oluline ka haigla füüsiline keskkond.

- Märgiliseks sündmuseks oli lastekliiniku kolimine Maarjamõisa meditsiinilinnaku uude M-korpusesse.** 21. augustist 2023 toimusid kõik Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekliiniku ambulatoorsed vastuvõtud L. Puusepa 8 maja M-korpuses. 24. augustiks olid ümber kolinud haiglaravi osakonnad ning lastekliiniku erakorraline vastuvõtt. Neonatoloogia osakond, mis varem paiknes kahes erinevas majas, on nüüd ühendatud ühele korrusele. Samuti koondus ühele korrusele üldpediaatria ja neuroloogia osakond, mis varem oli kahel eri korrusel. Oluliselt paranesid laste erakorralise vastuvõtu tingimused (eraldi triaaziruum, isolaator, läbivaatusruumid ja jälgimispalatid).
- Laste ja lähedaste hõlpsamaks orienteerumiseks on teekond lastekliinikusse märgistatud **Pallilooma** abiga. Palliloom on üks „Tireli-tareli-tiit, seiklus algab siit“ tegelastest, kes haiglateskkonna sõbralikumaks muudab. Nii lastekliiniku kujunduse, kui Pallilooma autoriks on disainistuudio Unt/Tammik koos illustraator Marju Tammikuga. **Antud projekt valiti kõige patsiendisõbralikumaks teoks 2023. aastal.** Lisaks laienes kunstiprojekt ambulatoorsetesse kabinettidesse ja uuringuruumidesse ning võimalusel järgiti kujunduselementide paigaldamisel, et nende abil oleks võimalik juhtida lapse tähelepanu.
- Maarjamõisa meditsiinilinnaku **uues C-korpuses alustas 14. augustil tööd ka kõrvakliinik.** Uus ravikorpused on sisustatud lähimaade moodsaima meditsiinitehnikaga. Patsientide raviks kasutatav tippasemel aparatuur võimaldab kasutusele võtta kõige uuemad ravimeetodid ning viia ravi läbi veelgi kvaliteetsemalt ja mugavamalt. Paranenud logistika seob kõrvakliiniku senisest paremini Maarjamõisa meditsiinilinnaku infrastruktuuriga, mis muudab patsientide raviteekonna sujuvamaks, kulutades diagnoosi ja ravini jõudmiseks senisest vähem ajaresurssi. Kaasaegsed töö- ja olmetingimused on olulised nii patsientidele kui ka töötajatele.
- 15. mail lõppes statsionaarsete **patsientide rahulolu-uuring**, milles osales 1 787 Kliinikumi statsionaarse ravi lõpetanud patsienti ehk 57% sel perioodil haiglaravil viibinutest. 75% vastajatest kasutasid paberankeete ja 25% veebi, mis mõjutas mõnevõrra ka tulemusi. **75% vastanutest olid haiglaraviga Kliinikumis väga rahul** (vastavalt 2019. a 77% ja 2021. a 80%) ning 87% vastanutest tuleks kindlasti taas Kliinikumi, kui nad vajaksid haiglaravi. Sarnaselt eelnevate aastatega tunnevad patsiendid, et vajaksid enam selgitusi haigla vastuvõtu korralduse, teavet erinevate raviviiside ja ravimite kohta ning selgitusi koduseks toimetulekuks. Enam sooviksid patsiendid kaasa rääkida neid puudutavates raviotsustes ning ootaksid, et arst pühendaks neile rohkem aega. Kõrgelt hinnati tervishoiutöötajate viisakust, usaldusväarsust ja selgituste jagamise oskust.
- 5. juunist kuni 11. juunini küsiti Kliinikumi patsientidelt ja töötajatelt seoses patsiendipäevaga: „**Mis on teie jaoks oluline?**“. Aasta moto oli „Märgates inimest“. Rahvusvahelise liikumise eesmärgiks on meenutada, et tervishoiuteenuse keskpunktis on inimene.

75%
patsientidest on haiglaraviga väga rahul

85%
Kliinikumi soovitusindeks

90,4%
sünnitajatest on väga rahul ja pigem rahul sünnituskogemusega

- Jätkus oktoobris 2022 alanud patsientide vahetu tagasiside küsimine soovitusindeksi meetodil. Recommy keskkonnas on sellega liitunud 17 kliinikut ja teenistust. **Kliinikumi üldine soovitusindeks on püsivalt kõrge (85%)**. 2024 rakendub vahetu tagasiside statsionaarsetes osakondades ja päevaravis, samuti perearstidele.
- Loodi perekeskse ämmaemandusabi mudel naistekliinikus, lastekliinikus ja lasteintensiivravi osakonna perepalatis teenuse osutamiseks nii lapsele kui perele. Ämmaemandad alustasid ka imetamisnõustamise teenuse pakkumist lastekliinikus.
- **Sünnitajad hindasid oma sünnituskogemust võrreldes eelneva küsitlusperioodiga positiivsemalt:** väga rahul ja pigem rahul olid 90,4% sünnitajatest (2022. aastal 85,2% ning 2021. aastal 88%). Enamik sünnitajatest (94,5%) tõdes, et sai sünnituse ajal piisavalt teavet ning 94,5% naistest tundis, et tema soovidega arvestati sünnituse ajal. Sünnituse valutustamisega jäi täielikult/pigem rahule üle 2/3 naistest (79,4%). Sünnitusjärgses osakonnas kogesid naised 90,4% juhtudest positiivset või pigem positiivset kogemust. 94,5% naistest tundis, et sai osakonnas piisavalt informatsiooni. Rohkem teavet sooviti keisrilõike haava paranemise, veritsuse, vaagnapõhja harjutustega alustamise, lapsega toimetuleku ja füüsilise aktiivsuse osas. Sünnitusjärgset valu koges 76,7% naistest, enamik naisi (90,4%) jäi valuraviga rahule.
- Koostöös Lastefondiga jätkasime meie ootealade ja osakondade lastesõbralikuks muutmist. Vastuvõtule tulevatel täiskasvanutel on tihti kaasas lapsed, kelle jaoks tundub ooteaeg pikk ja igav, seetõttu on mängupaneelid, lastelauad ja mänguasjad tihedas kasutuses.
- Oktoobris alustasime ootealade sisustamiseks Kliinikumi „**Raamaturavi**“ projektiga, mille raames on töötajatel võimalik panustada koju ootama jäänud raamatute ja mängudega, mis võiksid pakkuda elamusi nii patsientidele kui ka töötajatele. Projekti raames paigutati esimesed 20 raamaturavi riulit avalikele ootealadele.
- Palliatiivravi osakonnas alustati muusikateraapia pakkumisega patsientidele.
- Aasta lõpus sõlmiti koostööleping MTÜ-ga Vabatahtlikud Seltsilised, mis loob võimalused vabatahtlike kaasates pakkuda tuge ja seltsi palliatiivravi osakonnas ning hospiitsis viibivatele patsientidele.
- Koostöös Tartu mäluasutuste vabatahtlikega toimuvad Muuseumiprojekti raames psühhiaatrikliinikus tegevustoad ning muuseumi ühiskülastused.
- 28. veebruarist kuni 11. märtsini katsetati Kliinikumis patsiente suunavat robotit **KettyBot**, mille tegevus sai väga palju positiivset tagasisidet nii täiskasvanutelt kui lapsipatsientidelt, Kliinikumi töötajatelt ja külalistelt. Robot juhatas 113 klienti prooviperioodil eelseadistatud sihtkohtadesse. Arvestades L. Puusepa 8 mitmeid sissepääse ja pikki liikumisteid, on esialgu plaanis kahe roboti igapäevane kaasamine.
- Viisime läbi meie klienditeenindajate koolitused patsiendisõbraliku suhtlemiskultuuri toetamiseks.

Kliinikumi patsientide nõukoda on 2019. aastast alates meie ekspertgrupp, kes oma kogemuste ja ettepanekute panustab Kliinikumi teenuste inimesekesksemaks muutmisele. 2023. aastal andis nõukoda näiteks sisendeid ambulatoorsete patsientide rahulolu küsimustikule, Kliinikumi 220 juubeliürituse ideedeks, soovitas haiglatoidu menüü kuvamist kodulehel ning algatas patsiendisõbraliku teo konkursi traditsiooni Kliinikumis. Patsiendisõbraliku teo võitjateks 2023. aastal osutusid 2. intensiivravi osakonna patsiendisõbralikud teod ning pallirada lastekliiniku patsientide liikumise hõlbustamiseks L. Puusepa 8 hoones. Patsientide nõukoja liikmed osalesid ka Kliinikumi teadus-arendusteenistuse nõukoja töös, sotsiaalministeeriumi esmatasandi arengu SWOT analüüsi koostamises, Tervisekassa raviteekondade juhendi töötubades, sotsiaalministeeriumi ühtse Euroopa terviseandmeruumi arutelul ja eetikakomiteede ühiskohtumisel.

Raviteekonnad

- Ortopeediikliinikus rakendus täies mahus endoproteesimise raviteekond. Patsiendi operatsioonieelse ettevalmistusega ja operatsioonijärgse toimetulekuga tegelevad öde-koordinaatorid ning ortopeediaöed. **Patsientide jaoks avati ka endoproteesi kõnepost 731 8202**, kuhu patsiendid saavad igal ajal helistada ja teateid või küsimusi jätta.
- Ambulatoorse taastusravi osakonnas tehti ettevalmistusi endoproteesimisjärgsete patsientide kiireks ja ladusaks suunamiseks ambulatoorsele taastusravile ning kodufüsioteraapia teenuse avamiseks endoproteesimisjärgsetele patsientidele.
- **Tervisekassa toel alustas psühhiaatrikliinik pilootprojektiga**, kus raskete krooniliste psüühikahäiretega patsientide paremaks abistamiseks asus tööle kaks juhtumikorraldajat. Juhtumikorraldajate ülesandeks on patsiendi tervisealaste ja sotsiaalsete probleemide määratlemine, neile lahenduste otsimine patsiendi formaalsest ja mitteformaalsest sotsiaalsüsteemist; võrgustikutöö korraldamine; patsiendi motiveerimine ja tema psühhosotsiaalse toimetulekuvõime tõstmine.
- Valmis ka saatekirjata öe esmastele vastuvõttudele pöörduvate patsientide raviteekonna plaan. **Analüüsisime senist neuropsühhiaatrilise intervjuu M.I.N.I.07.2 kasutust ja valmistasime ette ülemineku eMINI-le.** Tegemist on olulise sammuga tõendusühiste diagnostiliste skaalade ja mõõtevahendite rakendamisel.
- Patsiendi vajadustest lähtuv tihe koostöö Tartu Linnavalitsuse hoolduskoordinaatoritega, heaolumeistrite ja teiste hooldusteenuse pakkujatega aitab paremini mõista kliendi vajadusi ja lihtsustada koduõe ning koduhooldajate infovahetust.

Patsiendiinfo ja -õpetus on oluline osa patsiendikogemusest

Patsiendiinfo ja -õpetus on oluline osa patsiendikogemusest ning toetab patsienti terviseotsuste tegemisel. Tervishoiutöötaja poolt jagatud infot ja õpetust toetatakse Kliinikumis infomaterjalide, õppevideote, vestlusringide ja tugigruppidega. Infot jagatakse ka kodulehe, digiekraanide, Kliinikumi-TV, sotsiaalmeedia ning kogukonnakooli vahendusel, et jõuda võimalikult paljude inimesteni ning osaleda ka kogukonna tervisekäitumise kujundamises.

Kliinikumi patsiendiinfo materjalides antakse juhiseid, et toetada patsiendi toimetulekut oma haiguse ja koduse enesehooldusega ning tagada vajalik ettevalmistus uuringuteks ja protseduurideks. Kliinikumis on koostatud ligi 400 patsiendiinfo materjali, mis osaliselt on tõlgitud ka vene ja inglise keelde. 2023. aastal koostati 31 uut ja uuendati 64 olemasolevat patsiendiinfo materjali. Patsiendiinfo materjale levitatakse trükistena ja kodulehel patsiendiinfo andmebaasis.

Kliinikumi kodulehel jagatakse ka teavet Kliinikumi teenuste, vastuvõttude ja ennetustegevuste kohta ning antakse juhised Kliinikumi teenuste kasutamiseks. 2023. aastal külastati Kliinikumi kodulehte 3,9 miljonit korda, sh rubriiki „Patsiendile“ 1,2 miljonit korda.

Kliinikumi sotsiaalmeediakanalite postitustel on oluline osa Kliinikumi uudiste edastamisel kõikidele siht- ja sidusgruppidele. 2023. aastal kajastas kommunikatsiooniteenistus Kliinikumi Facebooki lehel Kliinikumi uudiseid, saavutusi, uuendusi ravitöös ja -meetodites, tervisedenduslikku teavet ning töötajate värbamist. Kokku jõudsid Kliinikumi Facebooki postitused 520 186 inimeseni ja Instagrami postitused 22 479 inimeseni. Kliinikumi Youtube kanali videoid vaadati 64 178 korda.

400
patsiendiinfo
materjali

3,9 miljonit

korda külastati
Kliinikumi kodulehte

520 186

inimeseni jõudsid Kliinikumi poolt
jagatavad postitused

- **Tööd alustas patsiendi infokeskus**, mis pakub kohapeal, telefoni teel ja veebis nõustamisteenuseid nii patsientidele kui ka nende lähedastele. Patsiendi infokeskuse töötajad aitavad leida teavet erinevates Kliinikumi kanalites tervise seisundite ning protseduuride kohta, samuti majutusinfot, lähedastele suunatud infot, teavet tasuliste vastuvõttude kohta ning vajadusel nõustatakse patsiente ka, millise spetsialisti poole tuleks pöörduda. Samuti vahendatakse teavet patsiendi õiguste valdkonnast ning kogukonnas tegutsevate patsiendiorganisatsioonide ja tugigruppide kohta.
- Kliinikumis toimuvad patsientidele ja laiemale kogukonnale suunatud e-vestlusringid erinevatel aktuaalsetel teemadel. 2023. aastal toimus 25 tervisetemalist vestlusringi.
- Patsiendi infokeskuses tegutsevad hematoloogia ja onkoloogia ning insuldipatsientide ja nende lähedaste tugigrupid. Tugigruppide eesmärk oli kuulata patsientide muresid ja hirme, mis on seotud haiguse, ravi või elukvaliteediga ning pakkuda toetust ja julgustust haigusega toimetulemiseks.
- Kõikidel Kliinikumi vähidiagnoosiga patsientidel on võimalus saada kogemusnõustaja tuge, nõustamist saab vastavalt soovile ja vajadusele teha ühekordse konsultatsioonina või pikema aja vältel toimuvate kohtumistena.
- Kliinikumi arendusfondi toel valmis **Diabeediportaal**, mis pakub tõenduspõhist, kaasaegset ja käepärast infot nii diabeediga patsientidele kui ka tervishoiutöötajatele. Projekti ühe osana valmis ka e-kursus „**Diabeedi käsitlus statsionaaris**“.
- Perekooli õpe toimub Moodle keskkonnas, kus pakutakse üksikloenguid ja loengupakette perede ettevalmistamiseks sünnituseks ja lapsevanemaks saamiseks. 2023. aastal taastas naistekliinik kontaktõppe: aasta jooksul toimus kaks 6-nädalast kontaktõppe tsükli.
- Koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilastega toimusid praktilised töötoad kogukonnaliikmetele, kus oli võimalik mõõta tervisnäitajaid ja praktiseerida erinevaid esmaabivõtteid. Aasta lõpus jagati näpunäiteid, kuidas jõulustressiga edukalt toime tulla.
- 06.11 - 10.11.23 algatati seoses rahvusvahelise #ESPENMAW23 „**Alatoitumuse teadlikkuse nädalaga**“ erinevaid sündmusi patsientidele ja personalile, et tõsta nende teadlikkust haiguspuhuse alatoitumise riski hindamisest, tekke põhjustest, täisväärtusliku toitumise tähtsusest haiguste perioodil ja toitmisravi võimalustest Kliinikumis.

Patsiendiohutus

19. maist 16. juunini 2023 viidi Tartu Ülikooli Kliinikumi töötajate seas teistkordselt läbi **patsiendiohutuskuultuuri uuring**. Elektroonilise küsimustiku täitis 330 töötajat 28 kliinikust ja teenistusest. Positiivse trendina võrreldes eelnevate aastatega on suurenenud patsiendiohutusjuhtumitest teatamine, mis viitab probleemiteadvustamisele ja psühholoogiliselt turvalisele töökeskkonnale. Viimase aasta jooksul andsid vähemalt ühest patsiendiohutusjuhtumist teada 53% õdedest, 44% tervishoiuspetsialistidest, 40% arstidest, 38% tugipersonalist ning 20% hooldajatest. Patsiendiohutusjuhtumitest raporteerimine ei seostunud sellega, kas töötaja puutus oma töös igapäevaselt patsientidega kokku.

Kirjeldades oma üksuse ohutuskultuuri, nõustuti kõige enam väitega, et kiirel ajal aitavad töötajad üksteist ning seda toetab ka vastajate positiivne hinnang tõhusale meeskonnatööle. Enam kui pooled vastanutest nõustusid sellega, et vigade esinemise korral keskendutakse pigem vigadest õppimisele

kui töötajate süüdistamisele ning 43% töötajate hinnangul vaadatakse üksuses patsiendiohutuse parandamise eesmärgil regulaarselt tööprotsesse üle ning tehakse vajalikke muudatusi.

Patsiendiohutusega seotud suhtlemist hinnati üldiselt positiivselt. Peaaegu kolme neljandiku vastanute hinnangul antakse enamasti või alati teada, kui märgatakse midagi, mis võib patsientide ravi negatiivselt mõjutada. Enam kui poolte vastanute hinnangul teavitatakse töötajaid üksuses juhtunud vigadest, neid vigu arutatakse ja töötajatele antakse tehtud muudatustest teada. Siiski tuleb ligi 20% vastanute hinnangul ette olukordi, kus töötajad ei julge esitada küsimusi, kui midagi tundub olevat valesti.

Uuringus kirjeldatud patsiendiohutuskultuuri dimensioonidest hinnati kõige kõrgemalt vahetu juhi toetust patsiendiohutuse tagamiseks ning suhtlemise avatust, kõige madalamalt aga personali olemasolu ja töökorraldust. Peaaegu kaks kolmandikku vastanutest nõustusid väitega, et ületundide tegemine ja osakonna kiire töötempo võib patsientide ohutust ebasoodsalt mõjutada.

Patsiendiohutuskultuuri uuringut viidi Kliinikumis läbi teist korda. Uuring aitab mõista ja ajas hinnata, milline on töötajate arvates patsiendiohutuskultuuri tase Kliinikumis, millised on valdkonnad, kus ohutuskultuur on tugev ning millistes valdkondades on vajakajäämisi, võimaldades heade praktikate jagamist ning parendustegevuste kavandamist probleemsetes valdkondades. Samuti aitavad taolised uuringud suurendada töötajate teadlikkust ning kaasatust patsiendiohutuse teemadesse.

Patsiendiohutusjuhtumite infosüsteemis (POI) registreeriti ja menetleti aasta jooksul 998 patsiendi ohutust mõjutanud juhtumit. Võrreldes 2022. aastaga on registreeritud 198 juhtumit enam. Enim on kirjeldatud laboratoorsete, radioloogiliste ja muude uuringutega seotud juhtumeid 2022. aastal 202 juhtumit; 2023. aastal 288 juhtumit).

Patsientide kukkumisega seotud juhtumeid registreeriti 2023. aastal 202, mis on rohkem, kui aasta tagasi. Järjest enam pööratakse tähelepanu kukkumiste ennetamisele, aga ka juhtumite registreerimise olulisusele ning erinevate sekkumiste planeerimisele. Kasutusele on võetud kollased käepaelad kõrge kukkumisriskiga patsientidel, libisemisvastased sokid ning vastavate alarmiga voodid. Pilootosakonnas on paigaldatud tehisintellektipõhine kukkumiste ennetamise ja tuvastamise süsteem.

2023. aastal jätkusid kliinikuteülesed patsiendiohutusjuhtumite ühisarutelud eesmärgiks süüdistamisvaba patsiendiohutuskultuuri loomine. Praktiline koolitus „Patsiendi positioneerimine operatsioonitoas“ aitab tagada patsiendi turvalisuse operatsiooni ajal.

Koostöös Tartu Ülikooliga valminud patsiendihutuslaste e-kursuste sari on populaarne ka partnerhaiglate seas. Patsiendihutuse baaskursuse I ja II osa ning patsiendihutuskultuuri kursus on nüüd kättesaadavad ka üliõpilastele, kes alustavad Kliinikumis oma esimest praktikat.

Kliinikumi POI versiooni on tänaseks kasutusele võtnud 10 tervishoiuasutust üle Eesti. 13.–19. märtsil toimus patsiendihutuse teadvustamise nädal, mille raames valmis patsientidele suunatud videoklipp „Patsiendi roll patsiendihutuses“. 17. septembril tähistasime rahvusvahelist patsiendihutuse päeva, mil keskendusime kukkumiste ennetamisele nii haiglas kui ka pärast haiglaravi.

Uued teenused patsientidele ja kogukonnale

- Oluliste tervishoiuteenuste osutajana, patsiendikogemuse looja ja õpetava haiglana on Kliinikumil ainukordne võimalus panustada kogukonna üldisesse tervisekirjaoskusesse. **Algas Kliinikumi kogukonnakooli pilootprojekt**, mille eesmärgiks on suunata ennetustegevusi üldhariduskoolide erinevate vanusegruppide õppuritele, et pakkuda õpilastele eakohast tervise, heaolu ja toimetulekut toetavat teavet, samuti suurendada haigla ja kogukonna vahelist ühisosa. Projektis osaleb ligi 200 õpilast Tartu Tamme Koolist ja Tartu Hansa Koolist.
- Kliinikumi ja Tartu Ülikooli Futulabiga koostöös toimus projektipraktika „**TulevikuTervis – personaliseeritud ja mõjusad tervisesõnumid kõigile**“ eesmärgiga leida tõhusaid, uuenduslikke, interaktiivseid ja rakendatavaid terviseinfo edastamise võimalusi Kliinikumi kogukonnale.
- Oktoobris algas Kliinikumi kodulehel juturoboti loomise projekt. Projekti eesmärk on kaardistada inimeste korduvad küsimused ja teemad, milles vajatakse enim abi ja nõu. Projekti algusjärgus, mil kogutakse juturoboti jaoks sisendit, on kodulehe külastajad oodatud kasutama vestlusakent, mille vahendusel saab esitada oma küsimused ja saada neile reaajas ka vastused. Katseperioodil vastavad iga päev ajavahemikus 10.00–18.00 inimeste küsimustele patsienditeenistuse, erakorralise meditsiini osakonna, naistekliiniku ja psühhiaatrikliiniku töötajad.
- Stomatoloogia kliinik ja kõrvkliinik löid koostöös huule- ja suulaelõhekeskuse.
- Stomatoloogia kliinik alustas videokonsultatsioone hooldekodude patsientidele.
- Silmakliiniku operatsiooniõed alustasid silmasiseste süstete tegemisega, mis oli varemalt vaid arstlik tegevus. Sel moel vabastati eriarstidele aega teiste patsientidega tegelemiseks. 2023. aastal tehti 2867 silmasisest süsti.
- Viisime koostöös Eesti Tervisekassaga läbi projekti eriõe teenuste piloteerimiseks endokrinoloogia ja ortopeedia erialadel. Projektis osalemise eesmärk oli parandada patsiendikäsitluse kvaliteeti ja tõhustada töökorraldust.
- Sõltuvushäirete keskus alustati ambulatoorseid grupiteraapiaid Smart Recovery eneseabigrupi põhimõtetel. Võrreldes AA (anonüümsed alkohoolikud) liikumisega on SR meetod tänapäevasem.

Ravitegevus

Ülikoolihaigla kui atraktiivne tippkeskus,
Eesti tervishoiu liider

Kliinikumis on sel aastal ravitud rohkem patsiente kui eelmistel aastatel. Pandeemia aastatega seotud muutused ravitöös on selja taha jäänud ning tehtud on suures mahus ravitööd. Kasvutrendis on e-konsultatsioonid, öe vastuvõttud ja päevaravis tehtud ravitöö.

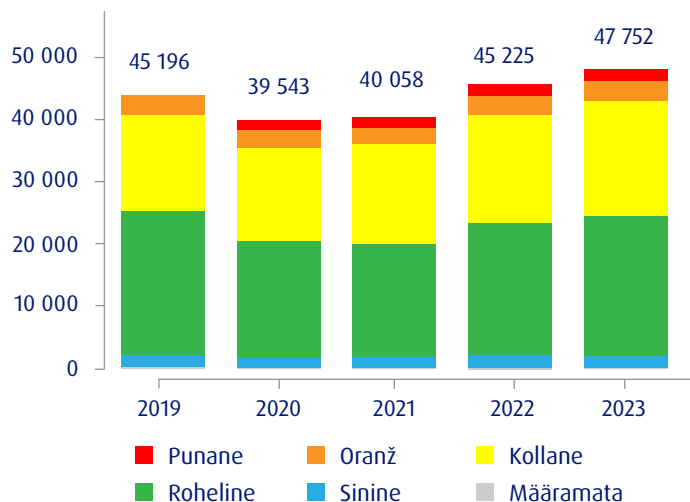
Ambulatoorne arstiabi

Ambulatoorse plaanilise ja ka erakorralise ravitöö valdkond on kliinikumis suur ja hõlmab kõikidel eriarstiabi erialadel erinevaid tegevusi: arstide, õdede ja muude spetsialistide vastuvõtte, uuringuid, analüüse, protseduure ja ka patsiendi nõustamist ning juhendamist terviseküsimumustes. Teenuste osutamine ambulatoorses ravis on ka kõige suuremas kasvus, seda nii erakorralise meditsiini osakonda pöördumisel, e-konsultatsioonide tegemisel kui ka öe vastuvõttude laienemisel ja kasvul.

Erakorralise meditsiini osakonda (edaspidi EMO) oli pöördumisi 47 752, võrreldes nii 2022. aasta ja 2019. aasta näitajatega kasvas patsientide arv 2 500 võrra ehk 6%. Päevas osutati arstiabi keskmiselt 130 patsiendile.

2023. aasta EMO-sse pöördumiste arv oli viimaste aastate suurim, haiged olid raskemad, kasvas (arstiabi saamise kiiruse järgi) punase, oranži ja kollase triiaži kategooriaga haigete osakaal ja seda nii traumade-, kui ka üldise haigestumisega haigete osas.

EMOsse pöördumised triiažikategooria järgi

EMO-sse jõudnud haigete arv on viie aasta võrdluses kasvanud nii kiirabi poolt toodute (107%), perearstide poolt suunatud (128%) kui ka ise tulijate (107%) osas.

EMO patsientidest 39 346 (82%) vajab ambulatoorset arstiabi ja 8 406 (18%) hospitaliseerimist erakorralistel näidustustel. Haiglaravile võeti umbes 700 ehk 9% haiget enam kui 2019. aastal.

Kõige sagedamini hospitaliseeriti haiged EMO-st sisekliiniku osakondadesse, südamekliinikusse ja

kirurgiikliinikusse.

Analüüsides EMO-sse pöördumisi patsiendi elukoha järgi, siis kasv (2019 vs 2023) oli Valgamaa (+129/10%), Viljandimaa (+89/11%) ja Tartumaa (sh Tartu linn) (+2800/8%), samas vähenenud Põlvamaa (-198/-14%) ja välismaa (-239/-26%) elanike osas.

Erialaspetsiifiliste erakorraliste terviseprobleemiga tegeleti ööpäevaringselt veel neljas valvekabinetis (silma-, kõrva-, laste- ja psühhiaatrikliiniku valvekabinet), kokku 30 984 korral, kuhu pöördumised kasvasid 8%, kõige rohkem kõrva-nina-kurguhaiguste,

6%
on kasvanud erakorralise meditsiini osakonda pöördumised

130
patsiendile osutati arstiabi päevas

erialadel vastati tööpäevas kuni 13-le e-konsultatsiooni saatekirjale.

E-konsultatsioonide kaudu on perearstide ja kliinikumi eriarstide koostöö paranenud ja muutunud sisulisemaks. Kord kuus oleme arutanud, kuidas antud teenust veel paremini korraldada, patsientidele parimat abi pakkuda ja millistel erialadel võiks eriarstile suunamine käia ainult läbi e-konsultatsiooni.

2023. aastal tehti 510 163 arsti vastuvõttu, mis kasvas aastaga 2% ehk ligikaudu 11 000 vastuvõtu võrra, saavutades 2019. aasta taseme. Vastuvõtte on rohkem toimunud meditsiinigeneetikas, näo-lõualuude kirurgias, hematoloogias, lastekirurgias, silmahaigustes, reumatoloogias ja taastusravis.

Mitmetel erialadel kasvas ja laienes ambulatoorsete teenuste osutamine väljaspool Tartut, teistes linnades ja maakondades. Hematoloogid, onkoloogid ja onkokirurgid tegid üle 9 000 vastuvõtu Ida-Virumaal, kasvas vastuvõttude arv Narvas. Vajalikud uuringud ja analüüsid telliti Ida-Viru Keskhaiglast või Narva Haiglast ning patsiendid said Kliinikumi arstide jälgimisel ka keemiaravi oma elukohas.

510 163

ambulatoorset arsti
vastuvõttu

29 536

e-konsultatsiooni

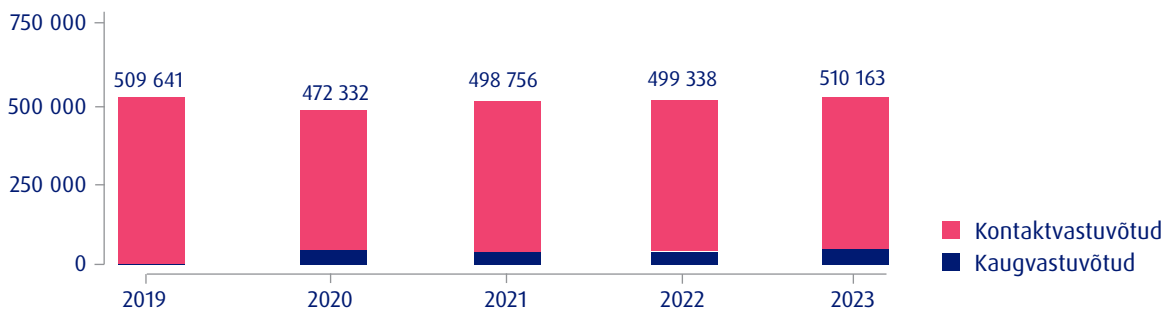
139 113

õe- ja ämmaemanda
vastuvõttu

15 647

õe- ja ämmaemanda
koduvisiiti

Arsti vastuvõttude arv

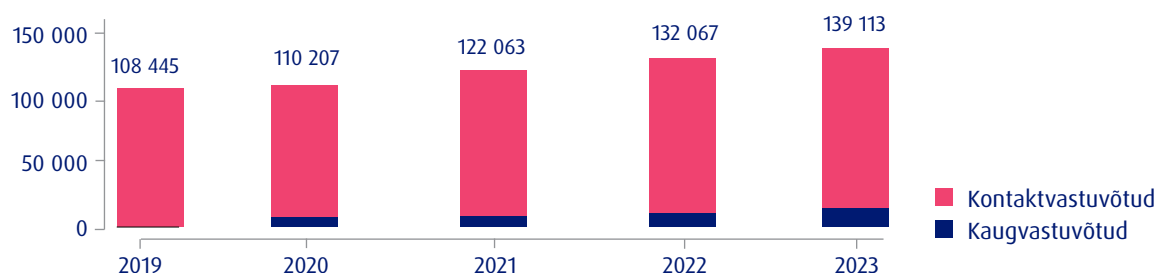
Geneetika ja personaalmeditsiini kliiniku arstide vastuvõttude arv suurenes Tallinnas ning silmaarstide kättesaadavus paranes Võrus ja Räpinas.

Õdede ja ämmaemandate tööülesanded ja kohustused patsientide raviteekondadel, terviseprobleemide lahendamisel, õendusprotseduuride tegemisel, objektiivsete tervisenäitajate jälgimisel ja nõustamisel on iga aastaga suurenenud, juurde on loodud uusi õendusteenuseid.

Võrreldes 2019. aastaga on kasv olnud 28%, mitmed patsientide raviteekonnad (vaimse tervise, raseduse

Õdede ja ämmaemandate vastuvõtte tehti 2023. aastal 139 113, vastuvõttude arv kasvas aastaga 7 000 võrra ehk 5%.

Õe/ämmaemanda vastuvõttude arv

Suuremad arengud õe vastuvõttudes on olnud ämmaemandate teenustes (raseduse- ja sünnitusjärgne jälgimine), üldkirurgias (haavahooldus, opratsioonijärgsed protseduurid), ortopeedias seoses endoproteesimise raviteekonnaga (ortopeedia õde on patsiendile alates endoproteesimise ravijärjekorda panemisest esimene kontaktisik, sh 2 õe vastuvõttu enne operatsiooni) ja psühhiaatrias, kus enamikel juhtudel on plaanilise patsiendi esmaseks vastuvõtjaks vaimse tervise õde ning samuti on õdede roll suur kogu raviteekonnal koos arstide, psühholoogide ja tegevusterapeutidega.

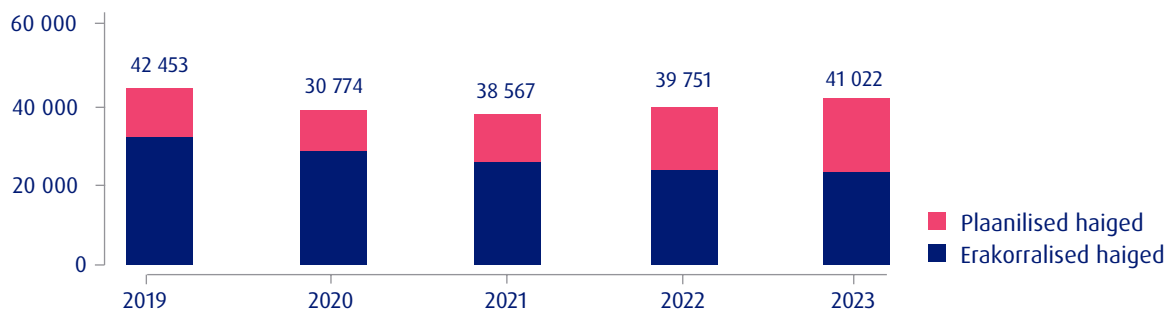
Koduvisiite õendusabis tehti kokku 15 647, mis olid peamiselt seotud koduõendusteenuse osutamisega (12 818) ja ämmaemandate poolt sünnitusjärgselt naistele ja nende vastsündinutele tehtud koduvisiitidega (1 988). Kõikidele Tartu linna ja lähiümbruse, naistele ja nende vastsündinutele toimub ämmaemanda poolne koduvisiit kuni 7 päeva pärast sünnitust.

- Koduõendusteenused
- Ämmaemandate koduvisiidid

Statsionaarne ravi

Ravitud haiged statsionaaris

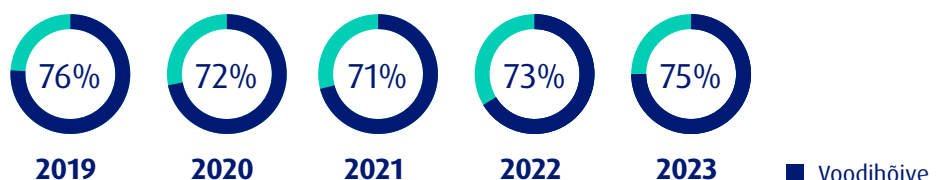
Haigla statsionaaris raviti 41 022 haiget, mis oli 1 271 ehk 3% võrra rohkem kui aasta varem, kuid 1 431 ehk 3% vähem kui 2019. aastal. Keskmine ravikestus aktiivravis oli kokku 6,2 päeva, õendusabis 17,3 päeva.

Ravitöö toimus 963 voodikohal (aktiivravis 891 ja õendusabis 72 voodikohta), mis Kliinikumis kokku ei ole muutunud. Voodite arv kasvas sisehaigustes 17 koha ja vähenes lastekliinikus 14 koha võrra. Voodihõive oli 75%.

Kuigi Covid-19 haigete haiglaravi vajadus vähenes oluliselt, siis 2023. aastal oli haiglas 978 Covid-19 diagnoosiga haiget, kellest pooled olid 75. aastat ja vanemad. 99 patsienti ehk 11% vajas ravi ka anestezioloogia- ja intensiivravi kliiniku III astme intensiivravi osakonnas ja nendest pooled vajasid ka aparatsiooningamist. Nende haigete ravikestus oli üle kahe korra pikem, kui teistel patsientidel ehk 15 päeva ning haiglasuremus oli 5,1% (kõigi haigete haiglasuremus 2,2%).

Võrreldes 2022. aastaga raviti rohkem haigeid onkoloogias, kardioloogias, pediaatrias, täiskasvanute psühhiaatrias, sisehaigustes, reumatoloogias, taastusravis ning kirurgilistest erialadest torakaalkirurgias, onkokiirurgias- ja ortopeedias (endoproteesimise operatsioonid).

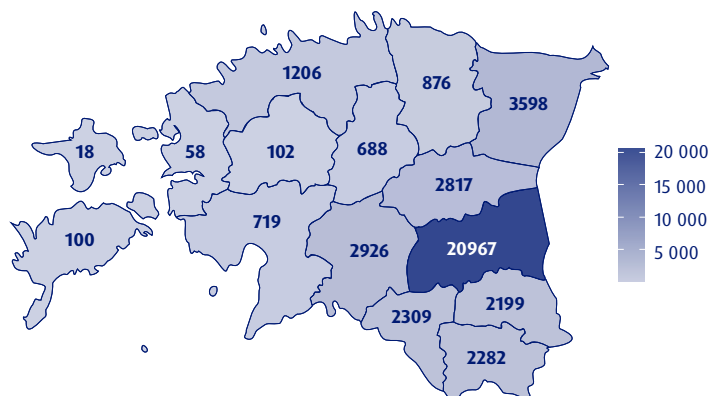
Voodiressurss ja selle kasutamine

Samas võrreldes statsionaaris ravitud haigeid Covid-19 eelse perioodiga, so. 2019. aastaga, on haigete arv kasvanud neuroloogias, täiskasvanute psühhiaatrias, nakkushaigustes, sisehaigustes, gastroenteroloogias ja ortopeedias (endoproteesimise operatsioonid) ning samas vähenenud hematoloogias, onkoterapias, pulmonoloogias, pediaatrias, taastusravis ja kirurgilistest erialadest lastekirurgias, uroloogias, veresoontekirurgias, neurokirurgias, erakorralises ortopeedias, silmahaigustes ning ka kõrva-ninakuurguhaigustes. Osade haigete ravi on liikunud päevaravisse või ka korraldatud ambulatoorselt.

Statsionaaris ravitud haiged elukohajärgi

Statsionaaris ravitud haigetest pooled olid Tartu linnast ja maakonnast, 17% Lõuna-Eesti maakondadest (Põlva-, Valga- ja Võrumaalt), 9% Ida-Virumaalt ja 7% nii Viljandi- kui ka Jõgevamaalt.

Kliinikumi statsionaaris opereeriti 15 430 patsienti, mis moodustab 39% aktiivravil olnud haigetest. Kokku tehti 23 296 kirurgilist protseduuri, millest 69% olid plaanilised.

39% aktiivravil olnud haiged

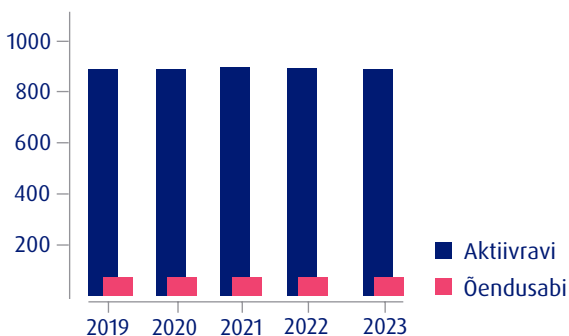
69% plaanilised kirurgilised protseduurid

Päeva- ja haiglaravis kokku opereeriti 2023. aastal 26 637 patsienti, mis on vaid 1,7% vähem kui 2019. aastal

Statsionaaris opereeritud haigete arv on jäänud 2022. aastaga samale tasemele, mis on umbes 1 200 ehk 7% võrra väiksem kui COVID-19 pandeemia eelse aastal 2019. Samas osa kirurgilisi protseduure on viidud üle päevakirurgiasse, kusjuures päevakirurgia opereeritute arv oli viimase viie aasta suurim, 11 207 patsienti.

Haiglaravil teostatud operatsioonidest on 2019. aastaga võrreldes kasvanud endokriinsüsteemi (+13%), rinnanäärme (+7%) ja naissooorganite (v.a sünnitusabi) (+7%) operatsioonide arv. COVID-19 eelsele tasemele on jõudnud luu- ja lihaskoe, südame ja suurte torakaalveresoonte, seedetrakti ja põrna operatsioonide hulk.

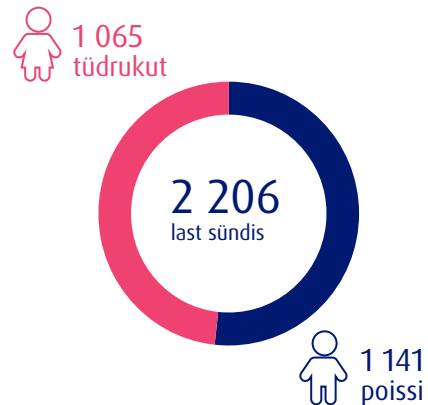
Ravivoodite arv

Sünnitusabi

Kliinikumi naistekliinikus toimus 2023. aastal 2 188 sünnitust (27 kaksiksünnitust), kokku sündis 2 206 elusat last, 1 141 poissi ja 1 065 tüdrukut. Kliinikumis toimunud elussündide arv langes võrreldes aasta varasemaga 132 sünni võrra ehk 6%, 2019. aastaga võrreldes on langus 19%. Muutused on seotud Eesti sündide arvu vähenemisega, kusjuures kogu Eestis on viimase viie aasta langus olnud isegi suurem (23%). 2023. aastal sündis Eestis igas kalendrikuus alla tuhande lapse, mistõttu oli tegemist viimase aja väikseima sündimuse aastaga.

Langustrendis on ka rasedusega arvel olevate naiste arv, 2023. aasta lõpul oli rasedusega arvel ca 700 naist, vaid mõne aastad varem oli rasedaid jälgimisel 1 000 ringis.

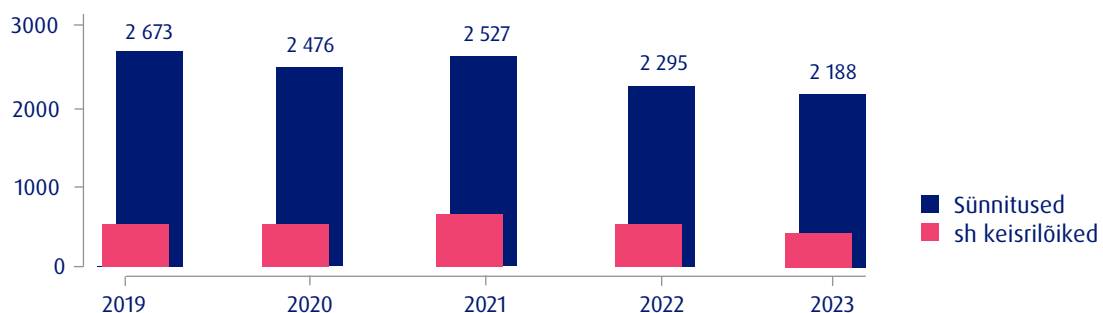
70% sünnitajatest olid pärit Tartumaalt, samas on viimastel aastatel mõnevõrra rohkem naisi tulnud sünnitama Põlvamaalt ja kaugematest maakondadest Järva- ja Pärnumaalt.

Ligemale neljandik (24%) naistekliinikus vastu võetud sünnitustest vajas kirurgilist sekkumist ehk keisrilõiget, neist veidi vähem kui kahel kolmandikul (64%) juhul toimus see erakorralisel näidustusel.

Kliinikumi naistekliinikusse suunatakse ja tulevad sünnitama kõrgema sünnitusriskiga rasedad kaugematest maakondadest, mistõttu on meie keisrilõigete ja enneaegsete vastsündinute osakaal üle Eesti keskmise. Positiivne on see, et 2023. aastal oli enneaegsete sündide ja sellega seotult ka väikese kaaluga vastsündinute arv oluliselt väiksem.

Sünnitusabi kvaliteedinäitajad on vaatamata sellele meie naistekliinikus head: vastsündinute surnultsündimuskordaja 1 000 sünni kohta oli 2023. aastal 4,06 ja 2022. aastal 2,13 (Eestis vastav näitaja TAI andmetel oli 2022. aastal 2,14) ja perinataalsuremuskordaja 1 000 sünni kohta oli 5,42, võrdluseks 2018.a aastal ja 2020. aastal oli see 5,6. Perinataalsurmade põhjuseks olid sünnitamiseelne üsasisene asfüksia, eluks sobimatu kaasasündinud väärareng ja ühel juhul ka emal raske trauma.

Sünnitused

Elundisiirdamised

Doonorluse aktiivsus ja ka multielundidoonorite osakaal olid 2023. aastal hea, mis võimaldas siirdamisi keskmisest enam teha.

2023. aastal toimus kliinikumis siirdamisi kokku 70, nendest 2 kopsude siirdamist, 17 maksasiirdamist ja 51 neerusiirdamist, sh 4 pankrease ja neeru siirdamist koos.

Siirdamiste arv oli viimaste aastate suurim, 2018. aastal oli enam-vähem sama palju ehk 74 siirdamist.

Lisaks toimus Helsingis 3 südamesiirdamist Eesti patsientidele ja 1 neerusiirdamine Eesti väikelapsele.

Maksasiirdamisi on Tartu Ülikooli Kliinikumis tehtud peaaegu 25 aastat. Nende aastate jooksul on tehtud 140 maksasiirdamist, mis on andnud uue võimaluse 134 patsiendile.

Maksasiirdamisi, nagu ka kõiki teisi elundisiirdamisi, tehakse Eestis ainult Tartu Ülikooli Kliinikumis.

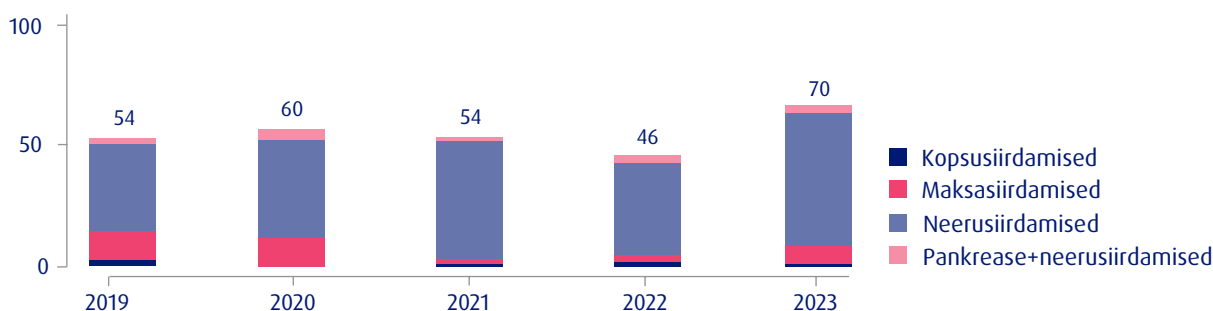
Rahvusvaheline elundivahetus toimus tavapäraselt, elundite väljavedu oli 2,5 suurem kui sissevedu. 2023. aastal oli Kliinikumis siiratud elunditest 17 (2 kopsu, 4 maksa, 11 neeru) saadud Scandiatransplandi kaudu.

Seisuga 31.12.2023 oli elundisiirdamise ootelehel kokku 73 patsienti. Südamesiirdamise ootelehel Soomes, Helsingi Ülikooli Keskhaiglas oli 3 Eesti patsienti.

Kudede siirdamises toimus 2023. aastal 10 silma sarvkesta siirdamist ja 8 amnionimembraani siirdamist. Esmakordselt kasutati amnionimembraani intrabulbaarselt Optic pit ehk nägemisnärvi ketta väärarengu raviks, operatsiooni tulemust on veel vara hinnata, kuid esialgne seis on anatoomiliselt hea. Skeletisüsteemi kudesid hangiti 2023. aastal 94 doonorilt ja siirati 133 retsiipientile.

Vereloometüvirakkude siirdamisi toimus Kliinikumis 2023. aastal kokku 38, neist 18 autoloogset ja 20 allogeenset. Alla 18-aastaseid lapsi oli 2023. aastal siiratutest 9.

Elundisiirdamised

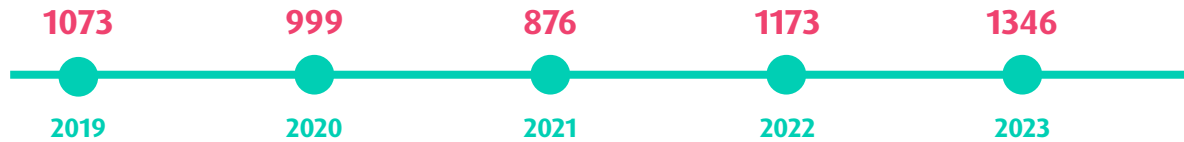
Embrüosiirdamisi oli 645, nendest tekkis kokku 166 kliinilist rasedust ehk raseduste tekkimise määr oli 25,7%. Mitmikraseduste määr oli rekordiliselt madal (2,9% siirdamistest). Samas kliinilise rasedusega lõppenud siirdamiste osakaal oli viimaste aastate madalaim, tingituna üle 40-aastaste naiste osamäärast suurenenemisest ja korruga siiratavate embrüote arvu vähenemisest.

Endoproteesimise raviteekond

2023. aastal alustati ortopeediakliinikus endoproteesimise raviteekonna parandamisega, võttes aluseks endoproteesimise raviteekonna standardit.

Puusa- või põlveliigese asendamine ehk endoproteesimine on Eestis üks sagedasemaid plaanilisi lõikusi, mille ravijärjekorrad on pikad ja operatsiooni tuleb patsientidel kaua oodata.

Endoproteesimise ravijuhtude arv

Kliinikumi ortopeedidel ja ortopeedia õdedel on suur huvi projektis kaasalöömisel, sest endoproteesimise ootejärjekord ja raviteekond vajavad paremat korraldamist, et inimesed jõuaksid operatsioonile õigel ajal ja lihtsamini.

Kliinikumi ortopeedidel ja ortopeedia õdedel on suur huvi projektis kaasalöömisel, sest endoproteesimise ootejärjekord ja raviteekond vajavad paremat korraldamist, et inimesed jõuaksid operatsioonile õigel ajal ja lihtsamini.

Patsiendi raviteekond sai aasta enne ja aasta pärast operatsiooni seotud ühe opereeriva haiglaga. Teekond haiglas algab perearsti poolt tehtud e-konsultatsiooniga, patsient valmistakse operatsiooniks ette, toimuvad operatsiooni eelsed uuringud ja vastuvõtud ning ka operatsioonijärgselt on patsiendi paranemine jälgitud ja toetatud, sh on raviteekonda kaasatud ka teiste erialade spetsialistid (füsioterapeudid, taastusraviarstid, perearstid jm).

2023. aastal tehti Kliinikumis 1 346 endoproteesimise operatsiooni, mis moodustas ühe kolmandiku Eestis tehtud endoproteesimistest.

2023. aastal tehti Kliinikumis 1 346 endoproteesimise operatsiooni ravijuhtu, mis moodustas ühe kolmandiku Eestis tehtud endoproteesimistest. Kulunud puusa- ja põlveliigeseid asendatakse Eestis ligi 3 600 korda aastas.

Ortopeediakliiniku õde-koordinaatorid alustasid endoproteesimise järjekorra korrastamisega juba 2022. aasta lõpus, mille käigus helistati patsientidele, täpsustati tervises seisund ja soov endoproteesimisele tulla ning anti juhised edasiseks tegutsemiseks.

Insuldipatsiendid saavad Kliinikumis parimat Euroopa standarditele vastavat ravi

Tartu Ülikooli Kliinikumi närvikliinik sai Euroopa Insuldiorganisatsiooni kõrgeima tunnustuse insuldiravile, **ESO (European Stroke Organisation)** sertifikaadi. Oleme esimene tervishoiuasutus Eestis, kes on täitnud ESO standardid, mis omakorda tõendab Tartu Ülikooli Kliinikumi insuldiravi vastavust parimale Euroopa standardile.

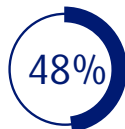
Selle saamiseks oleme täitnud insuldiravi keskustele seatud ranged ja standardiseeritud nõuded. Oluline on igapäevatöö korraldus, ravikvaliteet, osalemine kvaliteediregistris, kvalifitseeritud tugispetsialistide olemasolu, kohalikud ravijuhised ja kaardistatud raviteekonnad, personali hulk ning kvalifikatsioon, järjepidev koolitussüsteem jpm.

Kliinikumis kui Eesti ühes insuldikeskuses, ravitakse aastas ligi 700 insuldipatsienti. 2023. aastal hospitaliseeriti erakorraliselt 657 insuldihaiget (diagnoos I61 peajusisene verevalum, I63 peaju infarkt), keskmiselt kuni 2 haiget päevas.

Et insuldijärgne raviteekond ei katkeks ning oleks õigeaegne ja sujuv, on patsientide ja lähedaste jaoks tagatud insuldiõe vastuvõtt. Insuldiöel on ka kindlad kõnetunnid, kuhu inimesed saavad insuldiga seotud murede korral helistada ja nõu küsida. Insuldikoordinaator aitab leida insuldijärgses perioodis patsiendile sobivaid teenuseid, mis aitavad kaasa tema taastumisele. Samuti jälgida patsiendi raviplaani täitmist ning tagada patsiendi jõudmine taastumiseks oluliste teenustele.

71%-le insuldipatsiendile tehti peaju kompuutertomograafiline või magnetresonantstomograafiline uuring tunni jooksul hospitaliseerimisest (eesmärk 90%).

Isheemilise insuldi patsientidest 48%-le teostati rekanaliseeriv ravi (eesmärk 30%),
 → 35%-le teostati trombolüüs;
 → 13%-le teostati trombektomia (esmaselt või trombolüüsi järgselt), mis on väga hea tulemus.

Haiglast lahkumisel toetab insuldiravi järelkontrolli insuldiöde ja insuldikoordinaator, tagatud on patsientide ja lähedaste jaoks insuldiõe vastuvõtt. Insuldikoordinaator aitab haiglaravi järgselt leida patsiendile sobivaid teenuseid ning toetab patsienti pikal taastumise protsessil.

Päevaravis ravitud patsiendid

Kui statsionaaris ravitud haigete arv mõnevõrra langes, siis päevaravis ravitud haigete arv kasvas.

Päevaravis ravitud haigete arv kasvas aastaga 7%, kokku raviti 18 636 patsienti ja nendest 11 207 opereeriti. Mõlemad näitajad on päevaravi ajaloo suurimad. Kui 2022. aastal jõudsimme päevaravi ravitud haigete arvu kasvuga Covid-19 eelsesse aega tagasi, siis 2023. aastal päevaravi teenuste arv kasvas veelgi nii kirurgiliste kui ka mittekirurgiliste ravitegevuste osas.

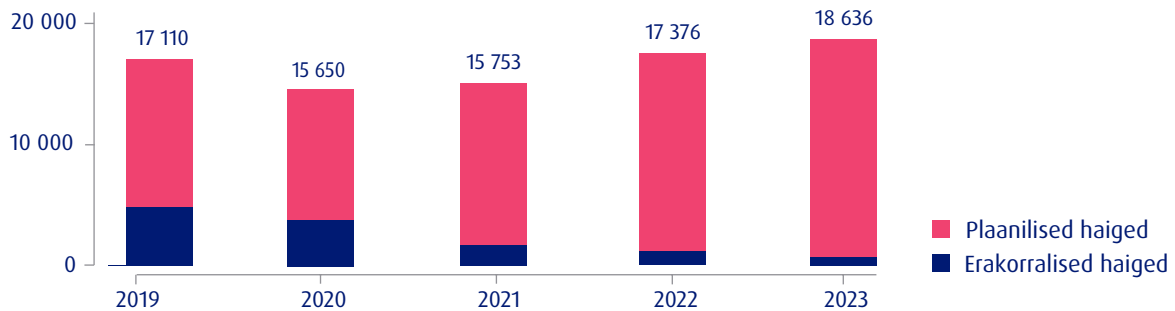

Suvel avati Maarjamõisa III ehitusjärgu käigus rajatud uus innovaatiline operatsiooniplokk koos moodsaima tehnikaga, kus opereeritakse peamiselt päevakirurgia haigeid. See võimaldas rohkem patsiente opereerida ning paranesid ka patsientide protseduurijärgsed jälgimisvõimalused.

Päevaravis osutatud teenuste arv kasvas lastekirurgias, kõrva-nina-kurguhaigustes, näo-lõualuude kirurgias, silmahaigustes, ortopeedias ning mittekirurgilistest erialadest onkoterapias, lastehaigustes, psühhiaatrias (sõltuvushäirete ravi), endokrinoloogias ja reumatoloogias. Osade haigete ravi (lastekirurgia, näo-lõualuude kirurgia, oftalmoloogia jm) liikus statsionaarist päevaravisse. Uue erialana lisandus päevaravisse näo- ja lõualuude kirurgia.

Analüüsidest statsionaari ning päevaravi tegevusi koos on võrreldes eelmise aastaga ravitud üle 2 500 (4%) ja opereeritud üle 800 (3%) patsiendi rohkem.

Ravitud haigete arv

Sagedasemad päevaravi protseduurid olid:

- silmahaigustes katarakti operatsioonid
- rasedate sünnieelne diagnostika ja jälgimine
- abordid
- healoomuliste kasvujate kirurgiline ravi
- kõrva-nina-kurguoperatsioonid
- ortopeedias artroskoopilised operatsioonid
- narkoosis ja jälgimist vajavad protseduurid
- pikema kestusega infusiooniravi, sh keemiaravi ja bioloogiline ravi

18 636

patsienti raviti
päevaravis

11 207

kirurgilist protseduuri

Tähelepanu väärivaks muutuseks oli see, et päevaravil viibis rohkem haigeid Jõgeva-, Põlva- ja Võrumaalt ning kaugematest maakondadest Lääne-Virumaalt ja Pärnumaalt.

Hambaravi

Kliinikumi stomatoloogiakliinikus osutatakse teenuseid kõigis hambaravi valdkondades – laste hambaravi ja ortodontia, täiskasvanute suu- ja hambahaigused, parodontoloogia, endodontia, suukirurgia, vältimatuhambaravi, hammaste proteesimine, narkoosis tehtav hambaravi ning näo- ja lõualuude kirurgia.

Kuna suu- ja hambahaiguste ravi on osa patsiendi üldisest tervisest, siis pööratakse olulist tähelepanu hambaravi teenuste osutamisel ka erinevatele raviteekondadele. Koostöös kliinikumi eriarstidega on patsientidele loodud endoproteesimise-, kardiokirurgiliste jm suurte operatsioonide eelselt, ka kiiritus- ja keemiaravi eelselt, kiiremad võimalused komplekseks hambaraviks. Kui patsiendi suutervis saab võimalikult kiiresti korda, siis on ta valmis muuks raviks ning kogu raviotsuse tulemuslikkus paraneb.

2023. aastal oli hambaarstile pöördumisi Kliinikumis kokku 60 225, mis on umbes 2 500 (4%) pöördumist

rohkem kui aasta tagasi. Osutatud hambaraviteenuste arv on kasvanud laste ortodontias, täiskasvanute hambaravis, suukirurgias ning ka vältimatus hambaravis.

Tagame kõikidel kalendripäevadel aastas, sealhulgas ka riiklikel pühadel, erakorralise stomatoloogilise abi. 2023. aastal sai nädalavahetustel ja riiklikel pühadel vältimatut hambaraviteenust (sh hamba väljatõmbamine, mädakolde avamine) 1 485 inimest, umbes 13 inimest igal puhkepäeval. Tegemist on väga nõutud teenusega.

Uue vormi, sisu ja ka nime on saanud haiglaravi tingimustes hambaravi (sh narkoosis hambaravi), mida 2023. aasta alguses hakati tegema kliinikumi päevaravikeskuses. Teenust saavad vastavalt näidustusele kindlate haigusseisunditega patsiendid, sh haiged, kelle ravi toimub narkoosis. Kokku oli selliseid patsiente 148.

60 225

hambaarstile pöördumisi

1 485

vältimatut hambaravi saanud patsienti

Haiguste varajane avastamine

Kliinikumi osa selles valdkonnas on suur, 2023. aastal osutasime vähisõeluuringu teenuseid 20 828 inimesele. Uuringutele pöördujaid oli rohkem rinnavähi-, emakakaelavähi- ja jämesoolevähi varajase avastamise projektis.

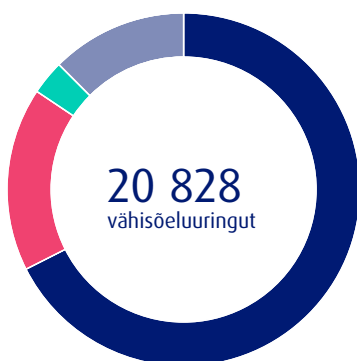
Rinnavähi sõeluuringus osalemine on kasvanud tänu mammograafiabussi liikumisega aastaringelt erinevatesse kohtadesse, sh väiksematesse linnadesse ja alevikesse. Ligikaudu pooled meie mammograafia uuringutest tehti kliinikumi mammograafiabussis. Lisaks said naised pöörduda mammograafia uuringule Tartu kesklinnas Kvartali keskuses asuvasse kabinetti ning lasta rindu läbi vaadata ka sealsamas asuvas rinnakabinetis.

Jämesoolevähi sõeluuringu raames tehti uuringuid 28% enam ehk kokku 654 koloskoopia uuringut. Patsiendid suunatakse uuringule perearsti poolt, kui eelnevalt tehtud analüüs on positiivne.

2023. aasta kevadel jätkus kopsuvähi sõeluuringu pilootuuringu teise aasta uuring. Kliinikum tehti selle projekti raames kompuutertomograafiline uuring 2 599 patsiendile. Pilootuuringusse kutsuti Tartu ja Tartumaa perearstide kaudu suurenenud kopsuvähi riskiga inimesed vanuses 55–74 aastat. Kopsuvähk on meestel kõige sagedamini diagnoositav ja naistel kolmas kõige sagedamini diagnoositav pahaloormuline kasvaja maailmas, pilootuuringu eesmärk on leida Eesti jaoks üleriigilise sõeluuringuga jätkamisel optimaalne lahendus. Kui sõeluuringu kompuutertomograafilisel uuringul tekib vähikahtlus, suunatakse patsient sõeluuringu meeskonna poolt asjakohastele jätku-uuringutele.

Muude ennetusprojektide raames tehti noorte reproduktiivtervise alast nõustamist (sh seksuaalsel teel levivate haiguste ennetamine) kokku umbes 7 000 isikule, seda nii naistekliiniku seksuaaltervise keskuses kui ka meestekliinikus.

Samuti oli noorsportlaste tervisekontrolli soovijaid rohkem kui varasematel aastatel, kokku sai teenust 3 323 isikut. See teenuste pakett on mõeldud regulaarselt treenivatele noortele sportlastele, kuni 19-aastastele, kelle treeningkoormus nädalas on vähemalt kuus akadeemilist tundi. Teenuse fookus on tervisele ohutu treenimise tagamine, mis saavutatakse läbi nõustamise ning regulaarse tervise seisundi jälgimise.

- Rinnavähi varajane avastamise projekt
- Emakakaelavähi varajane avastamine
- Jämesoolevähi varajane avastamine
- Kopsuvähi varajane avastamine

- Noorte reproduktiivtervise projekt
- Noorsportlaste tervisekontroll
- Alkoholitartumise häire ennetus
- Tubakast loobumise nõustamine
- Laste müopia ennetus

Teadus- ja arendustöö

Kõrge kliinilise, õppe- ja teadustöö kompetentsiga järelkasvu tagamine on ülikoolihaigla arengu võtmeküsimus

Ülikoolihaigla kui atraktiivne tippkeskus, Eesti tervishoiu liider

Õpetava haiglana oleme pidevas arengus kohanedes õppijate mitmekesisuse ning võimekusega. Praktikale saabuvate õppurite sujuvaks kohanemiseks korrastasime praktika kodulehte, et vajalik teave oleks kergesti leitav. Lisaks käivitasime veebipõhise tagasiside kogumise, mis julgustab praktikal viibinuil andma tagasisidet õpikeskkonnale, juhendamisele ning oma õppimisele. Juhendamisprotsessi teraviklikkuse huvides algatasime tagasiside kogumise ka juhendajatelt eesmärgiga saada teavet juhendajate õppimis-, arengu- ja toetusvajaduse kohta.

2023. aastal lõppes Turu Ülikoolihaiglas välja töötatud ja Kliinikumis rakendamist leidnud tõendus põhine teadus-arendusprojekt „**Lähedane koostöö lapsevanematega**“ (Close Collaboration with Parents), mille läbis 86,4% neonatoloogia osakonna töötajatest. Projekt oli üks etappidest valmistamaks personali ette pereskeskete põhimõtete alusel töötama uutes perepalatites. Lisaks valmis koostöös bioanalüütikutega pereskeskust ja mittefarmakoloogilist valuravi sisaldav juhised vastündinutelt, imikutelt ja lastelt kapillaarvere võtmiseks. Selleks, et meeskondade käsitus neonatoloogilise patsiendi puhul oleks pereskeskuse aspektist sarnane, koolitati ka bioanalüütikuid projekti programmi alusel.

2023. aastal algas Kliinikumi ja Tartu Tervishoiu Kõrgkooli koostööprojekt „**Lapse ja lastevanemate ettevalmistamine uuringuteks ja protseduurideks**“. Projekti raames koostati Moodle e-kursus personalile ning soetati lapse tähelepanu juhtimiseks ning ärevuse ja valu leevendamiseks mängulisi vahendeid. Projekti raames valmib kaks uurimistööd. Esimese uurimistöõ eesmärgiks oli kirjeldada ödede tegevusi lapse ja vanemate psühholoogilisel ettevalmistusel uuringuteks ja protseduurideks ning sellega seotud teadmiste ja vahendite vajadusi. Uurimistöõ tulemusi tutvustati posterettekandena rahvusvahelisel lasteödede konverentsil 6th PNAE. Teise uurimistöõ eesmärgiks on koguda tagasisidet lapsevanemate kogemuste osas seoses lapse psühholoogilise ettevalmistusega uuringuteks ja protseduurideks. Nende andmete analüüs ja tulemused valmivad 2024. aastal.

Kliinikumi ajakirjaklubi tegevusega liitusid ka Tartu Ülikooli õendusteaduse õppetooli magistrandid, kes tutvustasid oma magistristöõdega seotud artikleid. Ajakirjaklubi aitab kaasa tõendus põhine teabe ja kliinilise praktika sidususe suurendamisele.

Healthcare Transformation Academy 2023

- 14. märtsil toimus Kliinikumis esmakordselt üritus „**Innovatsiooniamps**“, kus kolleegid erinevatest struktuuriüksustest jagasid möödunud aasta innovatsioonisaadikute ja väärtuspõhise tervishoiu koolitustel osalemise kogemust. Tutvustati ka **Healthcare Transformation Academy** projekti raames pakutavaid koolitustegevusi. Viie erineva teema (innovatsioon, väärtuspõhine tervishoid, personaalmeditsiin, digitervis, eestvedamine) sissejuhatavad e-kursused on tasuta kättesaadavad kõikidele huvilistele.

- 13.04 - 13.06.2023 toimus Karolinska ülikooli haigla poolt väljatöötatud koolitus „**Innovatsioonisaadik**“, kus osales kolm meeskonda, kokku 11 kliinikumi töötajat: anesteesiaõdede tiim otsis vastust küsimusele „Kuidas me võiksime luua anesteesiaõdedele motiveeriva ja toetava töökeskkonna?“, patsienditeenistuse tiim otsis vastust küsimusele „Kuidas erinevad vanuserühmad soovivad infot saada?“ ja palliatiivravi tiim otsis vastust küsimusele „Kuidas me võiksime luua toetava keskkonna palliatiivravi osakonnas patsiendile, lähedastele ja personalile?“
- Valmis video 2. intensiivravi osakonna kogemusest innovatsioonikoolituse ning teenusedisaini meetodika rakendamisel.
- Kolm Kliinikumi töötajat osales 23.08 - 25.08.2023 Rotterdamis väärtuspõhise tervishoiu suvekoolis.
- 20.11 - 21.11.2023 külastasid Kliinikumi prof **Arie Franx** ja **Michelle Heijke** Erasmus MC-st. Viidi läbi avalik loeng väärtuspõhisest tervishoiust ning tutvustati teemat eestvedajatele ning tegevjuhtidele.
- 11.2023 toimus Erasmuse ülikooli haigla poolt väljatöötatud koolitus „**Väärtuspõhise tervishoiu saadikud**“, kokku osales 11 töötajat.

Kliinikumi teadus- ja arendustegevus toimub tihedas koostöös Tartu Ülikooliga, ning enamikus teadusprojektides osalevad nii ülikooli kui ka Kliinikumi töötajad. Aastal 2023 kaitsesid Tartu Ülikoolis doktorikraadi **11 Kliinikumi töötajat**. Kõikide nende tööde tulemused annavad märkimisväärse panuse ravitegevuse edendamisse vastavatel kliinilistel erialadel.

2023. aastal kaitstud doktoritööd

- **Keskpaik, Triinu**
Quality indicators and non-ischemic myocardial injury in emergency medicine
- **Lepland, Anni**
Precision targeting of tumour-associated macrophages in triple negative breast cancer
- **Roht, Laura**
Hereditary colorectal cancer syndromes in Estonia
- **Suumann, Jaanus**
Gastric biomarkers and their dynamics as a less invasive method to evaluate stomach health in bariatric surgery patients
- **Söber, Linda**
Impact of thyroid disease and surgery on patient's quality of voice and swallowing
- **Simre, Kärt**
Development of coeliac disease in two populations with different environmental backgrounds
- **Tjagur, Stanislav**
Mycoplasma genitalium and other sexually transmitted infections causing urethritis - their prevalence, impact on male fertility parameters and prostate health
- **Ilves, Liis**
Metabolomic profiling of chronic inflammatory skin diseases
- **Hanson, Ele**
Clinical and biochemical markers for the prediction and early diagnosis of pregnancy related complications
- **Lehes, Lagle**
The first study of voice and resonance related treatment outcomes of Estonian cleft palate children
- **Pauklin, Priit**
Hemodynamic and biochemical characteristics of patients with atrial fibrillation and anticoagulation of ≥ 65 -year-old patients with atrial fibrillation in Estonia

Kliinikum osaleb partnerina kokku **kümnes Euroopa Liidu rahastusega** rahvusvahelises teadus-arendusprojektis, millest seitse on seotud vähi ravi ja diagnostika erinevate aspektidega. Olulise sündmusena alustati 2023. aastal projekti TeamPerMed, mille raames Tartu Ülikooli ja Tartu Ülikooli Kliinikumi juhtimisel rajatakse Eestisse järgmise kuue aasta jooksul **rahvusvahelisel tippasemel personaalmeditsiini teadus- ja arenduskeskus**. Projekti elluviimist toetab Euroopa Komisjon 15 miljoni euroga ning sama suur investeering tuleb Eesti riigilt. Kliinikumi ülesandeks selles projektis on kavandatavate kliiniliste uuringute korraldamine ja läbiviimine. Kliinikumi toetuse maht on **5,9 miljonit eurot**, peamised projekti elluvijad on kliiniliste uuringute keskus ning geneetika ja personaalmeditsiini kliinik.

10

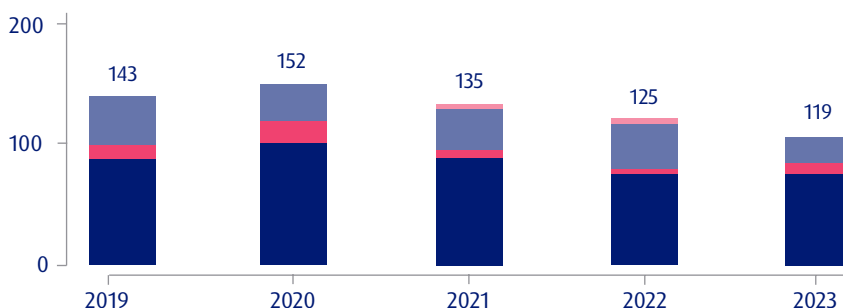
Euroopa Liidu rahastusega rahvusvahelist teadus-arendusprojekti

Olulise verstapostina alustati 2. faasi kliinilist uuringut, mille eesmärgiks on hinnata Eesti teadlase, professor Tambet Teesalu, avastatud ravimi tsertepetiidi (LSTA-1) efektiivsust pahaloomulise ajukasvaja, multiformse glioblastoomi, ravis. Uuringut rahastab rahvusvaheline ravimifirma Lisata Therapeutics (kogu eelarve **1 miljon eurot**) ning see viiakse läbi aastatel 2023-2026 Tartu Ülikooli Kliinikum, Põhja-Eesti Regionaalhaiglas ja Riia Ida Ülikooli haiglas. Uuringu protokoll on täielikult välja töötatud juhtivuurija dr Lenne-Triin Kõrgvee kliinilise meeskonna poolt, uuringu sisuline haldamine toimub kliiniliste uuringute keskuse dr Katrin Kaarna juhtimisel.

Tervisekassa innovatsiooniprojektide raames on edukalt lõpule viidud arendustöö nahakliinikus, mille eesmärk oli psoriaasi patsientide raviteekonna kaugteenusena jälgimine ja haiguse ägenemiste ennetamine. Samuti jätkub südamehaigete taastusravi kaugteenusumudeli arendustöö. Mõlema lahenduse abil on Kliinikumi ravimeeskondade professionaalne teenus Eesti patsientidele kättesaadav sõltumata nende elukohast.

2024. aasta alguse seisuga on Kliinikum kokku käimas **333 erinevat teadusuuringut**. Nende hulgas 221 akadeemilist mittesekkuvat uuringut, 28 sekkuvat uuringut, 81 ravimifirma või meditsiiniseadme tootja kliinilist uuringut ning 3 innovatsiooniprojekti, mis kaasavad patsiente või nende andmeid. Aastal 2023 alustati kokku **119 uue teadusuuringuga**. Kõige aktiivsemad teadusuuringute läbivijad on hematoloogia-onkoloogia ja närvikliinik.

Aasta jooksul teadusuuringute registrisse kantud uute teadusuuringute arv

- Akadeemiline mittesekkuv teadusuuring
- Akadeemiline sekkuv teadusuuring
- Ravimifirma / meditsiiniseadme tootja kliiniline uuring
- Innovatsiooniprojekt, mis kaasab patsiente / nende andmeid

Kliinikumi teadus- ja arendustöö oluliseks võimestajaks on 2021. aastal ellu kutsutud **Kliinikumi arendusfond**. Möödunud aastal said arendusfondist rahastuse **12 teadus-arendusprojekti**, mille kogusumma oli 949 500 eurot. Lisaks eraldati 106 496 eurot 23 koolitustegevuseks, sh töötajate praktiseerimiseks välismaa haiglates või erialaste koolituste korraldamiseks Eestis.

Aastal 2023 avaldati kokku 323 teaduspublikatsiooni, millest **168 olid eelretsenseeritavates rahvusvahelistes teadusajakirjades** ning 25 artiklit ajakirjas Eesti Arst. Viis Kliinikumi töötajat – Alastair Forbes, Jaan Eha, Margus Punab, Riina Salupere ja Anne Kallaste – kuulusid oma valdkonna 1% enim viidatud teadlaste hulka maailmas. Tartu Ülikooli doktoriooppes osaleb 56 Kliinikumi töötajat.

Aasta jooksul avaldati kokku **323** teaduspublikatsiooni, sh

2023. aastal Kliinikumi arendusfondi rahastuse pälvinud teadus-arendusprojektid

Ortopeediakliinik	Kaugisheelilise eelkohastamise mõjud puusaliigese tsementeeritud endoproteesimisele: randomiseeritud kontrollitud uuring
Naistekliinik	Kaasaegsete meetodite rakendamine loote ja reproduktiivmeditsiinis: keskuse loomine ning loote anomaaliate multidistsiplinaarne käsitus, embrüodiagnostika arendamine
Südamekliinik	Vasaku südamepoole düsfunktsiooni hindamine strain-analüüsides alajäseme arterite haigusega patsientidel
Nahahaiguste kliinik	Nahahaigete mikroobikoosluste parendamine
Spordimeditsiini ja taastusravi kliinik	Andmebaasi loomine noorsportlaste terviseuuringute tegevusjuhendi kaasajastamiseks ning teadusuuringuteks
Hematoloogia-onkoloogia kliinik	Üle-eestiline uuring vähipatsientidele sihtmärkravi võimaldamiseks kasvaja molekulaarse profiili alusel
Nahahaiguste kliinik	Atoopilise dermatiidi ravi seaduspärad Eestis
Hematoloogia-onkoloogia kliinik	CAR-T-rakkude tootmisvõimekuse arendamine Tartu Ülikooli Kliinikumis
Geneetika ja personaalmeditsiini kliinik	Harvikaigustega isikute diagnostika, jälgimise ja raviteekond Eestis
Personaliteenistus	Kliinikumi kodulehe juturoboti loomine ja katsetamine
Apteek	Personaalsete antimikroobsete haavaravimite valmistamine haiglaapteegis kliinilisteks uuringuteks TÜ Kliinikumis
Spordimeditsiini ja taastusravi kliinik	Skeleti-lihassüsteemi vaevustega patsientide taastusravi harjutuste videopanga loomine

Motiveeritud töötaja kui suurim väärtus

Kliinikumi suurim väärtus on pühendunud töötajad. Kliinikum toetab töötajate kogukonnatunnet ning parandab nende motiveeritust ja heaolu

Kliinikumis oli 2023. aasta lõpu seisuga tööl 4911 töötajat (2022. aastal 4762 töötajat) 4223,13 ametikohal (2022. aastal 4097 ametikohal). Alates 2022. aastast on Kliinikumi tööpere kasvanud 126 inimese võrra ehk 3,1%. Arste tuli juurde 3,9% ja õendustöötajaid 3,8%. Suurem osa töötajatest on otseselt seotud tervishoiuteenuse osutamisega, täpsemalt 81,8% ametikohtadest.

Kliinikumi töøjõu volavus oli 2023. aastal 1,79%.

Aasta lõpu seisuga täidetud ametikohad 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
Täidetud ametikohtade arv	4009	4037	4097	4223
Arstid	605	50	49	49
Arst-residendid	214	194	214	223
Õenduspersonal	1513	1540	1557	1588
Hoolduspersonal	742	749	745	777
Tugipersonal	935	928	937	971

Sarnaselt üleldistele trendidele tervishoiusektoris on ka Kliinikumis naisi rohkem kui mehi: 31.12.23 seisuga töötas kliinikumis 4161 naist (84,7% töötajatest) ja 750 meest (15,3%).

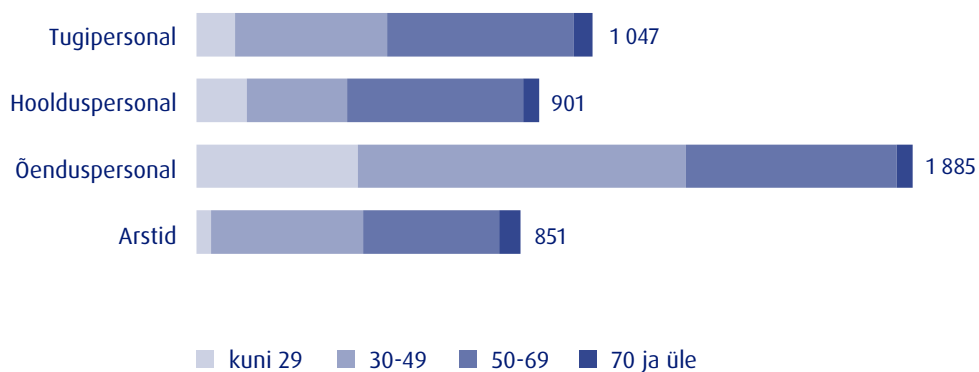

Töötajate vanuseline jaotus:

	2020	2021	2022	2023
Töötajate keskmine vanus	46	46	45	45
Arstid	50	50	49	49
Õenduspersonal	42	42	42	42
Hoolduspersonal	47	48	48	49
Tugipersonal	49	50	50	49
Töötajate jagunemine vanusegruppide järgi (residentideta)				
Kuni 29	594	648	696	697
30-49	1 741	1811	1910	1926
50-69	1712	1755	1768	1885
70 ja rohkem	150	155	168	176

2023. aasta töötajate jagunemine vanusegruppide järgi ametiliigiti

Kliinikumi 2023. aasta tööjõukulud sotsiaalmaksu ja tööandja töötuskindlustusmaksuga olid 232,9 miljonit eurot, sh emattevõttes 183,1 miljonit eurot. 2022. aastal olid tööjõukulud 198,4 miljonit eurot, sh emattevõttes 154,4 miljonit eurot. Juhatuse ja nõukogu liikmete tasud olid 2023. aastal 1,3 miljonit eurot (2022. aastal 1,2 miljonit eurot). Juhatuse liikmega sõlmitud

teenistuslepingu lõppemisel seoses volituste ennetähtaegse lõppemisega makstavate hüvitiste suurused on toodud raamatupidamise aastaaruande lisas nr 27 (seotud osapooled). Nõukogu liikmetele nende ametist lahkumisel hüvitist ei maksta.

Töötajate motiveerimine

Kliinikum panustas 2023. aastal töötajate motiveerimisse mitmete ürituste ja ettevõtmiste kaudu.

- 12. mail toimus Kliinikumi õendusvaldkonna konverents „Teistmoodi tulevik – kuidas leida tasakaal?“, kus fookus oli erinevatel tulevikulahendustel tervishoius. Anti välja ka õenduse ja ämmaemanduse aastapreemiad, tunnustati parimaid praktikajuhendajaid ning üllatati kolleege eripreemiatega.
- 24. mail avati koostöös Pallase Kõrgema Kunstikooli esindajate ja üliõpilastega valminud siseliikumisraja esimene osa ning sõlmiti edasiseks koostööleping Pallasega. Plaanis on radasid ja puhkealasad luua ka Kliinikumi teistesse hoonetesse.
- 29. septembril toimus C-korpuse uues operatsiooniplokis avatud uste päev, kuhu olid oodatud nii tervishoiutöötajad kui ka tervishoiu valdkonna õppurid.
- 10. oktoobril osalesime menukal Tartu Tervishoiu Kõrgkooli karjääripäeval, kus sai muuhulgas meie operatsiooniõdede käe all spetsiaalsetel mulaažidel harjutada operatsiooniõe tegevusi.
- Novembris võttis Kliinikumi esindus viiel alal osa asutuste vahelisest pallimängude turniirist Kuldpall 2023 ja saavutas kõikide alade üldarvestuses 12. koha 25 ettevõtte seas.

- Detsembris 2023 kuulutasime välja rakenduskõrgharidust omandavate õppurite stipendiumikonkursi intensiivraviosakondade ja II astme intensiivravipalatite abiõdedele ning abiradioloogiatehnikutele, et toetada tulevaste kolleegide õpinguid ning motiveerida neid pärast lõpetamist jätkama tööd Kliinikumis. Igakuine stipendium määrati seitsmele abiõele.
- 1. detsembriks olid kõikides kliinikutes ja teenistustes õendusvaldkonna juhtide konkursid läbi viidud ning kõik juhid on alustanud uute lepingutega tähtjalist juhtimisperiodi. Alustati konkurssidega osakondade õendusjuhtimise tähtjalistele lisaülesannetele üleminekuks.

- Kliinikumis tegutseva Toredate Asjade Töörühma (TATikad) eestvedamisel korraldati 23. veebruaril Tähtvere spordipargis meeleolukas Kliinikumi talispordipäev, millest võttis osa mitusada töötajat ja last.
- 28. augustil toimusid Kliinikumi suvelõpusündmused. Suvelõpupäev algas meeskondliku seiklusmänguga „Roosa maja saladused“ ning jätkus suvelõpukontserdiga.
- 19. detsembril toimus Kliinikumi töötajate aastalõpukontsert.
- Juba teist aastat järjest korraldab Kliinikum oktoobrist märtsini YuMuuvi liikumisväljakutseid, millest võtab igapäevaselt osa mitusada töötajat.

Töötajate arengu toetamine

Kliinikumi töötajad läbisid 2023. aastal täiendkoolitusi 193 607 akadeemilise tunni ulatuses (2022. aastal 178 908 ja 2021. aastal 113 936 akadeemilist tundi).

Akadeemiliste tundide arv 2023. aastal

Arstid	63 312 ak tundi
Arst-residendid	14 276 ak tundi
Õenduspersonal	81 359 ak tundi
Hoolduspersonal	12 631 ak tundi
Tugipersonal	22 029 ak tundi

Koolituskäike (osaluskordade arv) oli kokku 31 045 (2022. aastal 26 492)

Koolituskäikude jagunemine 31 045:

- Arstid **8 862**
- Arst-residendid **2 181**
- Õenduspersonal **14 463**
- Hoolduspersonal **2 465**
- Tugipersonal **3 074**

Koolituste korraldus

- Struktuuriüksuste korraldatud sisekoolitused **52%**
- Kliinikumi Koolituskeskuse korraldatud koolitused **18%**
- Koolitused Kliinikumi Moodle'i e-õppekeskkonnas **6%**
- Väliskoolitused **24%** (20% Eestis toimunud koolitused; 4% välisriikides)

Töötajatele on Moodle e-õppekeskkonnas avatud 13 erinevat e-kursust, 2023. aastal suurenes e-kursustel osalemiste osakaal sisekoolituste kogumahust 2% võrra.

Seoses arstide atesteerimise korra käivitumisega Kliinikum loodi arstidele võimalus osaleda koolitustel „Juhendamine kliinilises situatsioonis“. 2023. aastal toimus viis 3-päevast koolitust, kus osales 107 arsti.

Koolitussari "Juhendamine kliinilises situatsioonis" on suunatud arst-õppejõududele ja vanearst-õppejõududele, kes igapäevase kliinilise tööga paralleelselt tegelevad praktikantide ja arst-residentide üks-ühele juhendamisega. Koolitusel kasutatakse aktiivõppe meetodeid ja olulisel kohal on vastastikune õpetamis- ja juhendamiskogemuste jagamine ning nendest õppimine.

Koolituse läbimine pädeb õpetamismetoodika kursusena, mis on arstkonna erialase karjäärimudeli 3. kuni 5. karjääriastmel 2020. aastast eeldusena kirjeldatud.

Koolitus on rahastatud Tartu Ülikooli Kliinikumi teadus-arendusteenistuse vahenditest.

Kliinikumi koolituskeskus korraldab täienduskoolitusi kliinikumi töötajatele ning vabade kohtade olemasolul on oodatud osalema ka teiste tervishoiuasutuste töötajad. 2023. aastal korraldati 170 koolitust, kus osales ligikaudu 3300 töötajat ja üle 1500 teiste tervishoiuasutuste töötajat, osalejateks suures osas õendus-ja hooldustöötajad.

Koolitustest 2/3 olid erialased täiendõppekoolitused, 1/3 vaimset tervist toetavad eneseabi koolitused.

Lisaks vahendati teiste tervishoiuasutuste 76 töötajale 43 erineval teemal praktilist individuaalõpet kliinikumi struktuuriüksustes.

Koolituskeskuse koordineerimisel toimus osakondades 156 taaselustamise koolitust, kus osales ligikaudu 1200 töötajat.

Kliinikum tunnustas 2023. aastal

Kliinikumi preemia

Dr Manfrid Danilovitš (pildil)

Neinar Seli stipendiumid

Rain Jõgi, Margus Punab

Kliinikumi preemia parimale ajakirjas Eesti Arst ilmunud artiklile

Nikita Umov ja juhendaja Priit Kampus

Parim arst-õppejõud

Maksim Zagura

Parim hambaarst-õppejõud

Marika Morozenko

Parim õendustöötaja

Kaija Piller

Parim ämmaemandusvaldkonna töötaja

Kärt Hüdsi

Parim praktikajuhendaja

Sabrina Käst, Virve Roio

Kliinikumi teadustööpreemia

Kadri Liis Laas ja juhendaja Indrek Heinla

Parim kolleeg

Mare Lintrop, Leelo Rivis

Patsientide poolt enim tänatud tervishoiutöötajad

Jaak Lehtsaar, Taavi Põdramägi

Doktoritöö kaitsnud töötajaid

Linda Sõber, Anni Lepland, Kärt Simre
Stanislav Tjagur, Lagle Lehes, Liis Ilves
Jaanus Suuman, Ele Hanson, Priit Pauklin
Triinu Kesksaak, Laura Roht

Patsiendisõbralik tegu

Pallirada lastekliiniku teejuhisena
Patsiendisõbralikud tegevused 2. intensiivravi osakonnas

Kliinikumi hõbemärgid

Aare Märtsen, Anu Tamm, Helle Karro
Helve König, Irja Uibolet, Jaan Eha
Kuldar Kaljurand, Külli Kingo, Liis Salumäe
Maret Tark, Margus Lember, Margus Punab
Matti Maimets, Pille Taba, Pilvi Ilves
Rain Jõgi, Rein Kuik, Siiri Toomiste
Sven Janno, Taavo Seedre, Toomas Ellervee
Urmas Lepner, Vallo Tillmann, Virge Pall

Juhtimiskultuuri edendamine

2023. aastal jätkati Kliinikumi juhtide arenguprogrammi raames 2-päevase interaktiivse juhtimiskoolituse „Tänapäevane juhtimine“ läbiviimist uutele juhtivatele töötajatele väliskoolitaja poolt, kus juhid omandasid teadmisi kaasaegsest juhtimisest ja põhitõdesid enda arendamiseks juhi rollis.

Kliinikumi juhtidele korraldati erinevatel teemadel kokku 16 koolitust, kus osalemiskordi oli ligikaudu 700:

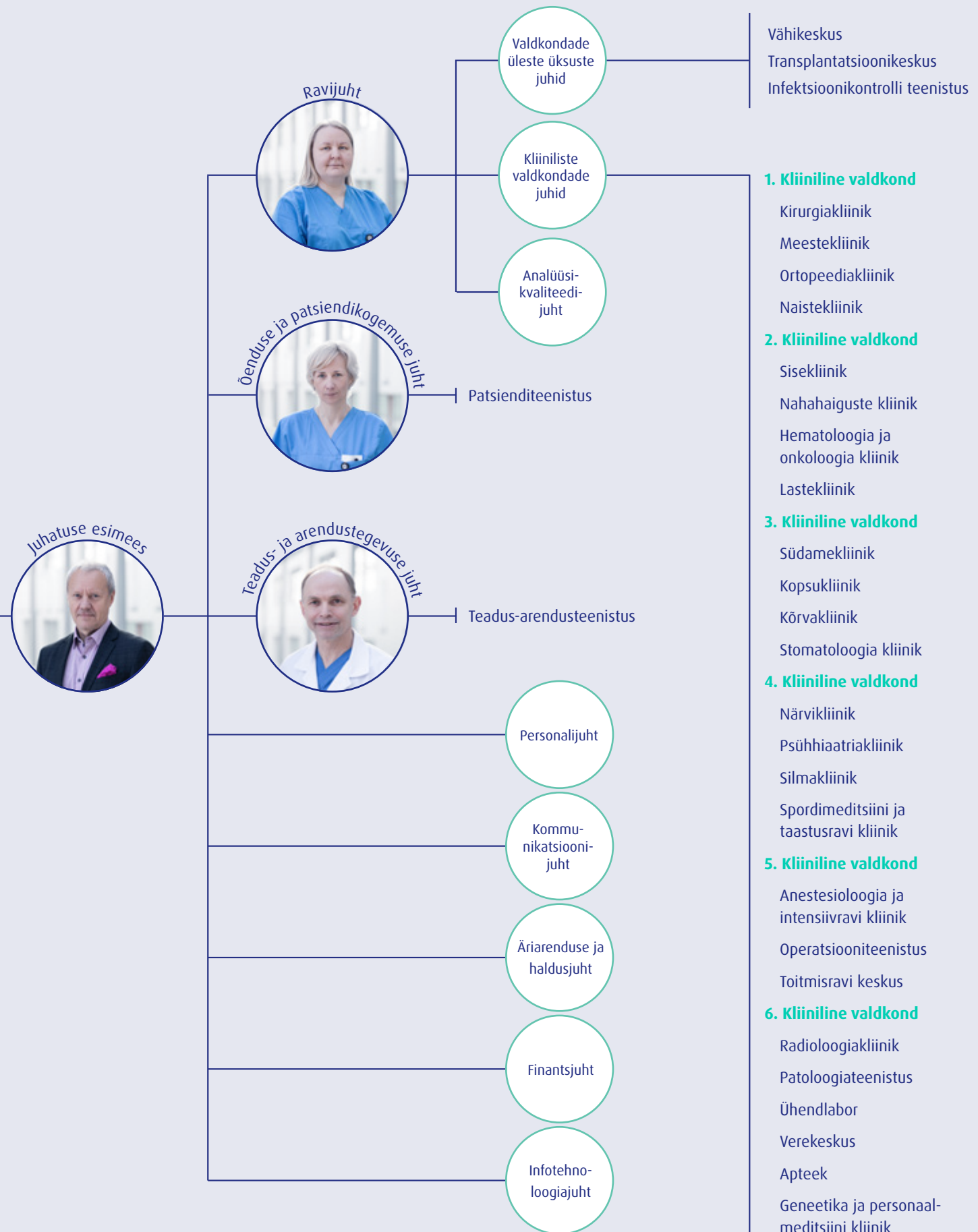
- Tänapäevane juhtimine I: Mõtteviis ja praktikad. Meeskond ja koostöö
- Tänapäevane juhtimine II: Meeskond. Koostöö. Koosolekud. Muudatused
- Arenguestluse põhitõed ja 360 kraadi tagasiside meetod
- Keerulised suhtlemisolukorrad ja enesejuhtimine
- Edukas ja mõjuv suhtlemisoskus
- Strateegilise kommunikatsiooni koolitus
- Juhtide sisekoolitus I – kommunikatsioon, asjade ja teenuste ostmine, riigihanked, töö- ja koolituslähedused, praktika
- Juhtide sisekoolitus II - eelarve majandamine, andmekaitse, tervishoiuteenuste rahastamine ja arveldamine
- Juhtide sisekoolitus III - asjaajamise korraldus, DHS, värbamine, tööohutus
- Juhtide sisekoolitus IV - tööseadusandlus, puhkused
- Töölepingu ülesütlemine / lõpetamine
- Tervishoiuteenuse osutaja kohustuslik vastutuskindlustus
- Kriisiks valmistumise lauaõppus juhtidele

2022. aastal käivitatud arenguestluste läbiviimisel kasutatava tarkvara PlanPro pilootprojekt osutus edukaks ning 2023. aastal võeti tarkvara Kliinikumis kasutusse. Tarkvara võimaldab juhtidel arenguestluste kohta arvestust pidada ja ülevaadet saada ning lihtsustab mõlemal osapoolel vestluseks ettevalmistumist ja kokkuvõtete kirjapanekut. PlanPro abil peeti 2023. aastal 330 aastavestlust ning viidi läbi 360 kraadi tagasiside uuring 36 juhi suhtes. 2024. aastal planeeritakse litsentside arvu suurendada 1000 võrra, võimaldades seega tarkvara kasutada 2000 töötajal.

Nõukogu

Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatus

Juhatus on sihtasutuse juhtimisorgan, kes esindab ja juhib sihtasutuse igapäevast tegevust kooskõlas seaduste ja sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum põhikirjaga. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil ning tagama riskijuhtimise ja sisekontrollisüsteemi toimimise. Juhatus lähtub oma tegevuses nõukogu poolt kinnitatud viie aasta arengukavast ja iga-aastastest tegevuseesmärkidest. Vastavalt põhikirjale on juhatuses kolm kuni seitse liiget, kelle määrab nõukogu kuni viieks aastaks. Juhatus töötab juhataja juhendamisel, kellele tohib ametisse määrata maksimaalselt kaheks järjestikuseks ametiajaks.

Juhatusesse seisuga 31.12.2023 oli järgmine:

Priit Perens

juhatusesimees, volituste tähtaeg kuni 30.09.2025

Juhatusesimees on Kliinikumi tegevjuht, kelle vastutusvaldkondadeks on:

- Kliinikumi üldjuhtimine;
- juhatusesimees tegevuse korraldamine;

- haldusala struktuuriüksuste tegevuse koordineerimine;
- finants-, infotehnoloogia- ja tugiteenuste valdkonna esindamine juhatusesimees tasandil.

Tegevjuhi haldusalas kuuluvad tugivaldkondadena finants-, infotehnoloogia- ja haldusvaldkond, juhatusesimees büroo, kantselei, kommunikatsiooniteenistus, personaliteenistus, taristu suurprojektide osakond ja nõukoguga ühiselt sisekontrolliteenistus.

Tegevjuhile alluvad ravijuht, teadus-arendusjuht ning õenduse ja patsiendikogemuse juht juhatusesimees liikmetena, finantsjuht, infotehnoloogiajuht ja äriarendus- ja haldusjuht tugivaldkondade juhtidena ning haldusala teenistuste ja teiste üksuste juhid.

Liis Salumäe

ravijuht, volituste tähtaeg kuni 30.09.2028

Ravijuhi ülesanneteks on:

- Kliinikumis tervishoiuteenuste osutamise kõrge kvaliteedi tagamine arvestades ravi rahastamise lepingut ja Tartu Ülikooli õppe-teadustööle baasiks olemist ning arendades ravimeeskondade ja meditsiiniliste struktuuriüksuste koostööd;

- Kliinikumi haiglate vastutuspiirkonnas vajalike kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja nende jaoks ressursside otstarbekas kasutuse tagamine koostöös haiglate ja omavalitsustega;
- Kliinikumi koostöö korraldamine tervishoiu alal tegutsevate teiste institutsioonidega Eestis, sh teiste tervishoiuasutuste, perearstide ja erialaseltsidega;
- koos teadus-arendusjuhiga Kliinikumi koostöö loomine ja arendamine teiste riikide ülikoolide baastervishoiuasutustega.

Ravijuhi haldusalas kuuluvad kliinilised valdkonnad, nende koosseisus olevad kliinikud ja teenistused, samuti struktuuriüksuste üleselt või eraldiseisvalt moodustatud interdistsiplinaarsed üksused (käsoleval ajal vähikeskus, transplantatsioonikeskus, infektsioonikontrolli teenistus), analüüsi- ja kvaliteediteenistus, müokardiinfarktiregister. Ravijuhi alluvad juhtimise ülesandeid tähtsajalise lisa-ülesandena täitvad valdkondade juhid (nende puudumisel kliinikute ja meditsiiniliste teenistuste juhid) ning teiste üksuste juhid.

Ilona Pastarus

õenduse ja patsiendikogemuse juht,

volituste tähtaeg kuni 30.09.2025

Õenduse ja patsiendikogemuse juhi ülesanneteks on:

- Kliinikumi õendus- ja hooldustöö juhtimine ja arendamine;
- kogu Kliinikumi hõlmava ja kaasava patsiendikeskse lähenemise pideva parendamise koordineerimine rakendades praktikasse

inimesekeskse tervishoiu (inimeste heaolu) põhimõtetest lähtuvaid lahendusi tervikliku raviteekonna vajaduse tekkest kuni selle rahuldamiseni;

- hea patsiendikogemuse kujundamine Kliinikumi konkurentsieeliseks.

Õenduse ja patsiendikogemuse juhi haldusalasse kuuluvad registratuuride osakond ja kõnekeskus, sotsiaaltööüksus, patsiendi info- ja tugikeskus patsienditeenistuse üksustena, patsientide nõukoja kureerimine.

Õenduse ja patsiendikogemuse juhile alluvad juhtimise ülesandeid tähtajalise lisaülesandena täitvad valdkondade õenduse ja patsiendikogemuse juhid või õendusjuhid (nende puudumisel kliinikute ja meditsiiniliste teenistuste õendusjuhid) ning haldusalasse kuuluvate teiste struktuuriüksuste juhid.

Joel Starkopf

teadus-arendusjuht, volituste tähtaeg kuni 30.09.2025

Teadus-arendusjuhi vastutusvaldkondadeks on:

- Kliinikumi arengukava loomise ja selle elluviimise koordineerimine; Kliinikumi institutsionaalse arendamise eestvedamine;
- Kliinikumi ja Tartu Ülikooli koostöö koordineerimine õppetöö, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkondades (käesoleval ajal eelkõige Tartu Ülikooli ja Kliinikumi koostöölepingu I ja II osa alusel);
- Kliinikumi osaluse ja nähtavuse suurendamine riigi jaoks prioriteetse kõrgetasemelise, nüüdisaegse, mitmekesise, süsteemse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni alal arsti- ja terviseteaduste valdkonnas, sh uute diagnostika- ja ravivõtete väljatöötamisel, täiustamisel ja aprobeerimisel, uute ravimite aprobeerimisel;

- Kliinikumi koostöö loomine ja arendamine teiste riikide ülikoolide baastervishoiuasutustega;
- Kliinikumis uuenduslike projektide ning tegevussuundade algatamine ja sisse töötamine, uute ravikompetentside arendamine koostöös ravijuhi - juhatuse liikmega;
- Kliinikumi koostöövõrgustike kujundamine teiste teadusharude ja valdkondade esindajatega;
- Kliinikumi teadussaavutuste populariseerimisele kaasaaitamine.

Teadus-arendusjuhi haldusalasse kuuluvad teadus-arenduskeskus, kliiniliste uuringute keskus, simulatsioonikeskus, analüüsi- ja kvaliteediteenistus, meditsiiniinfo keskus, müokardiinfarktiregister, arengufond.

Teadus-arendusjuhile alluvad teadus-, arendus- ja õppetöökordalduse sisulistest küsimustes kliinikute vastava pädevusega arst-õppejõud.

Tartu Ülikooli Kliinikumi nõukogu

Nõukogu kavandab sihtasutuse tegevust, korraldab selle juhtimist ja teostab järelevalvet sihtasutuse ja juhatuse tegevuse üle. Kliinikumi nõukogus on kaheksa liiget, kes määratakse ametisse kolmeks aastaks. Nõukogu liikmed määravad ja kutsuvad tagasi sihtasutuse asutajad järgnevalt: kolm liiget Eesti Vabariik, kolm liiget Tartu Ülikool ja kaks liiget Tartu linn.

Nõukogu pädevus

Nõukogu pädevuses on Kliinikumi arengukava ja finantsplaani, samuti aastaeelarve, aastaste tegevuseesmärkide ja majandusaasta aruande kinnitamine. Nõukogu otsustab juhatuse liikmete arvu, nende volituste tähtaja ja vastutusvaldkonnad, määrab ja kutsub tagasi juhatuse liikmed ning otsustab juhatuse liikmetega sõlmitavate juhatuse liikme lepingute tingimused. Nõukogu otsustab laenuvõtmise ja kapitalirendilepingute sõlmimise, samuti otsustab kinnisasjade ja registrisse kantud vallasasjade võõrandamise või asjaõigusega koormamise, kui nende väärtus on võrdne või ületab nõukogu poolt juhatusele kinnitatud piirmäära. Kinnitatud piirmäär 2023. aastal oli 63 911,65 eurot kinnisasjade ja 19 173,49 eurot vallasasjade puhul. Nõukogu määrab audiitorite arvu, nimetab audiitori ja määrab tema tegevuse tähtaja ja tasu või tasustamise korra ning otsustab audiitoritega sõlmitud lepingute ennetähtaegse lõpetamise. Nõukogu kinnitab juhatuse ettepanekul sihtasutuse struktuuri.

Nõukogu koosolekud ja otsustamine

Nõukogu tööd juhib nõukogu esimees nõukogu kehtestatud töökorra kohaselt. Nõukogu teeb oma otsused koosolekul. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui neli korda aastas. 2023. aastal toimusid koosolekud kaheksal korral. Koosoleku kutsub kokku nõukogu esimees või teda asendav nõukogu liige. Koosolek kutsutakse kokku ka siis, kui seda nõuab nõukogu liige, juhatuse või audiitor. Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellele osaleb vähemalt viis nõukogu liiget. Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekul osalenud nõukogu liikmetest. Koosolekul osalemiseks loetakse nii füüsilist kohalolekut kui osalemist reaalajas kahe-suunalise side vahendusel helis ja pildis. Koosolekult puuduvad nõukogu liikmed võivad osaleda hääletamisel, edastades oma hääle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Põhikirja punktide 4.2.5, 4.2.6, 4.2.8, 4.2.9, 4.2.15 hääletamisel on otsuse vastuvõtmiseks vajalik, et selle poolt hääletab vähemalt 5 nõukogu liiget, punktis 4.2.10 sätestatud otsuse vastuvõtmiseks on vaja nõukogu liikmete ühehääletset otsust. Nõukogu võib teha otsuse koosolekut kokku kutsumata, kui otsuse poolt hääletavad kirjalikult kõik nõukogu liikmed. Nõukogu koosolek protokollitakse järgides õigusaktides protokoll koostamisele esitatud nõudeid. Nõukogu koosoleku protokoll peavad allkirjastama kõik koosolekust osavõtnud nõukogu liikmed ja protokollija. Protokollid, nõukogu otsused ja muud nõukogu tööd kajastavad dokumendid säilitatakse Kliinikumi asukohas.

Nõukogu liikmete tasustamise põhimõtted

Nõukogu liikmetele tasu määramise otsustavad Kliinikumi asutajad ühiselt, juhindudes riigivaraseaduse § 85 lõike 2 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõukogu liikmete tasustamise korrast ja tasude piirmääradest. Nõukogu liikmete tasu on võrdne. Teistest nõukogu liikmetest suurema tasu võib määrata nõukogu esimehele ja nõukogu liikmele seoses tema osalemisega audiitoritegevuse seaduses nimetatud auditikomitee või muu nõukogu organi tegevuses. Nõukogu liikmele tasu maksmisel arvestatakse tema osalemist nõukogu tegevuses. Riigivaraseaduse § 85 lõike 1 punktis 8 sätestatud juhul võivad asutajad otsustada peatada tasu maksmise nõukogu esimehele või vähendada tasu proportsionaalselt perioodiga, mille jooksul nõukogu esimees riigivaraseadusest tulenevat kohustust ei täitnud. Nõukogu liikmetele tasu määramisel lähtutakse Kliinikumi majanduslikust olukorrast. Nõukogu liikmele majandusaasta jooksul makstav tasu ei tohi ületada 10% juhatuse esimehele samaks majandusaastaks määratud tasust. Nõukogu liikme tagasikutsumisel nõukogust talle hüvitist ei maksta.

Nõukogu koosseis seisuga 31.12.2023 oli järgmine:

Eesti Vabariigi määratud liikmed

Maarjo Mändmaa volituste tähtajaga kuni 08.10.2024

Merike Saks volituste tähtajaga kuni 05.04.2024

Kaspar Kokk volituste tähtajaga kuni 19.12.2025

Tartu Ülikooli määratud liikmed

Kristjan Vassil (esimees) volituste tähtajaga kuni 11.09.2026

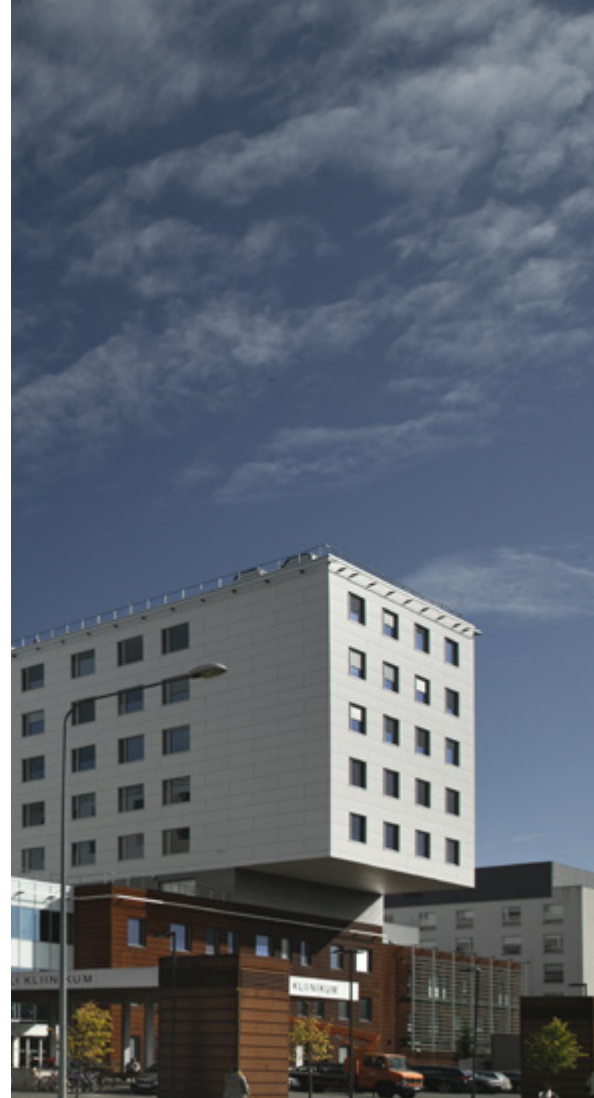
Ahti Varblane volituste tähtajaga kuni 30.04.2025

Eero Vasar volituste tähtajaga kuni 30.04.2025

Tartu linna määratud liikmed

Urmas Klaas volituste tähtajaga kuni 13.12.2025

Helju Pikhof volituste tähtajaga kuni 05.06.2026

Tartu Ülikooli Kliinikumi auditikomitee

Tulenevalt audiitoritegevuse seadusest on nõukogu moodustanud auditikomitee, mis on nõukogule nõu andev organ raamatupidamise, audiitorikontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Komitee eesmärgiks on järelevalve teostamine Kliinikumi sisekontrollisüsteemide toimivuse ja riskide juhtimise üle, kliinikumi nõukogule ülevaadete andmine ja vajadusel ettepanekute tegemine juhtimise ja järelevalve tõhustamiseks.

Komitee on neljaliikmeline, selle liikmed nimetab nõukogu kolmeks aastaks. Komitee liikmed valivad endi seast komitee esimehe, kes korraldab komitee tegevust. Komitee esimeheks ei või olla nõukogu esimees.

Auditikomitee koosseis seisuga 31.12.2023 oli järgmine:

Neinar Seli auditikomitee esimees, volituste tähtajaga kuni 30.08.2024

Maris Jesse volituste tähtajaga kuni 07.10.2024

Kristjan Vassil volituste tähtajaga kuni 14.12.2026

Eero Vasar volituste tähtajaga kuni 07.10.2024

Atraktiivne ravi- ja teadus- keskkond

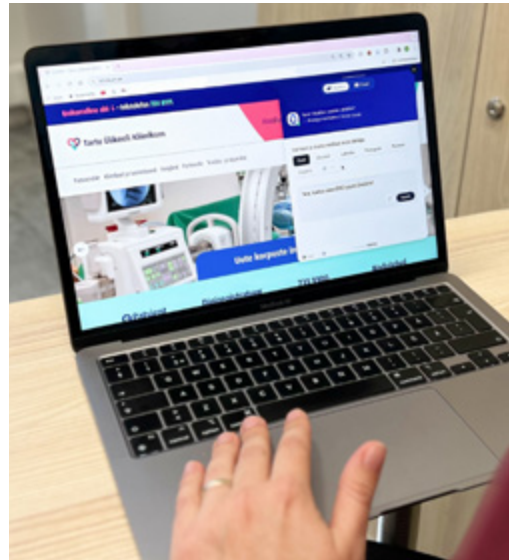
Tökeskkonnal on oluline osa töötajate
heaolu tagamisel

Arengud infotehnoloogiavaldkonnas

2023. aastat iseloomustavad suuremahulised arendusprojektid.

Aasta esimene pool möödus riikliku Pildipanga uue andmevahetuse arenduse ja juurutamise tähe all. Välja arendati uued andmevahetuse sõnumid, nende saatmise ja seadistamise reeglid ja koostöös meditsiinitehnika osakonnaga viidi kõik Diagnostikamooduliga töötavad seadmed üle uuele lahendusele.

Kliinikumi peamise haiglainfosüsteemi eHL arenduste raames jätkus laiapõhjaliste tööruhmade osalusel kaks mahukat arendusprojekti uue Operatsioonimooduli ja Patoloogiamooduli arendamiseks. Uus Operatsioonimoodul võeti aasta lõpus kasutusele G-korpuse operatsiooniploki kõikides tubades. Uus funktsionaalsus võimaldab operatsiooniteenistusel planeerida opitubade ressursi, kirurgidel planeerida patsientide operatsioonivajadust, päeva juhil jälgida operatsioonide läbiviimise käiku. Patoloogiamooduli juurutamine on planeeritud 2024. aastasse.

Väiksemamahuliste eHL arenduste tulemusena käivitusid ARV digiresept, mitteprofiilse patsiendi suunamine EMO-st statsionaari ja valmistati ette uuringute ettetellimise pilootprojekt ning e-konsultatsiooni teenusepõhised saatekirjad. eHL-i lisati ka mitmeid uusi hindamisinstrumente ja kvaliteediprotokolle.

Anestesioloogia ja intensiivravi kliiniku 2. intensiivravi osakonnas võeti kasutusele e-intensiivravi programm GE CHA CC, mis vahetab andmeid ka eHL-i ja eLaboriga.

Seoses uue aparatuuri soetamisega oli töös palju seadmete ja vahetarkvarade liidestamisi eLaboriga.

Koostöös PERH-iga algas uue üleriigilise vereinfosüsteemi ÜVIS juurutamine. Aasta lõpuks oli süsteemi doonorite käsitlust puudutav osa paigaldatud ja seadistatud. Doonoriportaali käivitamine on planeeritud 2024. aasta veebruaril.

Olulise osa moodustab Informaatikateenistuse tööst tütarettevõtete ja partnerhaiglate kasutajate töö toetamine rakenduste eHL, Virosoft, DHS, Directo, Apteek ja POI kasutamisel. Viljandi laboris liidestati eLaboriga analüsaatorid Sysmex CA-660 ja PFA-200. Valga laboris liidestati analüsaator QuikRead. LEH-is ja Põlvas analüsaator liidestati Infinity.

Kliinikumi projektidest jätkusid veel kliinikute kodulehtede ja sisevõrgu uuendamise tööd, Arendusfondi projektid „Elundisiirdamise ootelehe ärianalüüs“ ja „EuroHeart“, haiglarobotite projekt, teejuhiprogrammi Wayfinder projekt, kukkumiste ennetamise projekt VersoVision ning koostöös Vähikeskusega Riigikantselei Innovatsioonifondi vähiahandmete kogumise projekt ning rahvusvaheline koostöö projekt DigiOne.

Osaleti riiklikus personaalmeditsiiniprojektis PerMed, mille käigus testiti geeniandmete saatmist uude andmekogusse GAIS.

Infotehnoloogilise infrastruktuuri arendusprojektidest olid kõige olulisemad Microsofti litsentside uue perioodi hanke ja uue andmesalvestusmassiivi hanke ettevalmistus ja läbiviimine. II poolaastal teostati hulgaliselt töid M- ja C-korpustes töö käivitamiseks.

IT kasutajatugi ehk Arvutiabi võttis vastu 9744 telefonikõnet ja registreeris 8707 tööd. Võrreldes 2022. aastaga on kõnede ja tööde maht kasvanud vastavalt 200 ja 500 võrra. Võrku lisandus 151 uut alalist töökohta ja 32 uut mobiilset töökohta.

Haldusvaldkond

2023. aasta kolm suuremat teemavaldkonda olid kriisideks valmisoleku tagamine, haiglavõrgu tugiteenuste jätkusuutlikkuse kindlustamine ning seadmete ja tehnosüsteemide hooldustegevuste täpsema planeerimise võimaldamine.

Kriisidest kogenenuna jätkasime autonoomse elektrienergia toimepidevuse investeringuid, mis hõlmas vajaliku infrastruktuuri rekonstrueerimist ja korrastamist ning uue rajamist – Terviseameti sihtfinantseeringuga paigaldasime kolm uut generaatorit. Paralleelselt elektri toimepidevuse projektiga viisime lõpule isolaatorpalatite ehituse. Meditsiinitehnika poolel võtsime haldusse ligi 1,000 uut seadet ja süsteemi.

Haldusvaldkonna mitu üksust andsid oma täiendava panuse ka silma-, kõrva- ning lastekliiniku kolimisel vajalikele tugitegevustele (seadmete ettevalmistamine transpordiks ja uues kohas uuesti töökorda seadmine, uute seadmete / süsteemide kasutusele võtmisega seotud probleemide lahendamine, lineaarkiiendi paigaldamiseks vajalik ehitustöö ruumide ettevalmistamiseks ja ümberehituseks).

Tehnosüsteemide töökindluse parandamise, seadmete kasuliku eluea maksimeerimise ja korrashoiu kogukulude optimeerimise saavutamiseks jätkasime uue hooldusprogrammi rakendamise ja juurutamisega. Aasta lõpus läksime meditsiinitehnika arvepidamisega üle vanalt süsteemilt Alldevice'i tarkvarale. Kolimisega kasvanud toitlustusteenistuse mahuga suurenes toitlustamise maht, mistõttu käivitasime erinevates korpustes termokäruudega toiduveo. On hea meel, et meie Kohvikumi küllastajate arv ja rahulolu on kasvanud.

Puhastusvaldkonnas tõhustasime Kliinikumi keskkonna- ja puhastusosakonna tööd, et tagada stabiilselt kõrge puhastuse kvaliteet ja tasustada meie kõige töökamaid puhastajaid senisest kõrgemalt. Selleks käivitasime 2023. aastal puhastajate töö normeerimise ja puhastuse kvaliteedi mõõtmise. Projekt hõlmas umbes 140 inimest.

2023. aasta kevadel käivitasime kogu haldusvaldkonda hõlmava ühtse klienditeenindusmudeli, mille eesmärgiks oli koondada tehnika-, meditsiinitehnika-, majandus- ja puhastusalaste ning muude haldusvaldkonna probleemide registreerimine ja käsitlemine ühte, meditsiinipersonali jaoks mugavasse struktuuri. Projekt muutis paljude tugiteenuste tellimise protsessi majasiseselt oluliselt lihtsamaks ja kiiremaks.

Meditsiinilinnaku arendamine

Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärg

Tööde eesmärgiks oli liita Maarjamõisa meditsiinilinnakuga lastekliinik ja kõrvakliinik. III ehitusjärku kuulub ka kaasaegse päevakirurgiakeskus, samuti näo- ja lõualuudekirurgia osakond ning naistekliiniku perekeskus.

2023. aastal toimusid ehitustööd vastavalt lepingu ajakavale ning ehitustööd lõpetati tähtaegselt (C-korpus 19.01.2023, M-korpus 05.03.2023). Osakondade kolimine ning töö käivitamine uutes hoonetes viidi läbi augustis (vahepealsel ajal toimus tehnosüsteemide häälestamine ning meditsiiniseadmete ja mööbli paigaldus).

A-korpuse 2.-4. korruse renoveerimine

Eesmärgiks on kaasaegsetele nõuetele vastavate palatiplokkide rajamine 3. ja 4. korrusele ning 2. korruse rekonstrueerimine ambulatoorse vastuvõtu ja ultraheliuuringuteks vajalikeks ruumideks. Kuna üks A-korpuse 3. ja 4. korruse mööbli tarnijatest ei täitnud tähtaegselt oma lepingujärgseid kohustusi ja tarnis A-korpuse 3. ja 4. korruse kasutuselevõtuks vajaliku mööbli oluliselt hiljem, hilines ka A-korpuse 2. korruse ehitustööde teostamiseks vajaliku ehitusplatsi osa üleandmine. Seetõttu pikendati A-korpuse 2. korruse ja kogu töö täitmisaja lõppu kuni 17. detsembrini. Ehitustööd lõpetati tähtaegselt 15. detsembril.

V ehitusjärg (uus F-korpus)

Eesmärgiks on kaasajastada taristut kardiovaskulaarsete haigustega ja teiste olemasoleva F-korpusega seotud patsientide raviks ja diagnostikaks. 2023. aastal toimusid projekteerimistööd.

Keskkonnahoidlik haigla

Eesti on seadnud eesmärgiks saavutada kliimanetraalsus aastaks 2050, mis tähendab, et CO₂ heide ei tohi olla suurem kui selle sidumine kasvavasse metsa, mulda, turbasse ja mujale. Selle saavutamiseks oodatakse iga asutuse ja kodaniku panust.

Kliinikum on seatud eesmärgi saavutamiseks ainsa haiglana Eestis rakendanud Euroopa Liidu keskkonnajuhtimise ja -auditeerimise süsteemi (ingl *Eco-Management and Audit Scheme, EMAS*).

Keskkonnajuhtimissüsteemi aluseks on oluliste keskkonnaaspektide ja neist tulenevate keskkonnamõjude väljaselgitamine ning sellest lähtudes keskkonnaeesmärkide ja -tegevuskava määratlemine tulemuslikkuse parandamiseks.

Kliinikum on keskkonnategevuskavaga seadnud eesmärgiks:

- suurendada energiatõhusust
- suurendada ressursitõhusust
- vähendada jäätmeteket ja edendada ringlussevõttu
- suurendada keskkonnateadlikkust nii oma töötajate kui ka patsientide ja üldsuse seas

Kliinikum jagab oma keskkonnaalast infot lehel www.kliinikum.ee/rohelistekliinikum

Ettevalmistus kestlikkusaruandluse direktiivi täitmiseks

2023. aastal jõustus pikalt ettevalmistatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu äriühingute kestlikkusaruandluse direktiiv 2022/2462 ehk Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), mis kohustab suuretevõtteid raporteerima oma tegevuse mõju keskkonnale, inimõigustele, sotsiaalsele keskkonnale ning tööetikale. Kuigi Kliinikumile kui sihtasutusele direktiiv ei kohaldu, siis teadvustades selle valdkonna olulisuse mõju, alustab Kliinikum vabatahtlikult teed kestlikkusaruandluse ehk E (*environmental*) S (*social*) G (*governance*) suunal. 2023. aastal panustas Kliinikum võtmeisikute ESG teadlikkuse tõstmisesse ning kaardistas valdkonna ressursivajadusi.

Energiakasutus

Energia tarbimine on Kliinikumi üks olulisemaid keskkonnamõju kohtasid.

2023. aastal tarbisime energiat kokku **49 836 MWh** (2022: 47 313 MWh), millest moodustas:

- elektrienergia 23 355 MWh (2022: 22 745 MWh)
- soojusenergia 25 192 MWh (2022: 24 206 MWh)
- kaugjahutus 1 289 MWh (2022: 362 MWh)

Kliinikumi energiatarbimine suurenes uute ravikorpuste kasutusele võtmise tõttu, millega lisandus suurusjärgus 30 000 m² pinda.

Kliinikum täna ise elektrienergiat ei tooda. Siiani on ostetud n-ö tavaelektrienergiat, kuid plaanis on liikuda taastuvenergia suunas.

Kliinikum on üha enam pööranud tähelepanu elektritarbimise vähendamisele. Suurt tähelepanu pööratakse energiasäästule valgustuses. 2023. aastal investeeris Kliinikum olemasolevate valgustite vahetamisse led-valgustite vastu, millega hoidsime kokku aastas hinnanguliselt 1530 MWh elektrienergiat. Välja on vahetatud vanad telerid, külmikud jm olmeseadmed. Samuti uuendatakse meditsiiniseadmeid vahetades seadmeid välja vähem energiat tarbivate seadmete vastu.

Ravitööga seotud hoonetest tarbisid vähem elektrienergiat renoveerimata hooned. Põhjuseks on asjaolu, et renoveerimata hoonetes ei ole kõikjal välja ehitatud kaasaegseid tehnosüsteeme, mis omakorda kajastub väiksemas elektrienergia tarbimises. Suurim elektrienergia tarbimine toimub aadressil L. Puusepa 8 asuvas meditsiinilinnakus, kuhu on koondunud suurem osa ravi- ja diagnostikategevusest. Aadressil L. Puusepa 8 asuvas meditsiinilinnakus on nii uusi korpuseid, kui ka veel täiesti renoveerimata korpuseid. Tuleb arvestada, et L. Puusepa 8 elektrienergia tarbimist tõstab kaasaegsete tehnosüsteemide järkjärguline väljaehitamine.

Tehnosüsteemide koormusvõimsus elektri- ja jahutussüsteemidele on kevadsuvisel perioodil väga kõrge. Tõhusaks lahenduseks on aadressil L. Puusepa 8 tsentraalsele kaugjahutussüsteemile üleminek. Tsentraalsele kaugjahutussüsteemile on üleminek plaanitud aastatel 2024 – 2025.

Kliinikumil on tsentraalküte, soojusenergia saadakse linna keskkatlamajast, mis kasutab hakkepuitu ja maagaasi. Maagaasi kasutatakse jahedamatel talveperioodil alates -12 kraadi pakasest toetavana hakkepuidule. Kliinikumil puuduvad oma katlamajad.

Lisaks jätkusid 2023. aastal teavituskampaaniad töötajate teadlikkuse tõstmiseks. Kutsusime üles töötajaid temperatuuri jälgima, tühjades ruumides tulesid kustutama ning aknaid sulgema.

Kliinikum planeeris teadlikult energiatõhusaid lahendusi uute ravikorpuste planeerimisel. 2023. aastal avatud uutes kaasaegsetes C- ja M-ravikorpustes olevad energiatõhusad lahendused:

- kaugjahutuse kasutamine;
- C-korpuse sterilisatsiooniosakonna hallvee jääksoojuse ärakasutamine sooja vee eelsoojenduseks;
- energiasäästlike ja samas hügieeniliste ventilatsioonisüsteemide vedeliksoojuskandjaga soojusvahetite kasutamine.

Jäätmekäitlus

Kokku tekitas Kliinikum 2023. aastal 1291 tonni jäätmeid, millest 2023. aastal ladestati prügilasse 30,6 tonni. Ülejäänud jäätmete käitlemisel rakendati lepingupartnerite poolt erinevaid taaskasutustoiminguid.

4,8 kg
jäätmeid tekkis
voodipäeva kohta.

Kliinikumis tekib suures koguses olmejäätmeid, sh pakendijäätmeid. Meditsiinasutuse eripärana tekib kliinikumis lisaks ka erikäitlust vajavaid meditsiinilisi jäätmeid ehk nakkusohtlikke jäätmeid, lisaks ravimijääke. Kliinikumis tekib ka muid jäätmeliike, nt ehitus- ja lammutusjäätmeid, biolagunevaid jäätmeid, ohtlikke jäätmeid.

Investeerisime avalike ruumide sorteerimislahendustesse. Avalikes ruumides on võimalik sorteerida pakendeid, biojäätmeid ja segaolmejäätmeid. Lisaks olemasolevatele sorteerimislahendustele paigaldasime avalikesse ruumidesse **28** pilkupüüdvat sorteerimislahendust koos sorteerimisjuhentidega.

2023. aastal tekitas Kliinikum 9% vähem olmejäätmeid kui 2022. aastal. Töötajate ja patsientide sorteerimisteadlikkus on tõusnud, näiteks 2023. aastal sorteeriti biojäätmeid olmejäätmetest välja 19% rohkem kui 2022. aastal. Kindlasti aitas sellele kaasa sorteerimisvõimaluste suurendamine, kuid võtmeroll on kindlasti teadlikkuse tõusul. Ka 2023. aastal osutus populaarseks oma sorteerimisalaseid teadmisi tõsta Kliinikumi enda loodud digitaalse jäätmemänguga. Lisaks Kliinikumi töötajatele on mängima oodatud ka patsiendid ja teised huvilised eesmärgiga, et jäätmemängu mängijad saavad uute või värskendatud teadmistega jäätmeid sorteerida mitte ainult töö või haiglas viibides, vaid ka kodus.

Ressursitõhusus

Kliinikum viis 2023. aastal läbi 14 keskkonnahoidlikku riigihanget, et panustada toodetesse, mille tootmiseks kasutatakse optimaalselt ressursse. Panustame pidevalt võtmeisikute pädevuse tõstmiseks keskkonnahoidlike hangete läbiviimiseks, mille tulemusel on igal aastal läbi viidud keskkonnahoidlike hangete arv tõusnud.

Kliinikumile on oluline, et Kliinikumis korraldatud ja Kliinikumi poolt korraldatavad sündmused toimuksid võimalikult keskkonnahoidlikult. Selleks koostas Kliinikum 2023. aastal keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise juhendi. Juhendis on ressursitõhusamad suunised toidu valimisele, transpordile, materjalide valikule, jäätmekäitlusele ja kommunikatsioonile.

Kliinikum otsib pidevalt lahendusi ühekordsete tarvikute asendamiseks korduvkasutatavate tarvikutega. 2023. aastal alustati arutelu võtta sterilisatsiooniosakonnas kasutusele paberpakendamise asemel sterilisatsioonikonteinerid, alustati otsinguid plastmassist tabletitopside asendamiseks paberist topsidega (oluline on leida lahendus, mis ei oleks lamineeritud) ning hakati kasutama puhastamisel ühekordsete koristuslinade asemel korduskasutatavaid mikrokiust koristustekstiile.

2023. aastal jätkuvalt ei kasutatud ühekordseid toidunõusid ei patsientide toitlustamisel ega töötajate toitlustamisel.

Kliinikum proovib leida lahendusi kasutuselt maha läinud tarvikutele, mistõttu 2023. aastal Kliinikum:

- saatis 64 kasutatud voodit Ukraina sõjaväe veteranide haiglale;
- pakkus kasutatud mööblit oma töötajatele läbi Facebooki Taaskasutusgrupi;
- alustas www.osta.ee keskkonnas Kliinikumis enam mitte kasutust leidvate asjade pakumist.

Jätkusuutlikkusega arvestamine uute ravikorpuste puhul

Parim võimalus jätkusuutlikkusesse panustada, on uute ravikorpuste planeerimisel arvestada erinevate jätkusuutlikkuse põhimõtetega. Kliinikumi uutes 2023. aastal avatud C- ja M-korpustes on järgmised jätkusuutlikud lahendused:

- ühekohalised palatid, mis tagavad võimaluse patsiendi lähedase juuresolekuks ning vajadusel patsiendi isoleerimiseks;
- võimalus vajadusel mahutada ka rohkem patsiente (kahe patsiendi valmidus osades ühekohalistes tavapalatiites);
- piisaval hulgal kaasaegsetele nõuetele vastavaid isolaator-palateid;
- võimalus tekitada lisaravikohti nt masskannatanutega õnnetuste puhul (ravigaasid ja elektrivarustus operatsiooniploki taastumisalal, EMO ootealadel);
- võimalus viia osa voodikohti üle või tekitada juurde maa-aluses parklas (ravigaasid ja elektrivarustus);
- unifitseeritud lahendused voodikohtade varustatuses, õekutses jms;
- tööjõuvajadust vähendavate lahenduste kasutuselevõtt (jäätme- ja pesutorud, automaatne lift-ladu).

Bioloogiline mitmekesisus

Kliinikum osaleb Tartu ROHERingi projektis, mille eesmärk on tõsta elurikkust linnas, leevendada kliimamuutustest tulenevat mõju ning luua hea elukeskkond kõigile. Seetõttu vähendati Kliinikumis 2023. aastal niitmissagedust kõigil aladel. Ainult korra suve jooksul niideti Ravila 17, N. Lunini 12 ja Viljandi mnt 2/N. Lunini 22 aladel. Vähesel niitmisega toetame kohalikke taime- ja loomaliike. Elurikas linnaloodus pakub lisaks silmailule mitmeid hüvesid – puhtam õhk, madalam õhutemperatuur, vähem üleujutusi ja tolmendatud viljapuud. Lisaks rajati L. Puusepa 6 parki kaks lilleniidumuru ala.

Kriisivalmisoleku ja toimepidevuse tagamine

Kriisivalmisoleku ja toimepidevuse tagamiseks tugevdas Kliinikum 2023. aastal kriitilisi tugifunktsioone, paigaldas täiendavaid varugeneraatoreid ning kütusemahuteid. Viidi läbi kaks masskannatanutega suurõnnetuse õppust ning osaleti üle-eestilisel suurõppusel CREVEX 2023. Suurendatud on Kliinikumi apteegivarusid.

TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUM

Kliinikumi haiglad ja kiirabi

Kliinikumi haiglad ja kiirabi
teenindavad kogu Lõuna-Eesti
regiooni

TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUMI KONTSERNI KUULUVAD:

SA Tartu Ülikooli Kliinikum

Lõuna-Eesti Haigla AS

Põlva Haigla AS

Valga Haigla AS

SA Tartu Kiirabi

Lõuna-Eesti Haigla AS

Üldosa

Lõuna-Eesti Haigla AS (edaspidi nimetatud ka Lõuna-Eesti Haigla) on Kagu-Eesti suurim tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande teenuseid osutav ettevõtte ja ühtlasi suurim tööandja Kagu-Eestis. Haigla strateegiline eesmärk on osutada kvaliteetseid tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande teenuseid ning säilitada Kagu-Eesti elanike vajadusest lähtuv, välja kujunenud tervishoiuteenuste osutamise struktuur ja tagada ööpäevaringne erakorraline arstiabi.

Üle 25% haigla patsientidest tulevad ravile väljastpoolt Võrumaad. Haigla tagab ööpäevaringset valmisolekut neljal arstilikul erialal ning ööpäevaringselt töötab labor, tehakse radioloogilisi uuringuid ja erakorralisi operatsioone.

Lõuna-Eesti Haigla AS aktsiaid omavad kaks juriidilist isikut. Enamusaktsionäriks on SA Tartu Ülikooli Kliinikum, millele kuulub 51% aktsiatest ja vähemusaktsionäriks MTÜ Võrumaa Omavalitsuste Liit. Lõuna-Eesti Haigla AS omab 100% kahe tütarettevõtte osakutest, Pesuring OÜ ja Metsakohvik OÜ.

Haigla meditsiiniteenuste struktuuri moodustavad kuus osakonda (sisehaiguste osakond, psühhiaatriaosakond, kirurgiaosakond, sünnitus-günekoloogia osakond, anestesioloogia-intensiivravi osakond, erakorralise meditsiini osakond, kiirabi osakond) ja kaks keskust (õendusabikeskus, taastusravi keskus) ning üks teenistus (diagnostikateenistus).

Ravitegevus

Statsionaaris raviti kokku 3596 patsienti, mis oli 3% vähem kui eelmisel aastal, samas tõusis päevaravis ravitud haigete arv 13%. Haigete keskmine voodis viibimine oli aktiivris 8,1 päeva. Haigla voodihõive näitaja oli 73,7%. Voodipäevade arv tervikuna veidi suurenes, seoses keskmise voodis viibimise pikenedamisega 5% võrra.

Ambulatoorses arstiabis vähenes patsientide arv 4% ning EMO-s 3%. Vastu võeti 343 sünnitust ja sündis 345 last. Sünnituste arv vähenes eelmise 2022. aastaga võrreldes 24%. Lõuna-Eesti Haigla on jätkuvalt Eestis kõige suurema sündide arvuga üldhaigla. Haiglasse paigutatud kõigist haigetest moodustasid 81% erakorralised haiged. Ambulatoorset arstiabi osutati haiglas kokku 19 erialal. Arsti vastuvõtte tehti kokku 33 576. Jätkuvalt suurenes õe ja ämmaemanda iseseisvate vastuvõttude arv, mis on olnud kasvutrendis viimased viis aastat.

Ettevõtte tervishoiuteenuste müügitulu suurenes aastaga 16,5%. Tervisekassale müüdnud tervishoiuteenuste müügimaht ületas 15,1 miljonit eurot.

Kiirabi

Kiirabiteenus osutas Lõuna-Eesti Haigla kolme õebrigadiga. Brigadide baasid asuvad Võrus ja Antslas. Kiirabiteenus on väga hästi integreeritud haiglateenuste struktuuri. Igal tööpäeva hommikul raporteerivad telesilla abil kiirabibaasid valvearstidele ööpäeva jooksul toimunud sündmustest ja haiglasse toodud patsientidest ning saavad valvearstidelt otsest tagasisidet. Kiirabi visiitide üldarv oli 6648, mis on 14% vähem kui eelneval aastal.

Õendusabi

Haigla osutab ambulatoorse ja statsionaarset õendusabi ning üldhooldekodu teenust. Statsionaarset õendusabi osutati 531 patsiendile, koduõendusvisiite tehti 6970 ja hooldekodu teenust kasutas 37 klienti. Õendusabi teenuse osutamise mahud on olnud viimase viie aasta jooksul stabiilsed. Tulud on tõusnud seoses hindade tõusuga.

Töötajad

Lõuna-Eesti Haiglas töötas 31.12.2023 aasta seisuga 479 inimest 399 ametikohal. Arste töötas haiglas 69, kokku 43 ametikohal, ja õendusosalal 186 töötajat, kes täitsid 159 ametikohta. Aasta jooksul töötas haiglas 14 arst-residenti, kellest aasta lõpus oli töö 4.

Investeeringud

2023. aastal renoveeriti täielikult kirurgiaosakonna palatikorpus ja mais valmis haigla katusel koos katusekatte- ja piksekaitse uuendamisega 120kW nominaalvõimsusega päikeseelektrijaam. Aasta viimasel kuul lõpetati seitse EU kaasfinantseerimisel olevat projekti, milleks olid: lamekatuste soojustamine; intensiivravisosakonna, sh isolatsioonipalatiite, uuendamine; valgustuse uuendamine; soojatrasside ja soojaautomaatika uuendamine; ventilatsioonisüsteemi uuendamine; 320kW võimsusega voolugeneraatori soetamine ja elektri jaotussõlme automaatika uuendamine; kahe transpordiliifti uuendamine. Kokku investeeriti hoonesse eelmisel aastal 3 912 585 eurot, meditsiiniseadmete uuendamisse 455 794 eurot ja teistesse seadmetesse 64 867 eurot.

Panus keskkonnahoidu

Keskkonnahoiu vaates astusime eelmisel aastal pika sammu edasi. Alustasime roheenergia tootmist ja käivitasime haiglahoone katusel päikeseelektrijaama, tarbides ise kogu toodetud energia. Energiasäästu eesmärgil soojustasime lamekatused, asendasime vanad valgustid LED valgustitega ja osaliselt ka liikumisanduritega. Uuendasime ventilatsiooniseadmeid ja soojatrasse ning ruumide soojareguleerimise automaatikat. Eelmisel aastal uuendasime jäätmete liigiti kogumise korda, tõstsime töötajate prügi sorteerimise teadlikkust ja ostsime juurde uusi liigiti kogumise konteinereid. Fookuses on ka ühekordsete haiglatarvikute ratsionaalne kasutamine ja töötajate elektrisõidukitele laadimisvõimaluste pakkumine.

Põlva Haigla AS

Üldosa

Põlva Haigla AS-is (edaspidi nimetatud ka Põlva Haigla) on sise-, kirurgia-, taastus- ja õendusabi osakonnad, kus antakse erakorralist meditsiiniabi, ravitakse sisehaigusi ja tehakse operatsioone. Põlva Haigla erakorralise meditsiini osakonnas osutatakse vältimatut abi nii kiirabiga toodud kui ka ise haiglasse pöördunud inimestele. Lähtuvalt haiguslikust seisundist suunatakse patsient statsionaarsele haiglaravile või nõustamise järgselt koju, kus ta jääb enamasti perearsti jälgimisele. Vajalikke uuringuid ja analüüse tehakse ööpäevaringselt. Lähtuvalt patsiendi seisundist tehakse koostööd teiste Lõuna-Eesti haiglatega kvaliteetse teenuse pakkumiseks.

Põlva Haigla ämmaemanduskeskus toetab naisi ja peresid lapseootuse eel ja ajal ning sünnituse järgselt. Pakutakse iseseisvat ämmaemandusteenust. Ravitakse naistehaigusi ja nõustatakse günekoloogilistel teemadel. Ämmaemanduskeskus sai endale eelmisel aastal uue kuulmisskriiningu aparraadi ja kardiotokograafi aparraadi (KTG), mis on väga vajalikud igapäevatoos naiste ja peredega, et pakkuda kõrge kvaliteediga teenuseid. Keskusel on hea meel, et peredel on võimalik kohapeal teostada uuringuid ilma, et nad peaksid selleks kaugemale sõitma. Haigla soovib olla jätkuvalt olemas peredele nende kodukohas ja pakkuda igakülgset tuge pereks kasvamisel.

Haiglas osutatakse erinevat tüüpi taastusravi ja rehabilitatsiooniteenuseid. Samuti on haiglas iseseisev statsionaarne õendusabi osakond. Pakutakse koduõenduse võimalust ning koolitervishoiu teenust. Haiglas on vaimse tervise kabinet, et toetada psühhiaatrilise abiga lapsi ja noori.

Haigla juurde kuulub esmatasandi tervisekeskus koos perearstide ja pereõdedega. Tervisekeskuses töötab 7 perearsti ja 15 pereõde, kellega käib tihe koostöö.

2023. aasta osutati Põlva Haiglas tervishoiuteenused mahus 11,4 miljoni euro eest, sealhulgas Tervisekassale 9,75 miljoni euro eest. Tervisekassa leping täideti 102%-liselt ning ravijuhtude osas 114%. 2023. aasta oktoobris avati täiendavad 10 voodikohta, s.t. kokku 18 voodikohta taastusravi statsionaarse ravi tarbeks, mis on hea algus Lõuna-Eesti taastusravikeskuse loomiseks. 2023. aasta keskmine voodikohtade arv suurenes 92 voodikohale (2022. aastal keskmiselt avatud 90 voodikohta).

Investeeringuid põhivarasse tehti 2023. aastal kokku summas 1,5 miljonit eurot (2022.aastal 0,4 miljonit eurot). Põlva Haigla sai sihtfinantseeringuid põhivara soetuseks kokku summas 1,03 miljonit eurot. 2023. aastal alustati erakorralise meditsiini osakonna ruumide renoveerimisega. Isolatsioonipalatid valmisid aasta lõpuks ning kogu osakond valmib hiljemalt 2024. aasta kevad-suvel. Projekti tulemusena suudame pakkuda kvaliteetset ning tänapäeva nõuetele vastavat erakorralist meditsiinilist abi. Investeeriti elektri toimepidevuse suurendamiseks soetades uue peajaotla ning generaatori koos kütusemahutiga. Projekti tulemusena on kogu haigla kaetud avariigeneraatoriga ning elektri kadumisel suudab haigla iseseisvalt hakkama saada vähemalt 72 tundi. Soetati uus patsiendiveo kaubik patsientide paremaks ning ohutumaks transpordiks.

Ravitegevus

2023. aastal teostati Põlva Haiglas 19781 arsti vastuvõttu, mis on 0,5% rohkem kui eelneval aastal. Õe- ja ämmaemandate iseseisvate vastuvõttude arv kasvas 408 võrra ehk 9,2% võrreldes eelmise aastaga. 2023. aastal on Põlva Haigla statsionaarsel ravil viibinud ja haiglast välja kirjutatud patsiente 3% vähem kui 2022. aastal, see-eest suurenes oluliselt (19%) päevaravil viibinud patsientide arv. Voodihõive on 2023. aasta andmetel keskmiselt 72%. Ravikestvus aktiivravil on suurenenud keskmiselt 0,5 päeva võrra.

Kirurgilise profiili ravimaht on suurenenud 2023. aastal. Statsionaaris opereeritud patsientide hulk on suurenenud 0,7%. Päevaravil opereeritud patsientide arv on tõusnud 12%, võrreldes eelneva perioodiga. Aina enam pakutakse patsientidele võimalust saada laparoskoopilist kubemesonga kirurgiat, aga ka seedetrakti endoskoopilisi uuringuid sedatsioonis.

Erakorralise meditsiini osakonda pöördus 2023. aasta jooksul 2,1% ehk 120 patsienti rohkem kui 2022. aastal. Erakorralistest haigetest hospitaliseeriti Põlva Haiglasse 15%, 4% abivajajatest suunati edasi kõrgema etapi haiglasse ja 81% ei vajanud haiglaravi ja suunati kodusele ravile.

Iseseisvas õendusabis raviti 2023. aastal 430 patsienti, ravikestus tõusis keskmiselt 1,6 päeva võrra ja niisamuti suurenesid hooldustegevused. Esialgne Tervisekassa eelarve täideti 100%-liselt ja saadud lisavahenditega Tervisekassalt suurenes eelarve ligikaudu 30% esialgsest eelarvest 2023. aastal.

Sisehaiguste statsionaaris raviti 2023. aastal 933 haiget, ravikvaliteeti tõstis täiendava valveõe ja hooldaja lisandumine päevasesse valveringi.

Keskkonnahoidlik haigla

Aastal 2023 jätkas Põlva Haigla keskkonnateemadega tegelemist ning liikumist keskkonnahoidlikuma haigla suunas. Jätkati eelmise aasta süsiniku jalajälje hindamise tulemusel valminud arvutusmudeli uuendamist ning mõõdeti 2022. aasta andmete põhjal haigla süsiniku jalajälge. Põlva Haigla 2022. aastal oli süsiniku jalajalg 2 282 tonni CO₂ekvivalenti, millest suurema osa (63%) moodustavad kaudsed heited. Kaudsetest emissioonidest suurima mõjuga on töötajate tööle-koju sõitmine (496 t CO₂ekv), sisseostetud meditsiinitarvikud (299 t CO₂ekv) ja jäätmed (262 t CO₂ekv). Kogu süsiniku jalajalg on eelneva aastaga võrreldes vähenenud 1% võrra.

Kaudsetest heidetest tingitud mõjude vähendamiseks toimib haiglal töötajate jaoks 2022. aasta lõpus käima pandud ühisbussiliin Tartu-Põlva marsruudil, et vähendada autodega üksi sõitvate töötajate arvu. Samuti rajati tervislikuma ja keskkonnasäästlikuma transpordivahendi kasutamise soodustamiseks rattamaja, kus saab jalgratast mugavalt ja turvaliselt hoiustada. Lisaks tõhustati sorteerimist ning lisati kõikidesse osakondadesse biojätmete kogumiskastid.

Aastal 2023 juurutati EMAS-i keskkonnajuhtimissüsteemi haiglas, koostati keskkonnanaruanne ning pandi paika tegevuskava haigla kliimamõjude vähendamiseks. Aasta lõpus läbiti edukalt ka sertifitseerimisauditid ning tuleva aasta algul on oodata ametliku registreerimistunnistuse omistamist.

Aasta lõpus läbiti edukalt ka sertifitseerimisauditid ning 2024. aasta algul loodetakse saada ametlik registreerimistunnistus.

Patsientide rahulolu

Patsientide rahuolu hindamiseks viime sobiva regulaarsusega läbi patsientide rahuolu uuringuid, toimib patsientide kaebuste ja ettepanekute süsteem ja aina rohkem kasutatakse patsientide ohutusjuhtumite infosüsteemi.

Statsionaarse ravi patsientide rahulolu uuring viidi läbi 2023. aasta aprillis. Põlva Haiglas osutatud teenusega olid 87% vastanutest väga rahul ja üldiselt rahul.

Patsientide ohutusjuhtumite infosüsteemis oli aruandeaastal teateid 9. Patsientide kirjalikke tänuavaldusi oli 19, neist 40% EMO töötajatele.

Põlva haiglas töötas 31.12.2023 seisuga 391 töötajat (16 töötajat rohkem võrreldes 2022. aastaga). Töötajate keskmine töösuhte kestus Põlva haiglas oli 11,4 aastat.

Valga Haigla AS

Üldosa

1997. aastal asutatud Valga Haigla AS (edaspidi nimetatud ka Valga Haigla) on Valgamaa suurim ettevõtte, pakkudes tööd ligi 380 inimesele, sealhulgas 63 arstile ja 111 õendustöötajale.

Valga Haigla eesmärk on pakkuda maksimaalses mahus aktiivravivõimekust, tagada ambulatoorsete erialade mitmekesisus, hea töökeskkond kolleegidele ning hooliv patsiendikeskne teenus patsiendile. Oleme olemasolevat väärtustav ja arengut soosiv haigla, kes soovib pakkuda kogukonnale maksimaalselt kodulähedasi teenuseid.

Koostöös Viljandi Haiglaga ja Kuressaare Haiglaga osaleme PAIK-projektis ning oleme Valgamaa kohalike omavalitsuste ja perearstide partneriks „Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudeli rakendamine kohalikul tasandil“ projektis. Eeltoodud projektides saadud kogemuse põhjal oleme uue algatusena loonud maakonnaülese tervishoiu ja sotsiaaltöö (TESO) töörühma, mis võimaldab teha tõhusamat koostööd teiste ametirühmadega, kes tegelevad Valgamaa elanike tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna probleemide ning üldise turvalisusega.

Ravitegevus

2023. aastal osutati ambulatoorset eriarstiabi Valga Haiglas 15 erialal ja ambulatoorseid vastuvõtte tehti kokku 28 591. See on 2% vähem kui aasta varem. E-konsultatsioonide arv suurenes 67%. Tasulisi vastuvõtte tehti 2023. aastal 19% rohkem kui varasemal 2022. aastal. Töötervishoius vähenes tasuliste vastuvõttude arv 48%, samas vältimatus arstiabis (EMO) suurenes 70%.

Õe iseseisvate vastuvõttude arv suurenes võrreldes eelneva perioodiga ambulatoorses psühhiaatrias ja reumatoloogias. Kõige suurem tõus oli vaimse tervise valdkonnas, kus 2023. aastal toimus 276 vastuvõttu, aasta varem toimus 165 vastuvõttu. Iseseisvate vastuvõttude arv langes günekoloogias, kirurgias ja sise ambulatoorses õe vastuvõttudes. Kokkuvõttes 3073 õe ja ämmaemanda iseseisvat vastuvõttu tähendas 13,5%-st teenuse mahu langust võrreldes eelneva aastaga. Koduõenduse visiite tehti kokku 4073, mida oli 8% enam kui aasta varem.

Statsionaarne ravitöö toimus 75 kuni 86 voodikohal, sh 25 kuni 31 voodikohta, mida kasutati statsionaarse õendusabi teenuseks. Haiglaravil viibis 1842 patsienti, nendest 347 statsionaarses õendusabis. Ravitud haigete arv ja voodipäevade arv võrrelduna eelmise perioodiga on vähenenud. Aktiivravis on kahel aastal ravikestus olnud 7,5 päeva. Voodihõive oli 61% (2022. aastal oli näitaja 66%).

Päevaravis osutatud teenuste maht aastate lõikes järjest suureneb. 2023. aastal osutati 819 patsiendile 1015 kirurgilist protseduuri. Ravitud haigete ja protseduuride arvu muutust 2023. aastal mõjutas eelkõige ambulatoorse otorinolarüngoloogia erialas vastuvõttude suurenemine ning sealt suunamine päevakirurgiasse.

Viia lause algusesse: Võrreldes 2022. aastaga on erakorralise meditsiini osakonda (EMO) pöördumiste arv vähenenud 4% võrra. EMO-sse on toodud kiirabi poolt või pöördus ise 7452 patsienti, neist 6129 (82%) on saanud ambulatoorset arstiabi ja 1122 (15%) on vajanud hospitaliseerimist erakorralistel näidustustel. Teise haiglasse saadeti edasi 2,6% haigetest.

Kiirabi

Valga Haigla on kolme kiirabibrigaadi pidaja, millest kaks asuvad Valga ja üks Tõrva linnas. 2023. aastal oli kiirabivisiitide arv 6067, mis oli võrreldes eelneva aastaga 6% vähem. Hospitaliseeritud patsientide arv vähenes 5%. Piiriülese koostöö raames meie kiirabibrigaadid väljakutseid Läti Vabariiki 2023. aastal ei osutanud.

Üld- ja erihoolekande teenused

Valga Haigla hoolekande osakonnas pakutakse klientidele üldhooldekodu tüüpi hooldusteenust, erihoolekande-teenust sügava liitpuudega isikutele ning päevahoiuteenust eakatele ja puudega isikutele. Kokku pakuti aruandeaasta jooksul üldhooldekodu tüüpi hooldusteenust nii lühemal kui pikemal perioodil 94 kliendile ning erihooldusteenust 20 kliendile. 1. juulist 2023 jõustunud hooldereformiga hakkas riik panustama hooldekodude kohatasude maksmisesse. Seeläbi on hoolekande osakonna voodihõive olnud väga kõrge (100%) ning teenusele soovijad ootavad ootejärjekorras.

Töötajad

Valga Haiglas töötas 31.12.2023. a seisuga 380 töötajat 302 ametikohal, sh 63 arsti (k.a 5 abiarsti) ja 111 öendustöötajat (k.a 16 abiõde). Residentuuri järel asus 2023. aastal Valga Haiglasse tööle kaks arsti ning õdedena alustasid tööd kaks tervishoiu kõrgkooli lõpetanut. Töötajate keskmine vanus on 50 aastat, sh arstide keskmine vanus on 54 ja öenduspersonalil 47 aastat. Töötajate keskmine tööstaaž on 12,5 aastat.

2023. aasta oktoobrikuus pälvis Valga Haigla MTÜ Peaasi.ee poolt välja antava vaimset tervist väärtustava organisatsiooni märgise. See tunnustus näitab, et märgise pälvinud organisatsioon hindab oma töötajate vaimset heaolu ning teeb teadlikke samme selleks, et inimeste tervis oleks hoitud. Valga Haiglale omistati pronkstase. Eestis jagati 2023. aastal märgis 126-le organisatsioonile.

Investeeringud

2023. aasta suurimaks investeeringuks oli erakorralise meditsiini osakonna (EMO) ruumide renoveerimine ning kahe kaasaegsetele nõuetele vastava isolatsioonipalati väljaehitamine. Elektrikatkestuse korral toimepidevuse tagamiseks soetati generaator ja UPS-id ning ehitati ümber pea- ja jaotuskilpide ühendused. Hoolekande osakonna akende vahetus võimaldas suurendada energia kokkuhoidu ja parandada üldhooldusteenusel olevate klientide tingimusi.

Mõju keskkonnale

Meie ökoloogilise jalajälje vähendamiseks korrastasime 2023. aastal jäätmete liigiti kogumise süsteemi ja paigaldasime üldkasutatavatesse koridoridesse konteinerid jäätmete liigiti kogumiseks. 2023. aastal tekkis meie tegevusest olmejäätmeid 1596m³ (2022: 1479m³), millest liigiti (vanapaber, segapakend, biojäätmed) kogusime 25% (2022: 19%). Valga Haigla teenuste osutamisega keskkonnale kaasneva mõju vähendamiseks võtame jätkuvalt kasutusele uusi lähenemisi, teeme investeeringuid kaasaegsesse tehnoloogiasse, mis aitab meil paremini kontrollida energia ja ressursside tarbimist, ning koolitame töötajaid. Meie eesmärk on pakkuda kogukonnale kvaliteetset tervishoiuteenust, kasutades seejuures jätkusuutlike meetodeid.

Tartu Kiirabi SA

31. detsembri 2023. aasta seisuga osutas SA Tartu Kiirabi (edaspidi nimetatud ka Tartu Kiirabi) kiirabiteenust kokku 26 kiirabibrigaadiga Tartu-, Jõgeva-, Järva-, Põlva-, Valga- ja Viljandimaal. Kolm Tartu kiirabi brigaadi on reanimobiilibrigaadid, sh üks vastsündinutele ja lastele spetsialiseerunud reanimobiilibrigaad.

Lisategevustena on Tartu Kiirabil koolituskeskus nii oma kui teiste tervishoiuteenuse osutajate töötajate ja ka elanikkonna koolitamiseks. Teist aastat koolitati projekti "Elupäästev esmaabi põhikooli lõpetajatele" raames Tartu linna koolides kokku 1184 õpilast (2022. aastal 702 õpilast). Samuti viidi läbi aktsioon „Sinu käed päästavad elu“, mille raames õpetati viie päeva jooksul 72 erinevas kohas elustamisoskuseid kokku 3765 inimesele. Osaleti riigis korraldatavate ürituste meditsiinilisel julgestamisel. Suurimad neist olid WRC Rally Estonia ning Tartu Maratoni üritused.

Struktuuri muutus

2023. aastal viidi Tartu Kiirabis läbi struktuurimuutus. Seoses kõikide operatiivteenistuste struktuuride juhtimistasandi ühtlustamisega alustasid 01.11.2023. Tartu Kiirabis tööd välijuhi, kelle ülesandeks on seadusest tulenevalt korraldada oma vastutuspiirkonnas kiirabibrigaadide tegevust suures mahus kiirabi vajavatel sündmustel. Seoses välijuhtide tööle asumisega tekkis Tartu Kiirabis operatiivosakond, mida juhib operatiivjuht. Lisaks võeti tööle haldusjuht ning ülemõe ametikoht muudeti õendusjuhi ametikohaks. Struktuurimuutusega muutusid kõik lisa juhtimisülesannetega ametikohad tähtajalisteks.

Ravitegevus

2023. aastal tehti Tartu Kiirabi 26 brigaadiga kokku 57188 kiirabivisiiti, mis on 5027 visiiti ehk 8,8% vähem kui 2022. aastal. Eelneval kolmel aastal toimus pidev visiitide arvu tõus. Võrreldes 2022. aastaga on visiitide arv langenud kõikides maakondades. 2023. aastal vähenes reanimobiilibrigaadide visiitide arv 853 visiidi võrra ehk 38%. Üle poolte visiitidest moodustavad C prioriteediga kutsed ning võrreldes eelmise aastaga on nende osakaal suurenenud. Vähenenud on B prioriteediga kutsete osakaal. A ja D prioriteediga kutsete osakaal püsib eelmise aastaga võrreldes samal tasemel. 2023. aastal hospitaliseeriti 57 188 väljakutsest 21 232 patsienti ehk 37% kõigist kutsetest. Kahel eelneva aastal oli hospitaliseerimise protsent 35%. Elustamisi kliinilisest surmast oli Tartu Kiirabi brigaadidel 150, mis on 36 võrra vähem kui eelmisel aastal. Esmaselt edukalt elustatud ehk elustamisjärgses seisundis hospitaliseeritud patsientide arv oli 62 ehk 41% elustatutest (2022. aastal 43%), 11 juhul hospitaliseeriti patsient haiglasse elustades.

Patsientide rahulolu

2023. aasta patsientide rahulolu uuring viidi läbi perioodil november – detsember. Kokku helistati 800 inimesele, kellest uuringule vastas ning küsitleti 506 inimest (63%). Patsientideks osutus 82% vastanutest, ülejäänud olid kiirabi kutsujad või lähedased. SA Tartu Kiirabi tööga on üldiselt rahul 95% vastajatest, rahul 81% (2022. a 78%) ning pigem rahul 14% (2022 a samuti 14%) vastajatest. Paari protsendi võrra olid paranenud hinnangud kiirabi sõbralikkusest ja suhtlemisoskusest. Hinnang professionaalsusele püsis samal tasemel (72%). Osutatud ravi hindas heaks 69% vastanutest (2022. a 70%), pigem heaks 21% vastanutest ning pigem halvaks ja halvaks 3% (2022. a 1%) vastanutest.

Töötajate rahulolu

Seisuga 31.12.2023. a töötas Tartu Kiirabis 568 töötajat: arste 115 (neist reanimobiilibrigaadi arste 40), õdesid 263, kiirabitehnikuid 147. Tööpere on kasvanud 14 inimese võrra.

Töötajate rahulolu uuring viidi läbi 2023. aasta septembris. Kõigil töötajatel oli võimalus osaleda rahulolu uuringus vastates veebis läbiviidud küsitlusele. Uuringus osales 249 töötajat (44%), mis on hea tulemus, sest viimastel aastatel ei ole rahulolu uuringuid läbi viidud. Ametikoha järgi oli uuringus kõige rohkem esindatud kiirabis töötavad õed, kellest kolmandik olid õed ja neljandik vastutavad õed ning samavõrd hulgas ka arste ja kiirabitehnikuid.

Vastanute hulgas olid esindatud kõikide baaside töötajad. SA Tartu Kiirabis töötamisega on väga rahul või pigem rahul 99,2% töötajatest. Võib väita, et SA Tartu Kiirabi on atraktiivne tööandja. Enamus (97,6%) uuringus osalenutest soovitasid kindlasti või pigem soovitasid SA Tartu Kiirabis töötamist oma tuttavatele ja sõpradele. Töötajate rahulolu tööülesannetega seoses mõjutavad paljud tegurid: töö sisu (ülesanded, kohustused, vastutus), erialase arengu- ja koolitusvõimalused, juhtimine, töökeskkond, töötasu, täiendavad hüvitised ja võimalused töötajate motiveerimiseks (lisapuhkus, vaimse tervise toetamine, ühisüritused). Uuringust selgus, et enim ollakse rahul erialaste arengu- ja koolitusvõimalustega, töökeskkonnaga, tööõhkkonnaga, töö sisuga, Tartu Kiirabi juhtimisega ja kiirabis töötamisega.

Peamised finantssuhtarvud

Võtmenäitaja	2019	2020	2021	2022	2023
Käibe kasv ¹	9,4%	8,1%	10,6%	6,8%	16,7%
Tulemi kasv ²	54,9%	-35,6%	-36,6%	45,6%	87,9%
Puhasrentaablus ³	5,04	3,00	1,72	2,34	3,77
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja ⁴	2,33	1,92	1,63	1,28	1,52
ROA ⁵	5,6%	3,3%	2,1%	2,9%	4,6%
ROE ⁶	7,7%	4,4%	3,0%	4,3%	7,4%

Võtmenäitajate arvutamise valemid:

¹ (tulu ettevõtlusest aruandeaastal - tulu ettevõtlusest eelneval aruandeaastal) / tulu ettevõtlusest eelneval aruandeaastal * 100

² (aruandeaasta tulem - eelneva aruandeaasta tulem) / eelneva aruandeaasta tulem * 100

³ aruandeaasta tulem / tulu ettevõtlusest * 100

⁴ käibevara / lühiajalised kohustused

⁵ aruandeaasta tulem / varad kokku * 100

⁶ aruandeaasta tulem / netovara * 100

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa
VARAD			
Käibevarad			
Raha	26 367 942	35 121 414	2
Nõuded ja ettemaksed	59 941 061	32 520 638	3
Varud	9 419 046	8 615 429	5
Käibevarad kokku	95 728 049	76 257 481	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	1 981	1 981	8
Nõuded ja ettemaksed	103 818	167 135	3
Kinnisvarainvesteeringud	2 039 912	2 108 893	10
Materiaalsed põhivarad	206 218 899	178 221 000	11
Immateriaalsed põhivarad	10 313 828	8 435 724	12
Põhivarad kokku	218 678 438	188 934 733	
VARAD KOKKU	314 406 487	265 192 214	
KOHUSTISED JA NETOVARA			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	5 471 825	3 229 929	15
Võlad ja ettemaksed	56 595 059	56 459 904	16
Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	1 097 207	91 441	20
Lühiajalised kohustised kokku	63 164 091	59 781 274	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	49 949 792	20 143 590	15
Võlad ja ettemaksed	6 299 510	4 641 970	16
Pikaajalised kohustised kokku	56 249 302	24 785 560	
KOHUSTISED KOKKU	119 413 393	84 566 834	
Netovara			
Emaettevõtja asutajatele kuuluv netovara			
Sihtkapital	33 773 392	33 773 392	
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	137 651 173	130 306 784	
Aruandeperioodi tulem	11 845 451	7 344 389	
Kokku emaettevõtja asutajatele kuuluv netovara	183 270 016	171 424 565	
Vähemusosalus	11 723 078	9 200 815	
NETOVARA KOKKU	194 993 094	180 625 380	
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	314 406 487	265 192 214	

Konsolideeritud tulemiaruanne

	2023	2022	Lisa
Annetused ja toetused	14 449 091	14 639 435	20
Tulud ettevõtlusest	381 025 814	326 387 992	21
Muud tulud	5 799 246	5 273 575	22
Kokku tulud	401 274 151	346 301 002	
Mitmesugused tegevuskulud	-112 686 703	-99 700 094	23
Tööjõukulud	-232 919 248	-198 453 501	24
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-15 322 873	-16 801 661	10,11,12
Muud kulud	-25 339 050	-23 535 785	25
Kokku kulud	-386 267 874	-338 491 041	
Põhitegevuse tulem	15 006 277	7 809 961	
Intressikulud	-1 915 530	-228 311	26
Muud finantstulud ja -kulud	1 276 967	66 927	26
Aruandeaasta tulem	14 367 714	7 648 577	
Emaettevõtte osa tulemist	11 845 451	7 344 389	
Vähemusosaluse osa tulemist	2 522 263	304 188	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	2023	2022	Lisa
Rahavood majandustegevusest			
Põhitegevuse tulem	15 006 277	7 809 961	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	15 322 873	16 801 661	10,11,12
Kasum põhivarade müügist	-80 981	1 795	22
Tuludesse kantud sihtfinantseerimine	-14 449 091	-14 639 435	20
Muud mitterahalised tehingud põhivaradega	-1 043 773	-92 232	20
Eraldiste moodustamine	2 049 239	445 707	19
Muud mitterahalised tehingud	-15 053	75 062	
Nõuete ja ettemaksete muutus	-24 592 214	17 974 895	
Varude muutus	-803 618	-2 492 685	
Kohustiste ja ettemaksete muutus	2 845 021	4 652 138	
Makstud intressid	-1 332 924	-166 204	
Sihtotstarbelised laekumised	1 764 730	114 471	
Rahavood majandustegevusest kokku	-5 329 514	30 485 134	20
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekumised põhivarade sihtfinantseerimisest	9 680 028	11 765 962	
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-46 391 403	-43 410 631	20
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	86 580	11 125	
Laekunud intressid	1 152 738	7 235	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-35 472 057	-31 626 309	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	36 200 000	5 000 000	
Saadud laenude tagasimaksed	-3 906 915	-2 686 889	
Kapitalirendi tagasimaksed	-244 986	-240 327	
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	32 048 099	2 072 784	
Rahavood kokku	-8 753 472	931 609	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	35 121 414	34 189 805	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-8 753 472	931 609	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	26 367 942	35 121 414	

Konsolideeritud netovara aruanne

	Sihtkapital	Akumuleeritud tulem	Vähemusosalus	Kokku netovara
Saldo 31.12.2021	33 773 392	130 306 784	8 896 627	172 976 803
Aruandeaasta tulem	0	7 344 389	304 188	7 648 577
Saldo 31.12.2022	33 773 392	137 651 173	9 200 815	180 625 380
Aruandeaasta tulem	0	11 845 451	2 522 263	14 367 714
Saldo 31.12.2021	33 773 392	149 496 624	11 723 078	194 993 094

Lisad lehekülgedel 86 kuni 119 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Tartu Ülikooli Kliinikumi 2023. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standardiga. Eesti Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhend. Juhendis kirjeldatud arvestusmeetodid tulenevad raamatupidamise seadusest ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest, samuti rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Konsolideeritud tulemiaruaruande koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud tulemiaruaruande skeemist nr. 1.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2023 ja lõppes 31. detsembril 2023. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid aruandekuupäeva 31.12.2023 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Aruandekuupäeva järgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

2023. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtjate AS Põlva Haigla, SA Tartu Kiirabi, AS Lõuna-Eesti Haigla, sh AS Lõuna-Eesti Haigla tütarettevõtjate – OÜ Metsakohvik, OÜ Pesuring – ja AS Valga Haigla finantsnäitajad (edaspidi koos nimetatud Kliinikumi kontsern). Informatsioon tütarettevõtjate kohta on toodud lisas 8.

Konsolideeritud aruande koostamine

2023. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad SA Tartu Ülikooli Kliinikumi (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete AS Lõuna-Eesti Haigla, SA Tartu Kiirabi, AS Valga Haigla ja AS Põlva Haigla finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all olevate tütarettevõtjate finantsnäitajad. Ema- ja tütarettevõtjate vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustised, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on konsolideeritud aastaaruandest elimineeritud. Vajadusel on tütarettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks Kliinikumi kontserni arvestuspõhimõtetetele.

Vähemusomanike osa tütarettevõtjate tulemusel ja omakapitalis on konsolideeritud tulemiaruaruandes näidatud eraldi kirjel ja konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjaks loetakse ettevõtet, mille üle on Kliinikumi kontsernil kontroll. Tütarettevõtja loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui Kliinikumi kontsern omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütar-ettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütar-ettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtja definitsioonile vastavad ka mitteäriühingud (sihtasutused). Kui Kliinikumi kontsern omab sihtasutuses valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na.

Sidusettevõtjad

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Kliinikumi kontsern omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Kliinikumi kontsern omab ettevõttes 20–50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Kui Kliinikumi kontsern omab sihtasutuses olulist mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), osalust ega finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata. Sissemaksud osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuse kuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (s.t nagu omandatud varad ja kohustised olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Osalused sihtasutustes

Osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes (sihtasutustes) kajastatakse järgmiselt:

- Kui Kliinikumi kontserni üksus omab sihtasutuse valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na;
- Kui Kliinikumi kontsern omab sihtasutuses olulist mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), osalust ega ka finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata (sissemaksud osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuse kuluna).

Kontrolli ja olulise mõju määramisel sihtasutustes arvestatakse ka asjaolu, kas Kliinikumi kontsernile lähevad üle sihtasutuse varad selle likvideerimisel.

Kliinikumi kontsern omab valitsevat mõju (üle 50% hääleõigusest) Sihtasutuses Tartu Kiirabi (vt lisa 8). Kliinikumi kontsern osaleb nelja asutatud sihtasutuse tegevuses sihtasutuste nõukogude kaudu, nimetades nendesse oma esindaja(d).

Kliinikum on asutajaliige järgmistes sihtasutustes:

- Sihtasutus Ida-Viru Keskaigla
- Sihtasutus Bengt Björkstén Fond
- Sihtasutus Eesti Agrenska Fond
- Sihtasutus Eesti Tervishoiu Pildipank

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse konsolideeritava üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded: bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lisadena, on investeringud tütarettevõtjatesse kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvarad

Kliinikumi kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud. Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kliinikumi kontsern võtab endale kohustise teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Pikaajaliste finantsinvesteeringutena (muude pikaajaliste investeeringutena aktsiatesse ja väärtpaberitesse ning pikaajaliste nõuetenä) kajastatakse väärtpabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne), mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (v.a investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse), kindla lunastustähtajaga väärtpaberid, mille lunastustähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva, ning antud laenud, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavaid asjaolusid. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga).

Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam

1. finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusest ja
2. bilansilisest jääkväärtusest korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud. Allahindluste tühistamisi kajastatakse tulemiaruanandes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruanDES kASSAS olevat sularaha, arvelduskontode jääke ja deposiite, mille tähtaeg on bilansipäevast arvates lühem kui kolm kuud.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised.

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro (s.o Kliinikumi kontserni arvestusvaluuta).

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Kõik välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised (rahas tasutavad nõuded ja laenud) on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid on kajastatud tulemiaruanDES perioodi tulu ja kuluna. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustisi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad), aruandekuupäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursi alusel.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse Kliinikumi kontserni tavapärase majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (s.t vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas.

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse tulemiaruanDES mitmesuguste tegevuskuludena.

Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas. Nõuetena kajastatakse ka deposiidid, mille tähtaeg on bilansipäevast arvates üle kolme kuu.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude tulude kajastamisel aastavahetusel näidatakse grupis "Nõuded ja ettemaksed" eraldi real.

Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks Kliinikumi kontserni tavapärase majandustegevuse käigus, mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus ja materjalid ja tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel.

Varudeks on tooraine ja materjal, ostetud kaubad müügiks ja ettemaksed hankijatele varude eest.

Vastutaval hoiul olevate tervishoiualase hädaolukorra ravimite ja tuberkuloosiravimite varu kohta peetakse arvestust bilansiväliselt.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud on algselt võetud arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Kuna Kliinikumi kontsern kuulub avalikku sektorisse, siis on lähtutud avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse erisustest varude arvestamisel. Tulenevalt avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendi jõustumisest 1. jaanuaril 2004 on varude soetamisel tasutud käibemaks ja muud tagastamisele mittekuuluvad maksud kajastatud soetamishetkel kuluna ning seda ei kajastata varude soetusmaksumuse koosseisus.

Varude soetusmaksumuse kuludesse kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse ainult selliseid kinnisvaraobjekte (maa, hoone, hoone osa), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ei kasutata oma põhitegevuses.

Mõningaid kinnisvaraobjekte (maa, hoone) kasutatakse peamiselt enda majandustegevuses, kuid ebaolulises osas ka renditulu teenimise eesmärgil. Need kinnisvaraobjektid ei ole eraldi võõrandatavad, mistõttu kajastatakse kogu objekti materiaalse põhivarana.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud. Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalsete põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalsete põhivarade mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioonikulu ja kahjumeid väärtuse langusest kajastatakse tulemiaruanDES analoogiliselt materiaalsete põhivarade amortisatsioonikuluga ning kulumit arvestatakse lineaarse meetodi järgi, rakendades 2–5% amortisatsioonimäära aastas.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud tulem kajastatakse lõpetamise perioodi tulemiaruanDES muude tulude või muude kulude real.

Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber.

Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle vararühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalsed põhivarad

Materiaalsete põhivaradena on bilansis kajastatud Kliinikumi kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid, mille hinnanguline kasutusiga on rohkem kui üks aasta ja soetusmaksumus ületab 10 000 eurot ühiku kohta.

Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kuludesse. Kuludesse kantud väheväärtusliku inventari üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud varade viimiseks nende tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalseid põhivarasid kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalsete põhivarade arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaradega. Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalsete põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalsete põhivarade mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Parenduste käigus asendatud komponent eemaldatakse bilansist. Uuele komponendile määratakse eluiga lähtuvalt tema kasulikust elueast, kuid mis ei ole põhiobjekti elueast pikem.

Kuna Kliinikumi kontsern kuulub avalikku sektorisse, siis on lähtunud põhivarade osas avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse erisustest põhivarade arvestamisel. Tulenevalt avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendist ei ole avaliku sektori üksusel lubatud kapitaliseerida materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade maksumusse käibemaksu ja muid mittetagastatavaid makse ning lõive (välja arvatud tööjõukuludelt arvestatud maksud), mistõttu on materiaalsete põhivarade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Piiramata kasutuseaga objekte (maa ja püsiva väärtusega kunstiteosed) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ning lõpetatakse, kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkväärtust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade ning lõppväärtuse põhjendatust.

Laenukasutuse kulutusi (intressid), mis on seotud materiaalsete põhivarade ehitusega, põhivarade soetusmaksumuses ei kajastata.

Kasulik eluiga põhivarade gruppide lõikes		Kasulik eluiga põhivarade gruppide lõikes	
Hooned ja ehitused	5–60 aastat	Transpordivahendid	5–25 aastat
Masinad ja seadmed	2–25 aastat	Arvutustehnika	2–7 aastat
Majandusinventar ja bürooseadmed	5–25 aastat		

Materiaalsete põhivarade kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Tulem, mis on tekkinud materiaalsete põhivarade kajastamise lõpetamisest, kajastatakse tulemiaruanDES muude tulude või muude kulude real.

Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsete põhivaradena kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 10 000 eurost. Immateriaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalseid põhivaraS nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete põhivarade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt ja lähtutakse vara kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust.

Litsentsid ja tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse tulemiaruanDES kuludena. Litsentside ja arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on 5–20 aastat.

Varade väärtuse langus

Kliinikumi kontsern kui avaliku sektori üksus, kes rakendab Eesti Finantsaruandluse standardit, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu.

Muudel juhtudel hinnatakse igal aruandekuupäeval piiramata kasutusega materiaalsete põhivarade ja amortiseeritavate varade puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist.

Selliste ajaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada.

Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta tulemiaruanDES põhivarade allahindluse kulude vähendamisena.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kliinikumi kontsern kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses juhul, kui see on madalam. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks (põhiosa tagasimakse). Finantskulu jaotub kogu rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaradega, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulemiaruanDES kuluna.

Kliinikumi kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt põhivaradega. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtusest (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või Kliinikumi kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruandekuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruandekuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad.

Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajaliku summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise

rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle.

Juhul kui eraldi realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Annetused ja toetused

Toetustena kajastatakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud, vahendatud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Toetuste kajastamisel lähtutakse avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendis toodud põhimõtetest.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõödikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- kodumaine sihtfinantseerimine;
- välismaine sihtfinantseerimine.

Kodumaine sihtfinantseerimine on residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud sihtfinantseerimine (välja arvatud nende kaudu vahendatud välismaine sihtfinantseerimine).

Välismaine sihtfinantseerimine on mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, saadud sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivarade soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Tegevustoetus kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Kui toetuse andja või vahendaja annab toetust kulude lihtsustatud hüvitamisviiside alusel (standardiseeritud ühikuhinnad), ilma nende kohta kuludokumente nõudmata, kajastatakse sihtfinantseerimise tulu aruandeperioodil.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivarade sihtfinantseerimist.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Põhivarade sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et Kliinikumi

kontsern toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivarad.

Sihtfinantseerimist põhivarade soetamiseks kajastatakse tuluna toetuse saamise tekkepõhisel momendil, st põhivarade soetamise perioodis. Sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivarade soetusmaksumus kajastatakse vastavalt põhivaraobjekti kuuluvusele kas materiaalse või immateriaalse põhivarana.

Kui sihtfinantseerimisega seotud kulutused on tehtud või põhivara soetatud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena. Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud või põhivarad soetatud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena bilansikirjel "Võlad ja ettemaksed" saadud ettemaksetena.

Mitterahalise sihtfinantseerimise korral eristatakse:

- sihtfinantseerimist kolme osapoolega seotud tehingus, kui toetuse andja või vahendaja kannab raha üle otse kaupade või teenuste tarnijale, kellelt Kliinikumi kontsern toetuse saajana kaupu või teenuseid saab;
- sihtfinantseerimist, mille korral toetuse andja annab Kliinikumi kontsernile toetuse saajana üle kaupu või teenuseid ning millega ei kaasne otseselt nende müük tarnija poolt.

Kui mitterahaline sihtfinantseerimine seisneb selles, et toetuse andja või vahendaja kannab raha otse toetuse saaja tarnijale, võetakse sihtfinantseerimine arvele toetuse andja või vahendaja teatise alusel nii, nagu see toimuks siis, kui raha liiguks läbi toetuse saaja tarnijale (välja arvatud pangakonto liikumise kajastamine, selle asemel sulgeb toetuse saaja maksepäeval võla tarnijale ja nõude toetuse andjale või vahendajale või saadud ettemakse toetuse andjalt või vahendajalt).

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasest väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivarad kajastatakse õiglasest väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses. Kui selgub, et kõik toetuse saamise tingimused ei ole täidetud ning Kliinikumi kontsern toetuse vahendajana või saajana vastutab toetuse andja ees saajapoolsete lepingutingimuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, kajastatakse lepingu rikkumise selgumisel tagasinõue toetuse saaja vastu ja/või tagasimaksekohustis toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu ja/või antud toetuste kulu.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Kliinikumi kontserni põhitegevusega seotud tulude arvestuspõhimõtted on järgmised.

- Tervishoiuteenused

Tulu tervishoiuteenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu

lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulused ja kulused) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Teenuse osutamisest saadavad tulud kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulud.

Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et Kliinikumi kontsern suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses. Juhul kui ei ole tõenäoline, et Kliinikumi kontsern suudab tagasi teenida vähemalt teenusega seotud kulud, tulu teenuse osutamisest ei kajastata. Kui on tõenäoline, et teenuse osutamisega kaasnevad kogukulud ületavad teenuse osutamisest saadava tulu, siis kajastatakse oodatav kahjum täies ulatuses kohe.

Aruandeaasta müügitulu korrigeeritakse vastavalt aruandekuupäeval lõpetamata haigusjuhtude jääkide muutusele võrrelduna eelmisel aruandekuupäeval lõpetamata haigusjuhtude jäägiga.

Juhtkonna hinnangu aluseks on ravijuhtude väljavõtte raviarvestusprogrammist. Kuna raviarvestusprogrammi piirangu tõttu on võimalik saada infot poolelioleva teenuse kohta ainult nende ravijuhtude kohta, mis on väljavõtte võtmise hetkeks lõpetatud, võetakse väljavõtte võimalikult hilise kuupäevaga. Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude eest on kajastatud kirjel ostjatelt laekumata arved lisas 4.

- **Koolitusteenused**

Ühekordse koolituse puhul kajastatakse tulu antud toimingute teostamise järel. Juhul kui koolitust osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, kajastatakse koolitusteenust tuluna lineaarselt lepingus ettenähtud koolitusperioodi jooksul.

- **Ravimiuuringuteenus**

Tulu ravimiuuringutest kajastatakse lähtudes teenuse valmidusastmest.

- Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse vara sisemist intressimäära kasutades, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena on käesolevas aruandes käsitletud:

- Kliinikumi kontserni sidusettevõtteid;
- mittetulundusühinguid, mis ei kuulu Kliinikumi konsolideerimisgruppi, kuid milles Kliinikumi kontsern omab olulist mõju;
- sihtasutusi, mille üks asutajatest on Kliinikumi kontsern;
- Tartu Ülikooli Kliinikumi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmeid, allkirjastamisõigust omavaid isikuid, ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid;
- Tartu Ülikooli Kliinikumi tütarettevõtjate juhatuse liikmeid ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid;

- Tartu Ülikooli Kliinikumi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja tütarettevõtjate juhatuse liikmete pereliikmeid, kelleks loetakse abikaasa, elukaaslane ja laps, ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid.

Alates 1. jaanuarist 2015 algavate aruandeperioodide kohta koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes avalikustatakse informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või aruandekohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele. Mitteturutingimustel, õigusaktidele või aruandekohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele mittevastavaid tehinguid 2022. ja 2023. aastal ei olnud.

Lisa 2. Raha

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	78 285	59 888
Arvelduskontod	26 289 657	35 061 526
Raha ja raha ekvivalendid kokku	26 367 942	35 121 414

2023.a oli pangaintressitulu kokku 1 220 879 eurot, üleöödeposiidi intrssimäär oli 0,01—4,95 %

2022.a oli pangaintressitulu kokku 7 165 eurot, üleöödeposiidi intrssimäär oli 0,01 %

Vabu rahalisi vahendeid deponeeritakse tähtajaliselt 1-4 kuud ja igapäevaselt üleöödeposiiti.

Täiendav info intressitulude kohta lisas 26.

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

	31.12.2023	Jaotus ülejäänud tähtaja järgi			Lisa
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	26 983 315	26 983 315	0	0	4
Ostjatelt laekumata arved	27 176 513	27 176 513	0	0	
Ebatöenäoliselt laekuvad arved	-193 198	-193 198	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	169 963	169 963	0	0	6
Muud nõuded	32 025 850	32 025 850	0	0	9
Ettemaksed	865 751	761 933	103 818	0	
Tulevaste perioodide kulud	865 751	761 933	103 818	0	
Nõuded ja ettemaksed kokku	60 044 879	59 941 061	103 818	0	

	31.12.2022	Jaotus ülejäänud tähtaja järgi			Lisa
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	26 307 909	26 307 909	0	0	4
Ostjatelt laekumata arved	27 019 259	27 019 259	0	0	
Ebatöenäoliselt laekuvad arved	-711 350	-711 350	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	225 458	225 458	0	0	6
Muud nõuded	5 029 050	5 029 050	0	0	9
Ettemaksed	1 125 356	958 221	167 135	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 125 356	958 221	167 135	0	
Nõuded ja ettemaksed kokku	32 687 773	32 520 638	167 135	0	

Lisa 4. Nõuded ostjate vastu

	31.12.2023	31.12.2022
Ostjatelt laekumata arved	27 176 513	27 019 259
Ostjatelt laekumata arved	21 717 457	22 264 723
Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude eest	5 459 056	4 754 536
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-193 198	-711 350
Kokku nõuded ostjate vastu	26 983 315	26 307 909

Ebatõenäoliselt laekuvad arved	2023	2022
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses	-711 350	-140 754
Laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	570 028	11 240
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-74 229	-589 243
Lootusetuks tunnistatud nõuded	22 353	7 407
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpus	-193 198	-711 350

Lisa 5. Varud

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	9 308 113	8 552 085
Tooraine ja materjal	8 667 984	7 604 864
Tervishoiu hädaolukorra meditsiiniliste materjalide varud	640 129	947 221
Müügiks ostetud kaubad	54 446	54 577
Ettemaksed varude eest	56 487	8 767
Kokku varud	9 419 046	8 615 429

Seisuga 31.12.2023 on tooraine ja materjalide varude hulgas ravimeid, sidumisvahendeid ja muud meditsiinilist materjali summas 8 161 782 eurot (seisuga 31.12.2022 summas 6 993 624 eurot), tervishoiu hädaolukorra meditsiiniliste materjalide varu summas 640 129 eurot (seisuga 31.12.2022 summas 947 221 eurot).

Seisuga 31.12.2023 koosnevad ülejäänud tooraine ja materjalivarud summas 506 202 eurot toiduainete varudest ja muude majandusmaterjalide varudest (seisuga 31.12.2022 summas 611 240 eurot).

Kliinikumi käes on vastutaval hoiul tervishoiualase hädaolukorra ravimi varu summas 820 022 eurot (seisuga 31.12.2022 summas 609 417 eurot) ja Tervise Arengu Instituudi tuberkuloosi-ravimite varu summas 186 257 eurot (seisuga 31.12.2022 summas 398 101 eurot).

Lisa 6. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

	31.12.2023		31.12.2022		Lisa
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg	
Käibemaks	0	327 218	0	115 086	
Üksikisiku tulumaks	0	3 199 933	0	2 730 420	
Erisoodustuse tulumaks	0	39 166	0	36 059	
Sotsiaalmaks	0	5 534 301	0	4 788 355	
Kohustuslik kogumispension	0	209 951	0	182 583	
Töötuskindlustusmaksed	0	378 050	0	325 065	
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	4 480	0	8 533	
Ettemaksukonto jääk	169 963	0	225 457	0	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	169 963	9 693 099	225 457	8 186 101	3;16

Lisa 7. Investeeringud sidusettevõtjatesse

Kliinikumi poolt asutatud sihtasutused :

1. Sihtasutus Ida-Viru Keskhaigla
2. Sihtasutus Eesti Agrenska Fond
3. Sihtasutus Eesti Tervishoiu Pildipank
4. Bengt Björksten Fond

Kõik Kliinikumi asutatud sihtasutused asuvad Eestis.

Kliinikum omab olulist mõju (üldjuhul 20%-50% hääleõigust):

1. SA Bengt Björksten Fond (67% hääleõigust), põhitegevusala - edendada ja toetada teaduslikke uuringuid ning anda välja stipendiume, mis on seotud laste allergia või laste mikrobioloogilise ökoloogia uuringute teostamisega. Kliinikumil puudub fondi üle valitsev mõju.
2. SA Ida-Viru Keskhaigla (50% hääleõigust), põhitegevusala - kõrgetasemelise arstiabi andmine ning meditsiini- ja tervishoiualane arendustöö Ida-Viru tervishoiupiirkonnas;
3. SA Eesti Agrenska Fond (33% hääleõigust); põhitegevusala - haiguse või trauma tõttu puude omandanud lastele ja nende vanematele ning lähedastele vajaliku elukvaliteedi tagamine;
4. SA Eesti Tervishoiu Pildipank (50% osalust), põhitegevusala - tervishoiuteenuste osutamisel vajalike diagnostiliste piltide arhiveerimine ja kuvamine.

Kuna Kliinikum omab eelpoolnimetatud sihtasutustes olulist mõju, osalust bilansis ei ole kajastatud (sissemaksed sihtkapitali on kajastatud antud toetuse kuluna).

Lisa 8. Finantsinvesteeringud

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon				Osaluse määr %	
Registrikood	Nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	31.12.2023	31.12.2022
90007141	SA Tartu Kiirabi	Eesti	kiirabiteenuse osutamine	100	100
10833853	AS Lõuna-Eesti Haigla	Eesti	tervishoiuteenuse osutamine	51	51
11285842	OÜ Pesuring*	Eesti	pesu pesemine	51	51
11005420	OÜ Metsakohvik*	Eesti	toitlustamine	51	51
10351752	AS Valga Haigla	Eesti	tervishoiuteenuse osutamine	51	51
10050157	AS Põlva Haigla	Eesti	tervishoiuteenuse osutamine	51	51

*osaluse mõju läbi tütarühingu

Omandatud osalused Tütarettevõtja nimetus	Omandatud osaluse määr %	Omandamise kuupäev	Omandatud osaluse soetusmaksumus
AS Lõuna-Eesti Haigla	51	28.02.2014	2 024 950
SA Tartu Kiirabi	100	28.05.2001	810 453
AS Valga Haigla	51	20.12.2016	1 027 790
AS Põlva Haigla	51	10.01.2018	808 681
Kokku			4 671 874

Pikaajalised finantsinvesteeringud	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiad ja osad	1 981	1 981
Kokku pikaajalised finantsinvesteeringud	1 981	1 981

Kliinikum omab 3100 AS-i Tervisetehnoloogiate Arenduskeskus (endine AS Reproduktiiv-mediitsiini ja -bioloogia Arenduskeskus) aktsiat.

Pikaajaline finantsinvesteering on kajastatud soetusmaksumuses.

Lisa 9. Muud nõuded

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa
Viitlaekumised	179 176	124 654	
Laekumata sihtfinantseerimine	6 846 674	3 904 396	20
Lühiajaliste deposiit	25 000 000	1 000 000	
Kokku	32 025 850	5 029 050	

Lühiajaliste deposiitide intressimäär on 4,5–4,55% aastas ja tähtajad aprillis 2024.

Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud

	Maa	Ehitised	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2021	9 095	2 523 190	2 532 285
Akumuleeritud kulum	0	-354 411	-354 411
Jääkmaksumus 31.12.2021	9 095	2 237 761	2 177 874
Amortisatsioonikulu	0	-68 981	-68 981
Soetusmaksumus 31.12.2022	9 095	2 523 190	2 532 285
Akumuleeritud kulum	0	-423 392	-423 392
Jääkmaksumus 31.12.2022	9 095	2 237 761	2 108 893
Amortisatsioonikulu	0	-68 981	-68 981
Soetusmaksumus 31.12.2023	9 095	2 523 190	2 532 285
Akumuleeritud kulum	0	-492 373	-492 373
Jääkmaksumus 31.12.2023	9 095	2 030 817	2 039 912

	2023	2022
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	120 537	119 307
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	79 312	67 770

Lisa 11. Materiaalsed põhivarad

põhivara rühm	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed				Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed		Kokku
			Transpordi vahendid	Arvutid ja arvuti-süsteemid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed kokku		Lõpetamata projektid	Ettemaksed	
Saldo 31.12.2022										
Soetusmaksumus	1 531 285	177 793 817	2 940 083	85 267 812	93 172 249	1 848 914	56 738 899	974 888	57 713 787	332 060 052
Arvestatud kulum	0	-89 190 095	-2 551 298	-57 426 185	-63 385 787	-1 263 170	0	0	0	-153 839 052
Jääkmaksumus	1 531 285	88 603 722	388 785	27 841 627	29 786 462	585 744	56 738 899	974 888	57 713 787	178 221 000
2023 a. toimunud muutused										
Ostud ja paiendused	31 321	228 768	128 115	16 649 705	18 223 505	391 433	21 752 853	272 228	22 025 081	40 900 108
Tasuta saadud	0	649 399	0	617 573	617 573	0	0	0	0	1 266 972
Amortisatsioonikulu	0	-6 438 871	-119 286	-6 616 328	-7 175 817	-173 015	0	0	0	-13 787 703
Mahakandmised (jääkmaksumuses)	0	-22 845	-24 921	-205 989	-230 910	-17 968	0	0	0	-271 723
Müügid (jääkmaksumuses)	0	-5 600	0	0	0	0	0	0	0	-5 600
Ümberliigitamised	0	65 772 729	33 223	3 936 200	3 969 423	255 215	-68 777 751	-1 219 616	-69 997 367	0
Muud muutused			0	-121 368	-121 368	121 368	-79 252	0	-79 252	-79 252
Saldo 31.12.2023										
Soetusmaksumus	1 562 606	244 300 529	3 029 732	101 344 074	110 351 590	2 490 811	9 634 749	27 500	9 662 249	368 367 785
Arvestatud kulum	0	-95 513 227	-2 623 816	-59 267 557	-65 307 625	-1 328 034	0	0	0	-162 148 886
Jääkmaksumus	1 562 606	148 787 302	405 916	42 076 517	45 043 965	1 162 777	9 634 749	27 500	9 662 249	206 218 899

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas	2023	2022
Ehitised ja rajatised	40 000	0
Masinad ja seadmed	46 580	11 125
Transpordivahendid	25 647	1 125
Muud masinad ja seadmed	20 933	10 000
Kokku	86 580	11 125

Lisa 12. Immateriaalsed põhivarad

	Tarkvara	Serverite litsentsid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2022				
Soetusmaksumus	17 471 709	221 007	126 391	17 819 107
Akumuleeritud kulum	-9 187 854	-195 529	0	-9 383 383
Jääkmaksumus	8 283 855	25 478	126 391	8 435 724
2023.a. toimunud muutused				
Ostud ja parendused	2 494 808	0	375 938	2 870 746
Tasuta saadud	201 824	0	0	201 824
Amortisatsioonikulu	-1 186 916	-7 065	0	-1 193 981
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-485	0	0	-485
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	502 329	0	-502 329	0
Saldo seisuga 31.12.2023				
Soetusmaksumus	20 640 314	221 007	0	20 861 321
Akumuleeritud kulum	-10 344 899	-202 594	0	-10 547 493
Jääkmaksumus	10 295 415	18 413	0	10 313 828

Lisa 13. Kapitalirendi kohustised

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Intressimäär	Alus- valuuta	Lõpp- tähtaeg
	31.12.2023	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Masinad ja seadmed	141 810	49 980	91 830	0	0,86%+6 kuu Euribor	EUR	2026
Masinad ja seadmed	44 570	44 570	0	0	1,3%+6 kuu Euribor	EUR	2024
Masinad ja seadmed	145 755	24 084	121 671	0	1,6%	EUR	2026
Masinad ja seadmed	13 978	1 812	9 060	3 106	3,5%	EUR	2030
Masinad ja seadmed	165 882	66 352	99 530	0	3,5%	EUR	2026
Transpordivahendid	64 638	38 500	26 138	0	2,19%+6 kuu Euribor	EUR	2025
Kokku	576 633	225 298	348 229	3 106			

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Intressimäär	Alus- valuuta	Lõpp- tähtaeg
	31.12.2022	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Masinad ja seadmed	191 790	49 980	141 810	0	0,86%+6 kuu Euribor	EUR	2026
Masinad ja seadmed	86 911	54 680	32 231	0	1,3%+6 kuu Euribor	EUR	2024
Masinad ja seadmed	17 132	17 132	0	0	3,5%	EUR	2023
Masinad ja seadmed	5 994	5 994	0	0	1,95%+6 kuu Euribor	EUR	2023
Masinad ja seadmed	169 464	23 709	145 755	0	1,6%	EUR	2026
Masinad ja seadmed	15 790	1 812	9 060	4 918	3,5%	EUR	2030
Masinad ja seadmed	232 234	66 352	165 882	0	3,5%	EUR	2026
Transpordivahendid	102 304	37 666	64 638	0	2,19%	EUR	2025
Kokku	821 619	257 325	559 376	4 918			

Renditud vara bilansiline jääkmaksumus	31.12.2023	31.12.2022
Masinad ja seadmed	889 929	1 082 534
Muud varad	57 732	92 372
Kokku	947 661	1 174 906

Lisa 14. Kasutusrent

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2023	2022
Kasutusrenditulu	1 177 457	1 067 463
Järgmiste perioodide renditulu mittekatkevatest lepingutest	31.12.2023	31.12.2022
12 kuu jooksul	1 177 373	046 455
Rendile antud varade bilansiline jääkmaksumus		
Kinnisvarainvesteeringud	2 015 013	2 082 786
Muud varad	7 372 175	3 930 986
Kokku	9 387 188	6 013 772

Toodud andmed sisaldavad nii kinnisvarainvesteeringute kui ka materiaalse põhivara renditulu. Rendile antud muude varade puhul kajastatakse hoonete jääkmaksumusi, mida osaliselt kasutatakse Kliinikumi poolt ning osaliselt on välja renditud kasutusrendi tingimustel. Jääkväärtuse esitamisel on arvestatud väljarenditud pindade proportsiooni üldpindadesse.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	1 453 730	1 239 345
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkevatest lepingutest	31.12.2023	31.12.2022
12 kuu jooksul	853 735	726 101
1-5 aastat	468 000	520 381

Kliinikum on kasutusrendile võtnud ruume, tööriistu, seadmeid ja sõiduautosid.

Olulised rendilepingutega kaasnevad tingimused puuduvad.

Lisa 15. Laenukohustised

Pikaajalised laenud	Saldo 31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alus- valuuta	Tagasimakse tähtaeg	Lisa
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Laen 1 SEB	3 518 300	1 236 300	2 282 000	0	0,299% +6 kuu Euribor	EUR	2026	
Laen 2 Nordic Investment Bank	38 684 874	2 344 538	9 378 152	26 962 184	0,37% +6 kuu Euribor	EUR	2040	
Laen 3 Nordic Investment Bank	10 913 793	1 455 172	5 820 688	3 637 933	1,3%+ 6 kuu Euribor	EUR	2031	
Laen 4 SEB	528 017	90 517	437 500	0	1,22%+ 6 kuu Euribor	EUR	2029	
Laen 5 SEB	1 200 000	120 000	1 080 000	0	1,27%+ 6 kuu Euribor	EUR	2028	
Pangalaenud kokku	54 844 984	5 246 527	18 998 340	30 600 117				
Kapitalirendi kohustised	576 633	225 298	348 229	3106	0-2,19% + 6 kuu Euribor	EUR		13
Laenukohustised kokku	55 421 617	5 471 825	19 346 569	30 603 223				
Pikaajalised laenud	Saldo 31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alus- valuuta	Tagasimakse tähtaeg	Lisa
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Laen 1 SEB	4 564 400	1 141 200	3 423 200	0	0,299% +6 kuu Euribor	EUR	2026	
Laen 2 Nordic Investment Bank	5 000 000	285 714	1 142 856	3 571 430	0,37% +6 kuu Euribor	EUR	2040	
Laen 3 Nordic Investment Bank	12 368 965	1 455 172	5 820 688	5 093 105	1,3%+ 6 kuu Euribor	EUR	2031	
Laen 4 SEB	618 535	90 518	528 017	0	1,5%+ 6 kuu Euribor	EUR	2024	
Pangalaenud kokku	22 551 900	2 972 604	10 914 761	8 664 535				
Kapitalirendi kohustised	821 619	257 325	559 376	4918	0-2,19% + 6 kuu Euribor	EUR		13
Laenukohustised kokku	23 373 519	3 229 929	11 474 137	8 669 453				

Pangalaenude laenulepingud sisaldavad muuhulgas teatud tingimusi, millele kontserni finantsnäitajad peavad vastama, sealhulgas suhtarvud (loan covenants). Vastasel korral võib olla pangal õigus laen kohe tagasi nõuda. Seisuga 31.12.2023 vastasid kontserni finantsnäitajad kõikidele laenulepingu tingimustele.

Lisa 16. Võlad ja ettemaksed

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Lisa
	31.12.2023	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	13 596 810	13 596 810	0	0	17
Võlad töövõtjatele	21 878 535	21 878 535	0	0	18
Maksuvõlad	9 693 099	9 693 099	0	0	6
Muud võlad	17 587 552	11 288 042	6 170 149	129 361	
Muud viitvõlad	5 738 635	5 738 635	0	0	
Eraldised	10 683 061	4 383 551	6 170 149	129 361	19
Intressivõlad	1 165 856	1 165 856	0	0	
Saadud ettemaksed	138 573	138 573	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	94 955	94 955	0	0	
Muud saadud ettemaksed	43 618	43 618	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	62 894 569	56 595 059	6 170 149	129 361	

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Lisa
	31.12.2022	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	16 734 446	16 734 446	0	0	17
Võlad töövõtjatele	17 573 581	17 573 581	0	0	18
Maksuvõlad	8 186 101	8 186 101	0	0	6
Muud võlad	14 310 455	9 668 485	4 457 554	184 416	
Muud viitvõlad	4 532 509	4 532 509	0	0	
Eraldised	9 683 614	5 041 644	4 457 554	184 416	19
Intressivõlad	94 332	94 332	0	0	
Saadud ettemaksed	4 297 291	4 297 291	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	4 286 685	4 286 685	0	0	
Muud saadud ettemaksed	10 606	10 606	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	61 101 874	56 459 904	4 457 554	184 416	

Muude viitvõlgade all on kajastatud tekkepõhine sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks.

Lisa 17. Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele	31.12.2023	31.12.2022
Võlad tarnijatele kaupade ja teenuste eest	12 245 518	13 127 444
Võlad tarnijatele põhivarade eest	1 351 292	3 607 002
Kokku võlad tarnijatele	13 596 810	16 734 446

Lisa 18. Võlad töövõtjatele

	31.12.2023	31.12.2022
Töötasude kohustis	13 451 752	10 726 448
Puhkusetasude kohustis	4 678 368	3 904 992
Kinni peetud üksikisiku tulumaks	3 232 643	2 503 246
Kinni peetud kogumispensionimakse	209 662	167 357
Kinni peetud töötuskindlustusmakse	249 615	196 600
Muud kinnipidamised töötasudest	56 495	74 938
Kokku võlad töövõtjatele	21 878 535	17 573 581

Lisa 19. Eraldised

	31.12.2022	Moodustamine	Ümberklassi- fitseerimine	Kasutamine	Diskonteerimine	31.12.2023
Eraldised kokku	9 683 614	2 049 239	0	-993 815	-55 977	10 683 061
Lühiajalised eraldised	5 041 644	869 243	-533 023	-993 815	-498	4 383 551
Pikaajalised eraldised	4 641 970	1 179 996	533 023	0	-55 479	6 299 510

	31.12.2021	Moodustamine	Ümberklassi- fitseerimine	Kasutamine	Diskonteerimine	31.12.2022
Eraldised kokku	9 379 556	464 635	0	-103 861	-56 716	9 683 614
Lühiajalised eraldised	5 093 681	32 159	19 665	-103 861		5 041 644
Pikaajalised eraldised	4 285 875	432 476	-19 665	0	-56 716	4 641 970

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruande kuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldisena on kajastatud juhatuse liikmete tulemustasu, endistele töötajatele makstav kutsehaigushüvitis ja eraldised kohtuvaidluste suhtes.

Kutsehaigushüvitiste eraldise arvutamisel on kasutatud Eesti Statistikaameti poolt avaldatud keskmise eluea näitajaid ja kutsehaigushüvitise määratud makseid. Pikaajalise eraldise diskonteerimisel on kasutatud sisemist intressimäära 4%.

Lisa 20. Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

	31.12.2022		Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine			31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised	Laekunud	Kajastatud tulemiaruandes	Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
EV Sotsiaalministeerium	3 737 543	0	9 255 005	0	11 687 159	6 169 697	0
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	0	0	0	201 824	201 824		
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	425 023	841 949	1 266 972	0	0
Kokku	3 737 543	0	9 680 028	1 043 773	13 155 955	6 169 697	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Tartu Ülikool	0	0	945 000	0	33 357	5 352	916 995
EV Sotsiaalministeerium	5 400	0	208 003	0	742 304	539 701	0
EV Kliimaministeerium	0	0	0	0	10 139	10 139	0
EV Haridus- ja Teadusministeerium	527	0	6 390	0	9 861	3 998	0
Eesti Töötukassa	1 431	0	50 644	0	49 213	0	0
PRIA	0	0	4 968	0	4 968	0	0
Tervisekassa	53 521	0	113 427	0	59 906	0	0
Viljandi Haigla SA	0	0	27 866	0	31 257	3 391	0
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	0	24 048	24 048	0	0
Archimedes SA	0	14 695	-14 695	0	0	0	0
Tõrva Vallavalitsus	0	0	9 647	0	9 647	0	0
Eesti Olümpiakomitee	0	412	0	0	0	0	412
Johannes Mihkelsoni Keskus	154	0	154	0	0	0	0
Tallinna Teaduspark Tehnopol SA	195	0	195	0	205	205	0
Lapse Heaolu Arengukeskus	2 946	0	0	0	-2 946	0	0
EIT Health e.V.	99 530	0	95 036	0	98 705	103 199	0
European Cancer Organisation	0	2 696	0	0	11 091	8 395	0
University Medical Centre Utecht	0	24 711	-24 711	0	0	0	0
ABBVIE Biopharmaceuticals BMBH Eesti	0	3 562	0	0	0	0	3 562
Organisation of European Cancer Institutes	0	0	43 050	0	14 618	1 734	30 166
European Innovation Council and SMEs Executive Agency	0	0	0	0	863	863	0
AI C Inovacao Biomedica	0	0	23 073	0	2 697	0	20 376
University of Twente	3 149	0	120 362	0	85 120	0	32 093
University of Tampere	0	45 365	117 847	0	73 723	0	89 489
Leiden University Medical Center	0	0	38 474	0	34 360	0	4 114
Kokku	166 853	91 441	1 764 730	24 048	1 293 136	676 977	1 097 207
Kõik kokku	3 904 396	91 441	11 444 758	1 067 821	14 449 091	3 846 674	1 097 207

	31.12.2021		Laekunud	Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	Kajastatud tulemiaruandes	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
EV Sotsiaalministeerium	1 576 763	0	11 765 962	0	13 926 742	3 737 543	0
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	0	92 232	92 232	0	0
Kokku	1 576 763	0	11 765 962	92 232	14 018 974	3 737 543	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
EV Välisministeerium	0	61 149	-68 533	0	-7 384	0	0
EV Sotsiaalministeerium	13 500	0	13 500	0	5 400	5 400	0
ABBVIE Biopharmaceuticals BMBH Eesti	0	3 562	0	0	0	0	3 562
Eesti Töötukassa	1 505	0	30 204	0	30 130	1 431	0
Protobios OÜ	0	9 127	-9 000	0	127	0	0
University Medical Centre Utrecht	0	38 573	0	0	13 862	0	24 711
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	0	41 027	41 027	0	0
Tõrva Vallavalitsus	0	0	19 295	0	19 295	0	0
Johannes Mihkelsoni Keskus	0	0	155	0	309	154	0
Tallinna Teaduspark Tehnopol SA	0	0	0	0	195	195	0
European Cancer Organisation	0	0	2 696	0	0	0	2 696
Lapse Heaolu Arengukeskus	0	0	0	0	2 946	2 946	0
Tervisekassa	19 002	0	62 128	0	96 647	53 521	0
EIT Health e.V.	3 460	0	40 423	0	136 493	99 530	0
EV Kaitseministeerium	0	4 090	7 900	0	11 990	0	0
EV Haridus- ja Teadusministeerium	0	370	13 261	0	14 158	527	0
University of Twente	0	166 327	0	0	169 476	3 149	0
Riga Stradiņš University	0	638	2 442	0	3 080	0	0
Archimedes SA	0	14 695	0	0	0	0	14 695
Tartu Ülikool	2 866	0	0	0	-2 866	0	0
Unoversity of Tampere	0	130 941	0	0	85 576	0	45 365
Eesti Olümpiakomitee	0	412	0	0	0	0	412
Kokku	40 333	429 884	114 471	41 027	620 461	166 853	91 441
Kõik kokku	1 617 096	429 884	11 880 433	133 259	14 639 435	3 904 396	91 441

Põhivarade sihtfinantseerimiseks saadud vahendeid on kasutatud meditsiinilinnaku kolmanda etapi ehituseks ja meditsiiniaparatuuri soetamiseks.

2023. aastal finantseeris Terviseamet autonoomse elektrienergia toimepidevuse tagamiseks vajalikke investeeringuid ning Riigi Tugiteenuste Keskus projekte haiglate COVID-19 kriisiks valmisolekuks ja investeeringuid haiglavõrgu jätkusuutlikkusse.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise vahendeid on kasutatud grandiprojektide toetuseks ja rahvusvahelistes uuringutes osalemiseks.

Lisa 21. Tulud majandustegevusest

	2023	2022
Tervishoiuteenuste müük Tervisekassale	314 829 121	270 460 149
Kiirabiteenuse osutamine	24 493 113	21 852 055
Tervishoiuteenuste müük teistele asutustele	17 625 771	14 409 355
Meditsiiniliste kaupade ja meditsiini toetavate teenuste müük	13 639 137	11 176 439
Tervishoiuteenuste müük elanikkonnale	9 734 152	8 433 211
Bilansipäevaks lõpetamata haigusjuhtude mõju	704 520	56 783
Kokku	381 025 814	326 387 992

Lisa 22. Muud tulud

	2023	2022	Lisa
Toitlustamisteenuse tulud	1 642 375	1 410 349	
Rendi- ja üüritulud	1 177 457	1 067 463	14
Muude teenuste müügitulud	552 658	593 071	
Kommunaalteenuste müügitulu	564 481	641 034	
Tegevustoetused riigieelarvest	958 721	954 372	
Julgeolekuvaru uuendamise ja hoidmise tulud	397 742	316 905	
Tegevustoetused muudelt asutustelt	243 738	159 591	
Kingina saadud raha	96 338	78 528	
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	80 981	-1 795	
Trahvid ja viivised	57 949	43 207	
Transportteenuse tulud	7 966	1 628	
Tegevustoetused omavalitsustelt	6 421	5 270	
Muud tulud	12 419	3 952	
Muud äritulud kokku	5 799 246	5 273 575	

Lisa 23. Mitmesugused tegevuskulud

	2023	2022
Meditisiinilised materjalid	45 899 286	40 738 853
Ravimid	31 730 692	28 014 366
Energia	6 750 286	8 563 452
Elektrienergia	3 915 330	6 481 036
Soojusenergia	2 834 956	2 082 416
Kinnistute, hoonete ja ruumide ülalpidamise kulud	6 591 307	3 110 102
Tervishoiuteenuste ostukulud	3 750 240	3 048 909
Põhivarade ja kuluinventari remont ja hooldus	2 993 234	2 858 339
Infotehnoloogiakulud	2 930 872	2 412 626
Toitlustamine ja toiduained	2 643 681	2 186 124
Muude teenuste ostukulud	2 089 035	1 910 229
Transport ja sõidukite ülalpidamise kulud	1 755 180	1 682 058
Koolituste ja töölähetuste kulud	1 722 605	1 633 850
Kaubad müügiks	1 462 230	1 425 887
Mitmesugused bürookulud	874 548	947 846
Üür ja rent	617 594	558 795
Kinnistute, hoonete ja ruumide remondikulud	444 014	327 427
Inventar, ameti-eririietus	431 899	281 231
Kokku mitmesugused tegevuskulud	112 686 703	99 700 094

Lisa 24. Tööjõukulud

	2023	2022
Palgakulu	175 156 193	149 400 710
Sotsiaalmaksud	57 763 056	49 052 791
Kokku tööjõukulud	232 919 249	198 453 501
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5 516	5 408

Lisa 25. Muud kulud

	2023	2022
Sisendkäibemaksukulud	24 172 332	22 362 002
Kahjutasud	1 543 694	476 423
Ühingute ja liitude liikmemaksud	65 747	57 528
Antud sihtfinantseerimine	34 710	33 048
Muud kulud	18 365	29 322
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	-495 798	577 461
Kokku	25 339 050	23 535 785

Lisa 26. Muud finantstulud ja -kulud

	2023	2022
Finantstulud		
Intressitulud		
Intressitulude hoiustelt	1 220 879	7 165
Muud intressitulud	56 088	59 762
Finantstulud kokku	1 276 967	66 927
Finantskulud		
Intressikulu laenuidelt	-1 897 211	-213 234
Intressikulu kapitalirendilt	-18 319	-11 796
Intressikulu muudelt kohustustelt	0	-3 281
Finantskulud kokku	-1 915 530	-228 311

Lisa 27. Seotud osapooled

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus: **Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum**

Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud: **Eesti Vabariik**

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga	31.12.2023	31.12.2022
Juriidilisest isikust liikmete arv	3	3
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2023	2022
Arvestatud tasu	1 256 960	1 157 174
Sõiduautode renditasu ja isikliku sõiduvahendi hüvitis	18 353	20 844

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegevjuhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse lähtudes avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või kontserni sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele. Tehingutes seotud osapooltega ei ole juhtkonna hinnangul kasutatud turuhindadest erinevaid hindu.

Juhatuse liikmetega teenistuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel kaasneks sõltuvalt aruande kuupäeval kehtinud lepingutele lahkumishüvitise maksmine Kliinikumile 94 500 eurot (3 kuutasu ulatuses) ja Lõuna-Eesti Haiglale summas 36 600 eurot (6 kuu keskmise töötasu ulatuses), Tartu Kiirabile 27 000 eurot (kahe kuu ametipalga ulatuses). Valga Haigla ja Põlva Haigla juhatuse liikmetele lahkumishüvitist ei maksta.

Tütarettevõtja AS Lõuna- Eesti Haigla on andnud garantii MTÜ Lõuna- Eesti Erihooldusteenuste Keskuse poolt võetud laenu tagamiseks. Laenu kasutamise otstarve on kahe uue hoone rajamine ja summa, mida garanteeritakse on 1 000 000 eurot. Laenu tagastamise tähtaeg on 15. aastat alates 20.02.2020, tagastamata laenu jääk 31.12.2023 seisuga on 728 862 eurot.

Lisa 28. Bilansiväline vara

Kuludesse on kantud soetusmaksumuses:	31.12.2023	31.12.2022
Väheolulise maksumusega väikevara kokku:	2 718 616	1 468 368
sh meditsiiniline väikevara	2 141 813	925 261
sh infotehnoloogiline väikevara	359 065	280 932
sh muu mittemeditsiiniline väikevara	217 738	262 175
Kliinikumi kasutuses on meditsiinilist aparatuuri tasuta kasutamise lepingute ja hoieüritingute alusel kokku summas	31.12.2023	31.12.2022
	253 187	253 187

Lisa 29. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi bilanss

31.12.2023 Bilanss	31.12.2023	31.12.2022
VARAD		
Käibevarad		
Raha	19 128 229	25 948 723
Nõuded ja ettemaksud	52 257 613	25 573 041
Varud	8 886 782	7 906 996
Käibevarad kokku	80 272 624	59 428 760
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	4 673 854	4 673 854
Nõuded ja ettemaksud	79 197	141 683
Kinnisvarainvesteeringud	24 899	26 107
Materiaalsed põhivarad	182 639 727	163 536 766
Immateriaalsed põhivarad	10 125 425	8 407 646
Põhivarad kokku	197 543 102	176 786 056
VARAD KOKKU	277 815 726	236 214 816
KOHUSTISED JA NETOVARA		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	5 036 010	2 882 087
Võlad ja ettemaksud	43 365 748	43 703 923
Eraldised	4 376 632	5 034 226
Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	1 097 207	91 441
Lühiajalised kohustised kokku	53 875 597	51 711 677
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	48 080 957	19 051 279
Eraldised	6 250 233	4 576 316
Pikaajalised kohustised kokku	54 331 190	23 627 595
KOHUSTISED KOKKU	108 206 787	75 339 272
Netovara		
Sihtkapital	33 773 392	33 773 392
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	127 102 152	120 121 561
Aruandeperioodi tulem	8 733 395	6 980 591
NETOVARA KOKKU	169 608 939	160 875 544
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	277 815 726	236 214 816

Lisa 30. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi tulemiaruanne

	2023	2022
Annetused ja toetused	8 155 996	13 530 020
Tulud majandustegevusest	319 184 414	271 097 638
Muud tulud	4 572 086	4 323 373
Kokku tulud	331 912 496	288 951 031
Mitmesugused tegevuskulud	-104 238 189	-90 638 081
Tööjõukulud	-183 168 435	-154 487 427
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-13 495 513	-15 299 638
Muud kulud	-21 560 160	-21 407 757
Kokku kulud	-322 462 297	-281 832 903
Põhitegevuse tulem	9 450 199	7 118 128
Intressikulud	-1 869 811	-201 270
Muud finantstulud ja -kulud	1 153 007	63 733
Aruandeaasta tulem	8 733 395	6 980 591

Lisa 31. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi rahavoogude aruanne

	2023	2022
Rahavood majandustegevusest		
Põhitegevuse tulem	9 450 199	7 118 128
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	13 495 513	15 299 638
Kasum põhivarade müügist	-20 933	1 462
Tuludesse kantud sihtfinantseerimine	-8 155 996	-13 530 020
Muud mitterahalised tehingud põhivaradega	-1 043 773	-92 232
Eraldiste moodustamine	2 049 239	445 707
Muud mitterahalised tehingud	-15 053	75 062
Nõuete ja ettemaksete muutus	-26 311 525	18 934 029
Varude muutus	-979 786	-2 592 486
Kohustiste ja ettemaksete muutus	1 447 286	3 659 245
Makstud intressid	-1 287 204	-142 444
Sihtotstarbelised laekumised	1 621 148	67 611
Rahavood majandustegevusest kokku	-9 750 885	29 243 700
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekumised sihtfinantseerimisest	6 145 174	10 900 189
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-35 464 971	-40 787 310
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	20 933	11 459
Laekunud intressid	1 045 653	4 039
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-28 253 211	-29 871 623
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	35 000 000	5 000 000
Saadud laenude tagasimaksed	-3 816 398	-2 596 372
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	31 183 602	2 403 628
Rahavood kokku	-6 820 494	1 775 705
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	25 948 723	24 173 018
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-6 820 494	1 775 705
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	19 128 229	25 948 723

Lisa 32. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi netovara aruanne

	Sihtkapital	Akumuleeritud tulem	Kokku netovara
Saldo 31.12.2021	33 773 392	120 121 561	153 894 953
Aruandeaasta tulem	0	6 980 591	6 980 591
Saldo 31.12.2022	33 773 392	127 102 152	160 875 544
Aruandeaasta tulem	0	8 733 395	8 733 395
Saldo 31.12.2023	33 773 392	135 835 547	169 608 939

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 27.03.2024

sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum (registrikood: 90001478) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
PRIIT PERENS	Juhatuse liige	27.03.2024

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum ja tema tütarettevõtjate (koos Kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2023 ning konsolideeritud tulemiaruanne, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum ja tema tütarettevõtjate (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub majandusaasta aruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Tegevusaruande osas viisime läbi ka Eesti Vabariigi audiitoritegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Need protseduurid hõlmavad hindamist, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Auditi käigus tehtud töö põhjal oleme jõudnud järeldusele:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud;
- tegevusaruanne on koostatud vastavalt asjakohastele Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetele.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama Kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib

põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks Kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada Kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

/digitaalselt allkirjastatud/
Laile Kaasik
Vandeaudiitori, litsents nr 511

LK Konsultatsioonid OÜ
Tegevusluba nr 290
Pärnu mnt 12, 10146 Tallinn

27. märts 2024

Audiitorite digitaalallkirjad

sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum (registrikood: 90001478) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LAILE KAASIK	Vandeaudiitor	27.03.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Haiglaravi	8610	Jah
Kiirabi ja parameedikute tegevus	86901	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7319401
Faks	+372 7319402
E-posti aadress	kliinikum@kliinikum.ee
Veebilehe aadress	www.kliinikum.ee